

028.๕๕๑๒

๑๑๕๖๖๖

๑๑๕

พัฒนาการอ่านของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมสนทนาประกอบกิจกรรมการอ่าน

ปริญาพนธ์

ของ

บัวเพ็ญ การพานิชย์

๑๘ ก.พ. ๒๕๔๐

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย

พฤศจิกายน ๒๕๓๙

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๑๑๕๖๖๖

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปรับเงื่อนไขฉบับนี้แล้ว เห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน
(ผศ.ดร.กฤษยา ตันติผลาชีวะ)

..... กรรมการ
(รศ.อาวุธ วัฒนสิน)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(ผศ.ดร.กฤษยา ตันติผลาชีวะ)

..... กรรมการ
(รศ.อาวุธ วัฒนสิน)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ดร.สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผศ.ดร.สิริมา ภาณุอุเออนันตพงษ์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปรับเงื่อนไขฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.ศิริยา พูลสุวรรณ)

วันที่ 28 เดือน พ.ย พ.ศ. 2539

ประกาศคุณูปการ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ และผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ความแนะนำปรึกษาและช่วยเหลือสนับสนุนให้ปริญาานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้โดยสมบูรณ์ ช่วยให้ผู้วิจัยได้เกิดการเรียนรู้อย่างดียิ่งในโอกาสนี้ ผู้วิจัยใคร่กราบขอบคุณท่านผู้มีพระคุณ ไว้ดังนี้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กุลยา	ตันติผลาชีวะ
รองศาสตราจารย์อาวุธ	วัฒนสิน
อาจารย์ ดร.สุจินดา	ขจรรุ่งศิลป์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริมา	ภิญโญอนันตพงษ์
อาจารย์รุ่งรวี	กนกวิบูลย์ศรี
อาจารย์มาณวิภา	ผลพิรุฬห์
อาจารย์สุวีรวรรณ	เสงี่ยมสุข
อาจารย์อภิรญา	เนรพลาย
คุณแสงจันทร์	พันธ์ัว
คุณอุไร	อุบลนุช
คุณประเสริฐและคุณประวัตติ	การพานิชย์
คุณพรเทพ และคุณจารุวรรณ	อำมาตย์ไทย

และท่านที่มีพระคุณอีกหลายท่านที่ไม่ได้กล่าวนาม ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้ด้วยคุณค่าและประโยชน์ของปริญาานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของบิดามารดาที่ได้อบรมเลี้ยงดู และพระคุณ ครู-อาจารย์ ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัยทั้งในอดีตและปัจจุบัน

บำเพ็ญ การพานิชย์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
✓ จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	6
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	7
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	8 ✓
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาของเด็กปฐมวัย	11
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านและการเรียนรู้การอ่านของ เด็กปฐมวัย	29
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมสนทนา	39
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	44
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	
✓ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	45
✓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	46
✓ การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ	46
✓ แบบแผนการดำเนินการทดลอง	50
✓ วิธีดำเนินการทดลอง	51
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	55

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	60
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	60
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	60
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	64
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	64
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	64
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	64
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	65
วิธีดำเนินการทดลอง	65
การวิเคราะห์ข้อมูล	66
/สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	66
อภิปรายผล	67
ข้อสังเกตที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า	71
ข้อเสนอแนะทั่วไป	73
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	74
บรรณานุกรม	75
ภาคผนวก	85
ภาคผนวก ก.	
ภาคผนวก ข.	
ภาคผนวก ค.	
ภาคผนวก ง.	
ประวัติย่อผู้วิจัย	139

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แบบแผนการทดลอง	51
2	วัน เวลาทดสอบพัฒนาการอ่านก่อนการทดลอง	52
3	วัน เวลาทดสอบพัฒนาการอ่านหลังการทดลอง	55
4	เปรียบเทียบพัฒนาการอ่านของเด็กปฐมวัยกลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลอง ..	61
5	เปรียบเทียบพัฒนาการอ่านของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ กิจกรรมสนทนาประกอบกิจกรรมเสริมการอ่าน กิจกรรมสนทนาประกอบ การอ่านตัวหนังสือและกิจกรรมสนทนาแบบปกติหลังการทดลอง	62
6	เปรียบเทียบพัฒนาการอ่านของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ กิจกรรมสนทนาประกอบกิจกรรมเสริมการอ่าน กิจกรรมสนทนาประกอบ การอ่านตัวหนังสือและกิจกรรมสนทนาแบบปกติหลังการทดลองเป็นรายคู่..	63

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การสื่อสาร เป็นทักษะทางภาษาที่สำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินชีวิตในยุคข้อมูลข่าวสาร ประสงค์ รายนสุข และคนอื่น ๆ (2523 : 1) กล่าวว่าภาษาเป็นเครื่องมือที่มนุษย์ใช้ติดต่อสื่อสารกันในชีวิตประจำวัน ดังนั้น มนุษย์จำเป็นต้องพัฒนาทักษะการใช้ภาษาทั้ง 4 ด้าน คือ ฟัง พูด อ่านและเขียนให้มีประสิทธิภาพ สามารถใช้ภาษาได้ถูกต้องชัดเจนและสื่อความหมายได้ตรงตามต้องการ

นอกจากนี้ภาษายังเป็นเครื่องมือชี้ให้เห็นพัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคลและการสื่อสารระหว่างบุคคล การอยู่ร่วมกันของมนุษย์ไม่ว่าชาติใด สังคมใดย่อมต้องมีภาษาเป็นเครื่องมือช่วยในการติดต่อสื่อความหมายซึ่งกันและกัน บุคคลที่สามารถใช้ภาษาได้ดี ย่อมสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างราบรื่น เพราะภาษาเป็นเครื่องมือช่วยให้อื่นเข้าใจ เป็นแนวทางการแสดงความคิดริเริ่ม เป็นขบวนการต่อเนื่องตลอดชีวิต ภาษาเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ซึ่งต้องอาศัยทักษะทั้ง 4 ด้าน คือ การฟัง พูด อ่าน เขียน ที่ควรพัฒนาไปพร้อม ๆ กัน (เยาวพา เดชะคุปต์, 2528 : 50)

เด็กเกิดมาพร้อมกับความสามารถที่จะเรียนรู้ภาษา เด็กทุกคนเกิดมาโดยมีโครงสร้างทางภาษาศาสตร์อยู่ในตัว ซึ่งได้แก่ โครงสร้างทางด้านความหมาย ประโยค และระบบเสียง เด็กไม่จำเป็นต้องเรียนระบบของภาษา เด็กเพียงแต่ต้องค้นหาว่าระบบภาษาของตนเกี่ยวข้องกับภาษาที่ใช้และรับรู้ในชุมชนนั้นอย่างไร เด็กไม่จำเป็นต้องเรียนรู้ว่าเราสามารถตั้งคำถามได้ แต่ต้องเรียนรู้ว่าจะตั้งคำถามอย่างไร หรือเรียนรู้ว่าจะใช้กลุ่มเสียงใด โดยเรียนรู้การใช้ภาษาของตนทั้งด้านความหมาย ประโยคและเสียง (หรรษา นิลวิเชียร, 2535 : 206 ; อ้างอิงจาก Chomsky and McNeil)

นอกจากนี้ เด็กเรียนรู้ภาษาจากกิจวัตรประจำวันภายในบ้าน เช่น พ่อแม่เล่นกับลูก เล่นนิทาน ร้องเพลง อ่านหนังสือให้ลูกฟังก่อนนอน อธิบายหรือบอกสิ่งที่เด็กพบปะ เด็กจึงเรียนรู้ภาษาจากครอบครัวอย่างเป็นธรรมชาติ มิได้เป็นการจงใจสอนภาษาเป็นทางการ เด็กจะไม่รู้สึกว่าเป็นความยากลำบากที่จะ

เรียนรู้ภาษา (อารี ลีตทรวี. 2535 : 20) เพราะเด็ก ๆ สามารถฝึกหัดและเรียนรู้การอ่านออกเขียนได้ในแบบของตนเอง มีวิถีทางและพื้นฐานในการอ่านออกเขียนได้ในแบบของแต่ละคน (Brown and Everett. 1990 : 4)

เด็กปฐมวัยเป็นวัยที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาทุก ๆ ด้าน และเหมาะสมในการปูพื้นฐาน การเรียนรู้ทุกเรื่อง เพราะสติปัญญาของเด็กเมื่ออายุ 1 ปี จะพัฒนาร้อยละ 20 อายุ 4 ปี พัฒนาเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 50 และเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 80 เมื่ออายุ 8 ปี (Bloom. 1966 : 359) เด็กปฐมวัยจึงสมควรได้รับการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ อย่างเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสม โดยเฉพาะการเรียนรู้ทางภาษาจะพัฒนาอย่างรวดเร็วในช่วงอายุ 2 - 7 ปี (อารี ลีตทรวี. 2537 : 183 ; อ้างอิงมาจาก Cazden. 1971) ความสามารถในการพัฒนาการเรียนรู้ ภาษา ความสามารถในการมีปฏิสัมพันธ์ ความสามารถในการสื่อสาร เป็นสิ่งสำคัญที่สุด การเรียนรู้เหล่านี้จะเกิดและพัฒนาไปตามธรรมชาติ เด็กตั้งแต่แรกเกิดจะเริ่มเรียนรู้จากผู้ใหญ่รอบข้าง และจะพัฒนาการเรียนรู้ไปตามลำดับ เป็นการเรียนรู้ตามธรรมชาติ และจากสภาพแวดล้อมรอบตัว โดยอาศัยความสามารถด้านต่าง ๆ ที่เกิดมาพร้อมกันในแต่ละบุคคล ซึ่งนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ แต่ในทางตรงข้าม การสอนภาษาในปัจจุบันยังคงเน้นการสอน โดยแบ่งแยกภาษาออกเป็นหน่วยย่อยแล้วสอนทีละส่วน เริ่มจากหน่วยของภาษาที่เล็กที่สุด คือ เสียงของพยัญชนะและสระ โดยสอนและย้ำเตือนจนแน่ใจว่าผู้เรียนจำได้จึงทำความเข้าใจกับความหมายของคำและประโยค ซึ่งเป็นกระบวนการที่ทำให้เด็กหรือผู้เรียนเกิดการสับสน เพราะเน้นการท่องจำแต่ไม่เข้าใจความหมาย ผู้เรียนไม่สามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้ จึงกลายเป็นว่าภาษาซึ่งเรียนรู้มาตั้งแต่เด็กและใช้ได้คืออยู่แล้ว เป็นสิ่งที่ยากและน่าเบื่อหน่าย การเรียนการสอนภาษาจึงประสบความสำเร็จล้มเหลว (บึงอร พานทอง. 2534 : 1)

ถนอมวงศ์ ล้ายอดมรรคผล (2532 : 104 - 105) กล่าวว่า ปัญหาการอ่านทุกวันนี้สรุปได้ 3 ประเด็น คือ อ่านหนังสือไม่ออก อ่านหนังสือไม่เป็นและไม่ชอบอ่าน ปัญหาดังกล่าวนี้ต้องแก้ไขทั้งในระบบการศึกษาและนอกระบบการศึกษา โดยเฉพาะหาจุดแก้ไขในระบบการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับอนุบาลเป็นสำคัญ สอดคล้องกับแนวคิดของ บุษบง ตันติวงศ์ (2535 : 50) ที่กล่าวว่า อัตราการไม่รู้หนังสือของคนไทยในสังคมแห่งข้อมูลข่าวสารในปัจจุบัน เกิดจากการมุ่งให้เด็กอ่านออกเขียนได้โดยไม่คำนึงถึงการสอนที่เหมาะสมกับธรรมชาติของเด็กเป็นการทำลาย

ความสนใจและทัศนคติที่ดีของเด็กที่มีต่อภาษาเสียตั้งแต่เด็กยังอ่านเขียนไม่ได้ เป็นการสูญเสียศักยภาพในการอ่านออกเขียนได้ของเด็ก และจากการเปิดเผยข้อมูลของจิตแพทย์ตามหนังสือพิมพ์สยามรัฐรายวันเสนอ (22 กุมภาพันธ์ 2534 : 11) ซึ่งชี้ให้เห็นว่าเด็กที่ถูกจัดโปรแกรมเรียนพิเศษจะมีปัญหาในเรื่องสุขภาพจิตส่งผลทำให้เกิดอาการเครียด วิตกกังวล ใจลอย ไม่อยากไปโรงเรียน ซึมเศร้า เพียเจต์ (Piaget) และไวทสกี (Vygotsky) กล่าวว่า การสอนภาษาแบบธรรมชาติต้องเน้นความสำคัญที่การเรียนรู้จากการกระทำ ผู้ใหญ่ต้องให้การสนับสนุนและประสบการณ์การเรียนรู้ในสังคม (Morrow. 1993 : 19)

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูอนุบาลในปัจจุบันส่วนหนึ่งใช้วิธีสอนอ่านแบบเป็นทางการคือเรียนแบบสะกดตัวผสมคำเป็นประโยค และอีกส่วนหนึ่งเลือกสอนภาษาอย่างเป็นทางการหันมาจัดกิจกรรมแบบเตรียมความพร้อมให้แก่เด็ก แต่มีปัญหาคือความไม่เข้าใจของผู้ปกครองที่เชื่อว่าลูกเข้าโรงเรียนแล้วต้องอ่านเขียนได้ ทำให้เกิดความขัดแย้งขึ้น อีกกลุ่มหนึ่งเริ่มมาศึกษาแนวความคิดใหม่ในการอ่านเขียนจากงานวิจัยเกี่ยวกับธรรมชาติในการอ่านเขียนของเด็กหรือการสอนภาษาแบบธรรมชาติ (Whole Language Approach) ที่เชื่อว่าเด็กหัดอ่านเขียนด้วยวิธีเดียวกับการหัดพูด คือเด็กจะสังเกตสัญลักษณ์ภาษาและใช้สัญลักษณ์นั้นตามความมุ่งหมาย ไม่ได้เรียนด้วยความลำบากหรือเคร่งเครียด (บุษบง ตันติวงศ์. 2535 : 42)

ในสังคมปัจจุบันเด็กสามารถเข้าใจภาษาอ่านเขียนตั้งแต่อายุยังน้อย เพราะเด็กมีโอกาสเห็นตัวหนังสืออยู่รอบด้าน นับตั้งแต่หนังสือบนกล่องอาหาร บนหน้าหนังสือพิมพ์ ตามป้ายโฆษณา โปสเตอร์หรือบนจอโทรทัศน์ จนไม่ช้าเด็กจะสามารถจำคำต่าง ๆ ที่ตัวคุ้นเคยได้เหมือนกับที่จำรูปภาพหน้าตาคน ชื่อสินค้าต่าง ๆ ที่ได้เห็นและได้ยินจากโทรทัศน์เป็นสิ่งที่เด็กอายุ 3 - 6 ขวบจดจำได้ง่าย เวลาไปซื้อของกับพ่อ - แม่ เด็กจะเลือกซื้ออาหารโดยสังเกตตัวหนังสือและรูปภาพที่กล่องซึ่งเคยได้ยินชื่อและเคยพูดถึงชื่อสินค้ามาก่อน ดังนั้นประสบการณ์จากภาษาพูด จึงมีส่วนช่วยทำให้เด็กเข้าใจคำเหล่านั้นเป็นตัวหนังสือ เป็นการพัฒนาการพูดไปสู่ตัวหนังสือ (แนนซี ลาร์วิก. 2533 : 31 - 32)

การอ่านเป็นหัวใจในการพัฒนาทางภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยพัฒนาความคิด ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักใช้กระบวนการคิด ที่นำไปสู่ทักษะการฟัง พูด (อ่าน) เขียน และหลักภาษา

ได้ดี (หนังสือ พฤษะวัน. 2532 : 1 - 7) การปลูกฝังนิสัยรักการอ่านต้องเริ่มตั้งแต่เด็กอายุยังน้อยๆ โดยการเตรียมความพร้อมด้านต่างๆ และความพร้อมในการอ่าน ด้วยการให้ความรัก ความอบอุ่นอย่างเพียงพอ ส่งเสริมให้ร่างกายและสติปัญญาได้พัฒนาไปตามลำดับขั้น พร้อมกับการจัดกิจกรรมที่ทำให้เด็กมีความสนใจกระหายใคร่อ่าน (ประเทิน มหาขันธุ์. 2523 : 77) การอ่านควรมีความหมายสำหรับเด็ก เด็กที่ไม่สามารถเข้าใจความหมายของคำและประโยค จะไม่สามารถเข้าใจความหมายของสาระสำคัญของภาษาเขียนได้ ถ้าเด็กไม่เข้าใจความหมายแล้ว แทนที่เด็กจะเรียนอ่าน อาจกลายเป็นเด็กเรียนที่จะไม่อ่านก็ได้ ตัวเด็กเท่านั้นที่รู้ว่าคำไหนมีความหมายสำหรับเขา คำศัพท์ที่เด็กำช้อยู่ประจำวันเป็นแหล่งของภาษาที่มีความหมายต่อเขา (หรรษา นิลวิเชียร. 2535 : 223) เด็กนักเรียนนี้จะจำเรื่องราวและสิ่งเกิดตัวหนังสือจากหนังสือนิทานที่เขาชอบ และจะสนใจอ่านสิ่งพิมพ์ในสิ่งแวดล้อมที่เขาคุ้นเคย อุษณีย์ โพธิ์สุข (2537 : 100) กล่าวว่า เด็กทุกคนมีความพร้อมที่จะอ่านพอ ๆ กับการพูดและการฟัง ซึ่งสอดคล้องกับ ทองจุล ชันขาว (2527 : 43) ที่กล่าวว่า ทักษะทางด้านการฟัง การพูด อภิปรายและการฝึกคิดเขียนจะต้องกระทำควบคู่ไปกับการอ่าน นั่นคือ ผู้สอนควรผสมผสานสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้นเข้าด้วยกันเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

กิจกรรมสนทนาข่าวและเหตุการณ์ตอนเช้า เป็นกิจกรรมหนึ่งจัดอยู่ในตารางกิจกรรมประจำวันเพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่เด็ก เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ออกมาเล่าประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับตนเอง เรื่องราวที่เด็กสนใจอย่างอิสระให้ผู้อื่นได้รับรู้ด้วยการใช้ภาษาพูด การสร้างความคุ้นกับตัวหนังสือในกิจกรรมการสนทนาตอนเช้าจึงน่าจะส่งเสริมพัฒนาการความสามารถทางการอ่านให้แก่เด็กปฐมวัยได้ โดยการจัดให้เด็กหมุนเวียนกันสนทนาในตอนเช้า จะช่วยฝึกให้เด็กเป็นผู้พูดและผู้ฟังที่ดี เด็กทุกคนมีโอกาสดูพูด ผู้ที่พูดน้อยที่สุดก็มีโอกาสพูดเท่า ๆ กับผู้ที่พูดมากที่สุด (พูนสุข บุญสวัสดิ์ และชัยยุทธ บุญสวัสดิ์. 2527 : 507) กิจกรรมสนทนาตอนเช้าเป็นกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับประสบการณ์และความรู้เดิม ที่มีผลมาจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างความคิดของเด็กเองกับประสบการณ์ที่เด็กได้รับจากโลกภายนอก (Bredenkamp. 1986 : 51) การที่เด็กได้คิดใช้ภาษาบรรยาย เล่าเรื่อง อธิบาย เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาที่เกิดจากกระบวนการคิด สอดคล้องกับธรรมชาติของการใช้ภาษา (หนังสือ พฤษะวัน. 2529 : 16) ซึ่งสอดคล้องกับ

เยาวพา เดชะคุปต์ (2528 : 61) ที่กล่าวว่า การส่งเสริมการพูดเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการส่งเสริมการอ่าน

การสอนอ่านควรจะเริ่มจากการพูดของเด็กเอง และต้องเกิดจากประสบการณ์ของเด็ก จะทำให้เด็กเข้าใจความหมายของคำได้ดี และการใช้ประสบการณ์ของเด็กในการอ่าน เป็นกระบวนการทางสติปัญญาในการเชื่อมโยงความเข้าใจระหว่างสิ่งใหม่และสิ่งที่รู้แล้ว (กรมวิชาการ. 2531 : 3) สอดคล้องกับ จอห์นสัน และเพียร์สัน ที่กล่าวว่า คำที่ได้มาจากคำพูดของเด็กเปรียบเสมือนหนึ่งสะพานเชื่อมระหว่างภาษาพูดที่เด็กรู้กับภาษาเขียนที่ครูจะสอน (Johnson and Pearson. 1984 : 98) นอกจากนี้ การสื่อสารด้วยวาจา ยังเป็นการพัฒนาพื้นฐานการสื่อสารและการเริ่มต้นเรียนรู้ภาษาเขียนของเด็ก และการสื่อความหมายของเด็กวัย 5 - 6 ขวบ จะเกิดจากสิ่งที่เขามองเห็นและรับรู้ (เยาวพา เดชะคุปต์. 2528 : 49) จากการศึกษาของ สุวรรณ ไชยะธน (2537 : 56 - 60) พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมสนทนาโดยการตั้งคำถามและการเล่าเรื่องมีพัฒนาการทางภาษา และพัฒนาการทางความคิดเชิงเหตุผลเพิ่มขึ้น จะเห็นได้ว่า การเรียนรู้ที่เกิดจากเด็กเป็นผู้ริเริ่ม เน้นบทบาทของผู้เรียนเป็นหลักในการแสดงออกทั้งคำพูดการกระทำและความคิดอย่างอิสระ เป็นพื้นฐานที่สำคัญในการส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ที่ดีในทุก ๆ ด้าน

บันลือ พฤษะวัน (2534 : 14 - 16) กล่าวว่า คำที่เด็กปฐมวัยควรรู้และจะต้องเรียนรู้ นั้น จะต้องได้มาจากการศึกษาคำที่เด็กใช้พูดจากกันในชีวิตประจำวัน เรียกคำเหล่านี้ว่า คำที่เด็กนึกเป็นภาพได้ (Sight Words) หรือคำคุ้นตา คำที่เด็กนึกเป็นภาพได้นี้เป็นคำที่เด็กใช้พูดจากกันในชีวิตประจำวัน ย่อมเป็นที่เชื่อแน่ว่าคำเหล่านี้เป็นคำที่เด็กเข้าใจได้ดี เพราะเป็นประสบการณ์ของเด็กเอง และคำดังกล่าว จำเป็นต้องใช้ประโยชน์ในการพัฒนาพื้นฐานประสบการณ์ของเด็กวัยนี้อย่างยิ่ง เพื่อขยายประสบการณ์ที่มีความหมายที่เด็กเข้าใจ เป็นการเสริมสร้างมโนทัศน์ในการอ่านที่เรียกว่า มโนทัศน์เชิงรูปธรรม (Concrete Concept) ซึ่งสอดคล้องกับแนวลาร์วีค (2533 : 47) ที่กล่าวว่า การสอนอ่าน ถ้าเริ่มจากสิ่งที่เด็กได้พูดออกมา เด็กจะเข้าใจเมื่อสามารถจดจำคำเหล่านั้นได้เอง แสดงให้เห็นว่า ประสบการณ์มีความสำคัญกับเด็กมาก และเรื่องต่าง ๆ ที่ได้บอกให้เขียนมักจะทำให้เด็กเกิดความพอใจเสมอ

ภาษาเขียน คำหรือข้อความ ซึ่งทำหน้าที่ขยายแนวคิดจากสิ่งที่เด็กพูดเป็นการสร้างการรับรู้และความเข้าใจความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งนั้น เมื่อเด็กเห็นคำ จะเกิดการรู้สึกสัมผัสและรับรู้ขึ้น

อันสมองเป็นภาพและเป็นตัวหนังสือ เป็นการพัฒนาการอ่านผ่านการเรียนรู้เกี่ยวกับคำที่เกิดจากการเชื่อมโยงประสบการณ์เดิม (โลว เลียมแก้ว, 2531 : 81 - 82) เด็กทุกคนจะรู้วาทภาษาเขียนก็คือการนำเอาภาษาพูดไปเขียนไว้สำหรับการอ่าน (แนนซี ลาร์วิก, 2533 : 33) ซึ่งในการสอนที่จะให้เด็กอ่านได้ ครูควรใช้วิธีสอนทั้งคำหรือสอนให้ค้นหา แล้วให้เด็กออกเสียงคำนั้น เมื่อเด็กสามารถออกเสียงได้ทันทีที่เห็นคำ ทั้งในบริบทและอยู่โดด ๆ คำ ๆ นั้นก็จะ เป็นคำค้นหาของเด็ก ซึ่งปกติแล้วคำค้นหาจะมาจาก 2 แหล่งคือ จากสิ่งพิมพ์และจากคำพูดของเด็กเอง (กรมวิชาการ, 2529 - 2531 : 31)

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่าปัญหาการจัดกิจกรรมการอ่านให้เด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นวัยที่พร้อมจะพัฒนา ขึ้นอยู่กับความสามารถของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะสนับสนุนให้เด็กได้พัฒนาการอ่านอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะการใช้คำค้นหาประกอบกิจกรรมสนทนาที่เป็นพื้นฐานในการอ่านโดยตรง ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาพัฒนาการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยใช้กิจกรรมสนทนาประกอบกิจกรรมเสริมการอ่านและกิจกรรมสนทนาประกอบการอ่านตัวหนังสือ จากแนวคิดเกี่ยวกับคำที่เด็กนึกเป็นภาพได้ที่เกิดจากกิจกรรมสนทนามาใช้เป็นฐานในการจัดกิจกรรม เด็กเป็นผู้ให้ข้อมูลคำเขียนนั้นมาจากเด็กย่อมเป็นสิ่งเร้าให้เด็กเกิดการรับรู้ได้ดี นำไปสู่การเชื่อมโยงงานการอ่านอย่างมีความหมาย น่าจะเป็นแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาการอ่านให้แก่เด็กได้ ซึ่งผลที่ได้รับจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จะเป็นแนวทางให้ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัย นำไปจัดประสบการณ์ส่งเสริมพัฒนาการอ่านสำหรับเด็กปฐมวัยต่อไป

จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการอ่านของเด็กปฐมวัยโดยการจัดประสบการณ์กิจกรรมสนทนาประกอบกิจกรรมเสริมการอ่าน กิจกรรมสนทนาประกอบการอ่านตัวหนังสือและกิจกรรมสนทนาแบบปกติ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

1. ทำให้ทราบถึงผลของการจัดกิจกรรมสหภาพประกอบกิจกรรมเสริมการอ่าน กิจกรรมสหภาพประกอบการอ่านตัวหนังสือ และกิจกรรมสหภาพแบบปกติ ที่มีผลต่อพัฒนาการอ่านของเด็กปฐมวัย
2. ผลของการวิจัยครั้งนี้ จะนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงวิธีการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาการอ่าน ให้สอดคล้องกับธรรมชาติของเด็กปฐมวัย ซึ่งจะ เป็นพื้นฐานของการศึกษาพัฒนาการอ่านของเด็กต่อไป
3. เป็นแนวทางสำหรับผู้สนใจศึกษาค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับพัฒนาการอ่านของเด็กปฐมวัย ในรูปแบบอื่น ๆ

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้เป็นนักเรียน ชาย - หญิง อายุ 5 - 6 ปี ที่กำลังศึกษา ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ของโรงเรียนอนุบาลระยองสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระยอง จำนวน 10 ห้องเรียน 480 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้เป็นนักเรียน ชาย - หญิง อายุ 5 - 6 ปี ที่กำลังศึกษาชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 โรงเรียนอนุบาลระยองสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระยอง โดยผู้วิจัยดำเนินการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 1 ห้องเรียน จากทั้งหมด 10 ห้องเรียน

2.2 จับฉลากนักเรียนที่แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม กำหนดเป็นกลุ่มทดลอง 1 กลุ่มทดลอง 2 และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 15 คน เท่า ๆ กัน โดย

2.2.1 กลุ่มทดลอง 1 ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมสนทนาประกอบกิจกรรมเสริมการอ่าน

2.2.2 กลุ่มทดลอง 2 ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมสนทนาประกอบ การอ่านตัวหนังสือ

2.2.3 กลุ่มควบคุม ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมสนทนาแบบปกติ

3. ระยะเวลาในการทดลอง

การศึกษาครั้งนี้ทำการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 ระยะเวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 15 นาที

4. ✓ ตัวแปรที่ศึกษา ✓

4.1 ตัวแปรอิสระ คือ การจัดประสบการณ์กิจกรรมสนทนา 3 ลักษณะคือ

4.1.1 การจัดกิจกรรมสนทนาประกอบกิจกรรมเสริมการอ่าน

4.1.2 การจัดกิจกรรมสนทนาประกอบ การอ่านตัวหนังสือ

4.1.3 การจัดกิจกรรมสนทนาแบบปกติ

✓ 4.2 ตัวแปรตาม คือ พัฒนาการอ่าน ✓

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ✓ เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กนักเรียนชาย - หญิง อายุ 5 - 6 ปี ที่กำลังศึกษา ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 โรงเรียนอนุบาลระยอง สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดระยอง

2. ✓ พัฒนาการอ่าน หมายถึง ความสามารถทางการแสดงออกถึงความจำคำที่นำเสนอ ซึ่งวัดโดยเครื่องมือที่เป็นแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำแนกเป็น 2 ด้านดังนี้

2.1 ด้านการรับรู้ทางภาษา

2.1.1 การเข้าใจความหมายของคำ

2.1.2 การจำแนกความแตกต่างและความคล้ายของภาพ

2.1.3 การหาความสัมพันธ์ระหว่างภาพกับสัญลักษณ์

2.2 ด้านการแสดงออกทางภาษา

2.2.1 การเล่าเรื่องจากภาพ

2.2.2 การตอบคำถามสั้น ๆ

3. กิจกรรมการอ่าน หมายถึง การกระทำหรือการแสดงออกของเด็กปฐมวัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้คำ มี 2 ลักษณะ คือ

3.1 กิจกรรมเสริมการอ่าน หมายถึง การสรุปคำที่เป็นรูปธรรมจากกิจกรรมสนทนา แล้วเขียนเป็นตัวหนังสือให้เด็กอ่าน วาดภาพประกอบ และทบทวนคำอ่าน

3.2 กิจกรรมประกอบการอ่านตัวหนังสือ หมายถึง การสรุปคำที่เป็นรูปธรรมจากกิจกรรมสนทนา แล้วเขียนเป็นตัวหนังสือให้เด็กอ่าน

4. การจัดกิจกรรมสนทนาประกอบกิจกรรมเสริมการอ่าน หมายถึง การที่ครูและเด็กมีโอกาสพูดคุยกันในช่วงเข้าตามตารางกิจกรรมประจำวัน โดยให้โอกาสเด็กหมุนเวียนกันออกมาเล่าเรื่องหรือเหตุการณ์อย่างอิสระ วันละ 3 คน แล้วสรุปคำที่เป็นรูปธรรมอย่างน้อย 1 คำ เพื่อเขียนเป็นตัวหนังสือให้เด็กอ่าน วาดภาพประกอบ และทบทวนคำอ่าน

5. การจัดกิจกรรมสนทนาประกอบการอ่านตัวหนังสือ หมายถึง การที่ครูและเด็กมีโอกาสพูดคุยกันในช่วงเข้าตามตารางกิจกรรมประจำวัน โดยให้โอกาสเด็กหมุนเวียนกันออกมาเล่าเรื่องราวหรือเหตุการณ์อย่างอิสระ วันละ 3 คน แล้วสรุปคำที่เป็นรูปธรรมอย่างน้อย 1 คำ เพื่อเขียนเป็นตัวหนังสือให้เด็กอ่านพร้อมกัน

6. การจัดกิจกรรมสนทนาแบบปกติ หมายถึง การที่ครูและเด็กมีโอกาสพูดคุยกันในช่วงเข้าตามตารางกิจกรรมประจำวัน โดยให้โอกาสเด็กหมุนเวียนกันออกมาเล่าเรื่องราวหรือเหตุการณ์อย่างอิสระ วันละ 3 คน แล้วสรุปคำที่เป็นรูปธรรมอย่างน้อย 1 คำ เพื่อให้เด็กอ่านออกเสียงคำนั้นพร้อมกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาของเด็กปฐมวัย
 - 1.1 ความหมายของภาษา
 - 1.2 ความสำคัญของภาษา
 - 1.3 ทฤษฎีพัฒนาการทางภาษา
 - 1.4 ขั้นตอนพัฒนาการทางภาษา และการเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัย
 - 1.5 การเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัย
 - 1.6 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง
 - 1.7 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางภาษาและการส่งเสริมภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย
 - 1.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ การอ่านและการเรียนรู้การอ่านของเด็กปฐมวัย
 - 2.1 ความสำคัญในการอ่านและความหมายของการอ่าน
 - 2.2 ขั้นตอนของพัฒนาการในการอ่านของเด็กปฐมวัย
 - 2.3 ทฤษฎีและหลักการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ
 - 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านและการเรียนรู้การอ่านของเด็กปฐมวัย
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมสนทนา
 - 3.1 จุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมสนทนา
 - 3.2 ประโยชน์ของกิจกรรมสนทนา
 - 3.3 บทบาทของครูในกิจกรรมสนทนา
 - 3.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมสนทนา

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาษาของเด็กปฐมวัย

ภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร ภาษาและการคิดมีความสัมพันธ์กัน เพราะภาษาคือสื่อของความคิด กระบวนการคิดของเด็กต้องอาศัยภาษาในการถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจกับผู้อื่น แม้การทดสอบทางสติปัญญาส่วนใหญ่อยู่บนฐานของการสังเกตภาษา การเข้าใจความหมายของภาษาดังนั้น การพัฒนาทักษะภาษาของเด็กปฐมวัยจึงเป็นสิ่งที่สำคัญมาก โดยเฉพาะเด็กในวัย 2 - 7 ปี ซึ่งเป็นวัยที่มีการพัฒนาการทางภาษาเจริญงอกงามอย่างรวดเร็ว (อารี สัมหลวี, 2537 : 183 ; อ้างอิงมาจาก Cazden, 1971)

1.1 ความหมายของภาษา

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานของไทย (2525 : 608) ให้ความหมายของภาษาไว้ว่า คือ เสียงหรือกิริยา อาการที่ทำความเข้าใจกันได้ คำพูด ถ้อยคำที่ใช้พูดกันโดยปริยาย หมายถึง คนหรือชาติที่พูดภาษานั้น ๆ เช่น นุ่มนวล และแต่งตัวตามภาษา หรือหมายความว่า มีความรู้ความเข้าใจ

ประเทิน มหาพันธ์ (2519 : 4) กล่าวว่า ภาษาเป็นสัญลักษณ์ที่มนุษย์สร้างขึ้นแทนความคิด เพื่อใช้สื่อความหมายทำความเข้าใจซึ่งกันและกัน

ศรียา นิยมธรรม และประภัสสร นิยมธรรม (2519 : 1) กล่าวว่า ภาษาเป็นเครื่องอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ เป็นเครื่องมือช่วยให้มนุษย์ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นที่เป็นนามธรรมต่อกัน ความหมายของภาษาอาจต่างกัน เช่น ในแง่ภาษาศาสตร์ ภาษา หมายถึง ความสามารถในการติดต่อสื่อความหมายหรือเพื่อแสดงความรู้สึกและความคิด ภาษาจึงหมายถึง การพูด การเขียน การทำท่าทางประกอบ การแสดงสีหน้าและการใช้ภาษาไว้ เป็นต้น

นมรี ชื่นสำราญ (2530 : 1) ให้ความหมายไว้ว่า ภาษาคือคำพูดซึ่งรวมทั้งกิริยาอาการ และสิ่งที่ใช้แทนคำพูดด้วย เพื่อให้เข้าใจความประสงค์ของกันและกัน

บุญยงค์ เกศเทศ (2535 : 2) กล่าวว่า ภาษาเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งเพื่อประโยชน์ในการดำเนินชีวิตในสังคม โดยกำหนดเสียงเป็นสัญลักษณ์ แทนความหมายเพื่อสื่อความเข้าใจ ภาษาแต่ละกลุ่มจะสมมุติเรียกสิ่งต่าง ๆ ด้วยถ้อยคำที่ผิดแผกกันไปตามข้อตกลงและยอมรับร่วมกัน มีการสืบทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปยังอีกรุ่นหนึ่ง

สรุปได้ว่า ภาษา คือ เครื่องมือในการสื่อสารและการเรียนรู้ ซึ่งหมายรวมถึง คำพูด กิริยา ท่าทาง ที่มนุษย์ใช้สื่อสารซึ่งกันและกัน เป็นสัญลักษณ์แทนความคิดในการถ่ายทอดแลกเปลี่ยน ความรู้ ความคิดเห็น ความรู้สึก ตลอดจนประสบการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจและเพื่อประโยชน์ ในการดำเนินชีวิตในสังคม ตามวัฒนธรรม และข้อตกลงของแต่ละกลุ่ม

1.2 ความสำคัญของภาษา

ภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อความหมาย ซึ่งทำให้มนุษย์พิเศษกว่าสัตว์อื่น ๆ มนุษย์ ทุกชาติพันธุ์ ทุกเพศทุกวัยย่อมมีภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อความหมาย ความคิด ความเข้าใจ ซึ่งกันและกัน ภาษาเป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางสังคมและสติปัญญาของเด็กปฐมวัย เด็กปฐมวัย ใช้ภาษาในการส่งเสริมพัฒนาการ (ดวงเดือน ศาสตร์ภัทร. 2529 : 214 - 215 ; อภิญา กังสนารักษ์. 2530 : 1) ดังนี้

1. ส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญา ภาษาเป็นการกระทำที่เกิดขึ้นภายในตัวเด็ก เด็กสามารถสร้างจินตนาการในสมอง จินตนาการถึงวัตถุ แม้ว่าวัตถุนั้นจะอยู่นอกสายตา เด็ก สามารถทำการทดลองในสมองเป็นคำพูด ในรูปแบบของการคิด และในระบบของสัญลักษณ์

2. ส่งเสริมพัฒนาการทางสังคม ภาษาเป็นเครื่องมือที่คนในสังคมหนึ่งเรียนรู้และ ใช้ในทางหนึ่งเดียวกัน อีกทั้งภาษายังใช้เป็นสื่อกลางในการบอกกล่าว ติดต่อสื่อสาร แลกเปลี่ยนความคิด และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ก่อให้เกิดกระบวนการสังคมประกิต (Socialization) ทำให้สังคม สามารถควบคุมการกระทำและความคิดของคนได้

เด็กตั้งแต่อายุ 2 - 4 ปี มีลักษณะการพูดคุยโดยการสื่อสารแบบสังคม (Social communication) จะยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง มีทัศนคติต่อสิ่งต่าง ๆ จากการมองเห็นของตนเอง เด็กจะพัฒนาการเรียนรู้ความมากขึ้นตามลำดับ ช่วงอายุ 5 - 6 ปี จะก้าวสู่ขั้นการคิดโดยอาศัย การรับรู้ คือการมองเห็นสิ่งต่าง ๆ แล้วสามารถบอกว่าสิ่งนั้นเป็นอย่างไร การหยิ่งเห็นของเด็ก แสดงว่าเด็กก้าวหน้าไปสู่การรู้จักแยกแยะ สามารถมององค์ประกอบที่จะมีอิทธิพลต่อเหตุการณ์หนึ่ง มากกว่าหนึ่งองค์ประกอบได้ ซึ่งการพัฒนาการอ่านของเด็ก ควรได้รับการส่งเสริมโดยอาศัยการเรียนรู้ จากการมองเห็นและการคิดที่อาศัยการเรียนรู้ส่วนรวมของเด็กปฐมวัยเป็นหลัก

จะเห็นได้ว่า ภาษามีความสำคัญช่วยให้มนุษย์สามารถตอบสนองความต้องการของตนและเข้าใจผู้อื่นได้ สามารถติดต่อสื่อสารแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ช่วยให้เกิดความคิดอย่างกว้างขวาง ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่จะนำไปสู่การพัฒนาสติปัญญาและการพัฒนาสังคม และการอ่านซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของพัฒนาภาษา มีความสำคัญควรได้รับการพัฒนาไปพร้อมกับทักษะอื่น ๆ และควรพัฒนาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่วัยแรกเริ่ม

1.3 ทฤษฎีพัฒนาการทางภาษา (Theories of Language Development)

นักวิชาการหลายแขนงพยายามแสวงหาเหตุผล เพื่อที่จะนำมาใช้อธิบายว่า เด็กสามารถพูดและพัฒนาการพูดได้อย่างไร และได้ตั้งทฤษฎีขึ้นหลายทฤษฎี (ศรียา นิยมธรรม และ ประภัสสร นิยมธรรม. 2519 : 31 - 35) ดังนี้

1. ทฤษฎีความพึงพอใจแห่งตน (The Autism Theory หรือ Autistic Theory) ทฤษฎีนี้ถือว่า การเรียนรู้การพูดของเด็กเกิดจากการเลียนเสียง อันเนื่องมาจากความพึงพอใจที่จะได้ทำเช่นนั้น มอร์เรอร์ (Mowrer) เชื่อว่า ความสามารถในการฟังและความเพลิดเพลินจากการได้ยินเสียงของผู้อื่นและเสียงตัวเอง เป็นสิ่งสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาการทางภาษา

2. ทฤษฎีการเลียนแบบ (The Imitation Theory) เลวิส (Lewis) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเลียนแบบในการพัฒนาภาษาอย่างละเอียด ทฤษฎีนี้เชื่อว่าพัฒนาการทางภาษานั้น เกิดจากการเลียนแบบ ซึ่งอาจเกิดจากการมองเห็นหรือการได้ยินเสียง

3. ทฤษฎีเสริมแรง (Reinforcement Theory) ทฤษฎีนี้อาศัยจากหลักทฤษฎีการเรียนรู้ ซึ่งถือว่าพฤติกรรมทั้งหลายถูกสร้างขึ้นโดยอาศัยการวางเงื่อนไข ไรน์โกลด์ (Rhiengold) และคณะ ศึกษาพบว่า เด็กจะพูดมากขึ้นเมื่อได้รางวัล หรือได้รับการเสริมแรง

4. ทฤษฎีการรับรู้ (Motor Theory of Perception) ลิเบอร์แมน (Lieberman) ตั้งสมมติฐานไว้ว่า การรับรู้ทางการฟังขึ้นอยู่กับกระบวนการเปล่งเสียง จึงเห็นได้ว่าเด็กมักจ้องหน้าเวลาเราพูดด้วย การทำเช่นนี้อาจเป็นเพราะเด็กฟังและพูดซ้ำกับตนเอง หรือหัดเปล่งเสียงโดยอาศัยการอ่านริมฝีปาก แล้วจึงเรียนรู้คำ

5. ทฤษฎีความบังเอิญจากการเล่นเสียง (Babble Buck) ซึ่งธอร์นไดค์ (Thorndike) เป็นผู้คิด โดยอธิบายว่า เมื่อเด็กกำลังเล่นเสียงอยู่นั้น เผอิญมีบางเสียงไปคล้ายกับเสียงที่มีความหมาย ในภาษาพูดของพ่อแม่ พ่อแม่จึงให้การเสริมแรงทันที ด้วยวิธีนี้ จึงทำให้เด็กเกิดพัฒนาการทางภาษา

6. ทฤษฎีชีววิทยา (Biological Theory) เลนเนเบอร์ก (Lenneberg) เชื่อว่าพัฒนาการทางภาษานั้นมีพื้นฐานทางชีววิทยาเป็นสำคัญ กระบวนการที่คนพูดได้ขึ้นอยู่กับวัยจะ านการเปล่งเสียง เด็กจะเริ่มส่งเสียงอ้อแอ้และพูดได้ตามลำดับ

7. ทฤษฎีการให้รางวัลของแม่ (Mother Reward Theory) ดอลลาร์ด (Dollard) และมิลเลอร์ (Miller) เป็นผู้คิดทฤษฎีนี้ โดยย้าเกี่ยวกับบทบาทของแม่ในการพัฒนาภาษาของ เด็กว่า ภาษาที่แม่ใช้ในการเลี้ยงดู เพื่อสนองความต้องการของลูกนั้นเป็นอิทธิพลที่ทำให้เกิดภาษาพูด แก่ลูก

จากการศึกษาทฤษฎีและกระบวนการเรียนรู้ภาษาดังกล่าว จะเห็นได้ว่าพัฒนาการทางภาษา ของเด็กปฐมวัยนั้น จะต้องผ่านกระบวนการพัฒนาการเป็นขั้นตอน ซึ่งกระบวนการเรียนรู้ทางภาษา จรรจา สุวรรณทัต และคนอื่น ๆ (Suvannathat and other. 1986 : 122) กล่าวว่า พัฒนาการทางภาษาเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นจากความชำนาญ (Empiricist Approach) จาก การเริ่มเรียนอย่างไม่เป็นกฎเกณฑ์ แต่เรียนรู้ในลักษณะเดียวกับการฝึกทักษะความชำนาญและ ความสามารถด้านอื่น แล้วมาปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ และบุคคลที่อยู่แวดล้อมโดยการลองผิดลองถูก การเ้าและการให้แรงเสริมจะช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางภาษาดียิ่งขึ้น

1.4 ขั้นตอนพัฒนาการทางภาษาและการเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัย

โลแกน และโลแกน (เฮวพา เดชะคุปต์. 2528 : 40 ; อ้างอิงมาจาก Logan & Logan. 1974 : 207) ได้แบ่งพัฒนาการทางภาษาออกเป็น 7 ขั้นตอน ดังนี้

1. ระยะปะปะปะ (Random Stage หรือ Prelinguistic Stage) อายุ แรกเกิด ถึง 6 เดือน ในระยะนี้เป็นระยะที่เด็กจะเปล่งเสียงดัง ๆ ที่ยังไม่มีความหมาย การ เปล่งเสียงของเด็กก็เพื่อบอกความต้องการของเขา และเมื่อได้รับการตอบสนองเขาจะรู้สึก พอใจ ตัวอย่างเช่น เด็กจะร้องเมื่อถูกปล่อยให้อยู่คนเดียว เมื่อรู้สึกหิว ฉี่ ฯลฯ หรือการรู้สึก เป็นสุขที่ได้ส่งเสียงออกมาเมื่อเด็กอายุได้ 6 เดือน จะเริ่มออกเสียง อ้อ - แอ้ และเริ่มเปล่ง เสียงต่าง ๆ ซึ่งไม่มีผู้ใดเข้าใจหรือแยกแยะได้นอกจากนักภาษาศาสตร์ ในช่วงนี้จะเป็นช่วงที่ดี ของการสนับสนุนให้เด็กพัฒนาการทางการพูด และเด็กที่มีสุขภาพดีทั้งกายและใจ จะมีโอกาส พัฒนาทางภาษาได้ดีกว่าเด็กที่ไม่สบาย เจ็บป่วย ร้องไห้เยเย

2. ระยะแยกแยะ (Jergon Stage) อายุ 6 เดือน ถึง 1 ปี หลังจาก 6 เดือนขึ้นไป เด็กจะเริ่มเข้าสู่ระยะที่ 2 ซึ่งเด็กจะสามารถแยกแยะเสียงต่าง ๆ ที่เขาได้ยิน และเด็กจะรู้สึกพอใจที่จะได้ส่งเสียงและถ้าเสียงใดที่เขาเปล่งออกมาได้รับการตอบสนองในทางบวก เขาก็จะเปล่งเสียงนั้นซ้ำอีก ในบางครั้งเด็กจะเลียนเสียงสูง ๆ ต่ำ ๆ ที่มีคนพูดคุยกับเขา

3. ระยะเลียนแบบ (Imitation Stage) อายุ 1 - 2 ขวบ ในระยะนี้เด็กจะเริ่มเลียนเสียงต่าง ๆ ที่เขาได้ยิน เช่น เสียงของพ่อแม่ ผู้ใหญ่ที่ใกล้ชิด เสียงที่เปล่งออกมาอย่างไม่มีจุดหมายจะค่อย ๆ หายไป และเด็กจะเริ่มรับฟังเสียงที่ได้รับการตอบสนองซึ่งนับว่าพัฒนาการทางภาษาจะเริ่มต้นอย่างแท้จริงที่ระยะนี้

4. ระยะขยาย (The Stage of Expansion) อายุ 2 - 4 ขวบ ในระยะนี้เด็กจะหัดพูด โดยจะเริ่มจากการหัดเรียกชื่อ คน สัตว์ และสิ่งของที่อยู่ใกล้ตัว เขาจะเริ่มเข้าใจถึงการใช้สัญลักษณ์ ในการสื่อความหมาย ซึ่งเป็นการสื่อความหมายในโลกของผู้ใหญ่ การพูดของเด็กในระยะแรก ๆ จะเป็นการออกเสียงคานามต่าง ๆ เป็นส่วนใหญ่ เช่น พ่อ แม่ พี่ น้อง นก แมว หมา ฯลฯ และคำคุณศัพท์ต่าง ๆ ที่เขาเห็น รู้สึกและได้ยิน ซึ่งในวัยต่าง ๆ เขาจะสามารถพูดได้ดังนี้

อายุ 2 ขวบ เด็กจะเริ่มพูดเป็นคำโดยจะสามารถใช้คานามได้ 20 %

อายุ 3 ขวบ เด็กจะเริ่มพูดเป็นประโยคได้

อายุ 4 ขวบ เด็กจะเริ่มใช้คำศัพท์ต่าง ๆ และรู้จักการใช้คำเติมหน้า และลงท้ายอย่างกับผู้ใหญ่ใช้กัน

5. ระยะโครงสร้าง (Structure Stage) อายุ 4 - 5 ขวบ ระยะนี้เด็กจะเริ่มพัฒนาความสามารถในการรับรู้ และการสังเกต เด็กจะเริ่มเล่นสนุกกับคำและรู้จักคิดคำและประโยคของตนเอง โดยอาศัยการผูกจากคำวลี และประโยคที่เขาได้ยินคนอื่น ๆ พูด เด็กจะเริ่มคิดกฎเกณฑ์ในการประสมคำ และหาความหมายของคำและวลี โดยเด็กจะเริ่มรู้สึกสนุกกับการเปล่งเสียง โดยเขาจะเล่นเป็นเกมกับเพื่อน ๆ หรือสมาชิกในครอบครัว

6. ระยะตอบสนอง (Responding Stage) อายุ 5 - 6 ขวบ ในระยะนี้ความสามารถในการคิดและพัฒนาการทางภาษาของเด็กจะสูงขึ้น เขาจะเริ่มพัฒนาภาษาไป

สู่ภาษาที่เป็นแบบแผนมากขึ้น และใช้ภาษาเหล่านั้นกับสิ่งต่าง ๆ รอบ ๆ ตัว การพัฒนาทางภาษาของเด็กในวัยนี้จะเริ่มต้นเมื่อเขาเข้าเรียนนชั้นอนุบาล โดยเด็กจะเริ่มใช้ไวยากรณ์อย่างง่ายได้ รู้จักใช้คำที่เกี่ยวข้องกับบ้านและโรงเรียน ภาษาที่เด็กใช้ในการสื่อความหมายในระยะนี้จะเกิดจากสิ่งที่เขามองเห็นและรับรู้

7. ระยะสร้างสรรค์ (Creative Stage) อายุ 6 ปีขึ้นไป ในระยะนี้ได้แก่ระยะที่เด็กเริ่มเข้าโรงเรียน เด็กจะเล่นสนุกกับคำ และหาวิธีสื่อความหมายด้วยตัวเลข เด็กในระยะนี้จะพัฒนา วิเคราะห์และสร้างสรรค์ ทักษะในการสื่อความหมายโดยใช้ถ้อยคำ ส่วนวงการเปรียบเทียบและภาษาพูดที่เป็นนามธรรมมากขึ้น และเขาจะรู้สึกสนุกกับการแสดงความคิดเห็นโดยการพูดและการเขียน

จากขั้นตอนดังกล่าวถ้าเราสามารถส่งเสริมให้เด็กมีทักษะในการใช้ภาษาอย่างสร้างสรรค์ เด็กจะใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม สามารถแสดงความคิดริเริ่ม ความเข้าใจของตนให้ผู้อื่นเข้าใจได้

เนสเซล และคณะ (หรรษา นิลวิเชียร. 2535 : 207 ; อ้างอิงมาจาก Nessel, 1989) ได้อ้างอิงผลงานวิจัยเกี่ยวกับพัฒนาการทางภาษาของเด็กว่าประกอบด้วยขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นแรกเริ่ม (Prelanguage) เด็กอายุ 1 - 10 เดือน

ขั้นนี้จะมีความสามารถจำแนกเสียงต่าง ๆ ได้ แต่ยังไม่มีความสามารถควบคุมการออกเสียง เด็กจะทำเสียงอ้อแอ้ หรือเสียงที่แสดงอารมณ์ต่าง ๆ เด็กจะพัฒนาการออกเสียงขึ้นเรื่อย ๆ จนใกล้เคียงกับเสียงในภาษาจริง ๆ มากขึ้นตามลำดับ เรียกว่าเป็นคำพูดเทียม (Pseudoword) พ่อแม่ที่ตั้งใจฟังและพูดตอบ จะทำให้เด็กเพิ่มความสามารถในการสื่อสารมากยิ่งขึ้น

ขั้นที่ 1 อายุ 10 - 18 เดือน

เด็กจะควบคุมการออกเสียงคำที่จำได้ สามารถเรียนรู้คำศัพท์ในการสื่อสารถึงทำสืบคำ คำเหล่านี้จะเกี่ยวข้องกับสิ่งของ สัตว์ คน หรือเรื่องราวในสิ่งแวดล้อม การที่เด็กออกเสียงคำหนึ่งคำหรือสองคำ อาจมีความหมายรวมถึง ประโยคหรือวลีทั้งหมด การพูดชนิดนี้มีชื่อเรียกว่า Holophrastic Speech

ขั้นที่ 2 อายุ 18 - 20 เดือน

การพูดขั้นนี้จะเป็นการออกเสียงคำสองคำและวลีสั้น ๆ มีชื่อเรียกว่า Telegraphic Speech คล้าย ๆ กับการโทรเลข คือมีเฉพาะคำสำคัญสำหรับสื่อความหมาย เด็กเรียนรู้คำศัพท์มากขึ้นถึง 300 คำรวมทั้งคำกริยาและคำปฏิเสธ เด็กจะสนุกสนานกับการพูดคนเดียวในขณะที่ทดลองพูดคำ และโครงสร้างหลาย ๆ รูปแบบ

ขั้นที่ 3 อายุ 14 - 30 เดือน

เด็กจะเรียนรู้ศัพท์เพิ่มขึ้นถึง 450 คำ วลีจะยาวขึ้น พูดประโยคความเดียวสั้น ๆ มีคำคุณศัพท์รวมอยู่ในประโยค

ขั้นที่ 4 อายุ 30 - 36 เดือน

คำศัพท์จะเพิ่มมากขึ้นถึง 1,000 คำ ประโยคเริ่มซับซ้อนขึ้น เด็กที่อยู่สิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา จะแสดงให้เห็นถึงความเจริญงอกงามทางด้านจำนวนคำศัพท์ และรูปแบบของประโยคอย่างชัดเจน

ขั้นที่ 5 อายุ 36 - 54 เดือน

เด็กสามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพในครอบครัวและกับผู้นอกรอบข้าง จำนวนคำศัพท์ที่เด็กรู้มีประมาณ 2,000 คำ เด็กใช้โครงสร้างของประโยคหลายรูปแบบ เด็กจะพัฒนาพื้นฐานการสื่อสารด้วยวาจาอย่างมั่นคง และเริ่มต้นเรียนรู้ภาษาเขียน

ซีฟิลท์ (หรรษา นิลวิเชียร, 2535 : 208 ; อ้างอิงมาจาก Seefeldt, 1986) ได้กล่าวถึงการเรียนภาษาระดับพื้นฐานของเด็กไว้ 5 ระดับดังนี้

1. ระบบเสียง (Phonology) เด็กทารกพยายามเรียนรู้ระบบเสียงในภาษาของตนโดยการออกเสียงหลาย ๆ ลักษณะ และเริ่มนำเสียงมาเชื่อมต่อกันเพื่อให้ความหมาย
2. ลักษณะคำพูด (Morphology) เด็กเริ่มเรียนรู้ว่า การผสมกันของเสียงทำให้เกิดความหมาย เด็กเริ่มเรียนรู้คำศัพท์ใหม่ ๆ จนกระทั่งถึงวัยก่อนประถมศึกษา เด็กจะเริ่มเข้าใจกฎของคำ
3. การสร้างประโยค (Syntax) เด็กเรียนการสร้างประโยคหรือไวยากรณ์ ในขณะที่เด็กเริ่มนำคำมาสร้างประโยค เด็กจะเข้าใจโครงสร้างไวยากรณ์ เมื่อเด็กเข้าใจประโยคที่มีคำ

จำนวนมาก เมื่ออายุ 2 - 3 ปี เด็กจะพูดประโยคความเดียวชนิดต่าง ๆ ได้ เช่น ประโยคคำสั่ง ประโยคปฏิเสธ ประโยคคำถาม เด็กจะใช้ประโยคที่มีคำเชื่อม หรืออนุประโยคได้เมื่ออายุ 5 - 7 ปี และเด็กจะใช้คำนาม สรรพนาม ได้อย่างถูกต้อง เมื่ออายุประมาณ 7 ปี จึงจะใช้ประโยคหลายความ หรือสังกรประโยคได้

4. ความหมาย (Semantics) ในขณะที่เด็กเรียนเสียงและโครงสร้างของภาษา เด็กจะเรียนรู้ด้วยว่าคำจะมีความหมายขึ้นอยู่กับบริบท (Context) ของการใช้คำนั้นด้วย กระบวนการพัฒนาการเรียนรู้ความหมาย เป็นกระบวนการที่ซับซ้อน และสัมพันธ์กับขั้นตอนพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจท์ กล่าวคือ ในขั้นประสาทสัมผัส เด็กจะใช้คำพูดคำเดียวแทนประโยคทั้งประโยค ความหมายของคำขึ้นอยู่กับสถานการณ์ของการใช้คำ เช่น เด็กกำลังเดินหาพ่อ และพูดว่า พ่อ มีความหมายว่า พ่ออยู่ไหน เมื่ออายุ 2 - 7 ปี หรือขั้นก่อนปฏิบัติการ เด็กจะแยกคำออกจากประโยค พร้อมกับใส่ความหมาย ซึ่งสัมพันธ์กับการกระทำที่เป็นรูปธรรม คำว่าบ้าน อาจหมายถึงสถานที่พ่อแม่ แม่ และตัวเองอาศัยอยู่ เด็กจะเริ่มตระหนักถึงความไม่ชัดเจน หรือความยืดหยุ่นของภาษา แต่เด็กจะเข้าใจต่อเมื่อเด็กมีประสบการณ์รูปธรรมเท่านั้น เมื่ออายุ 7 - 11 ปี ซึ่งเป็นขั้นปฏิบัติการรูปธรรม เด็กจะเข้าใจความหมายได้ดียิ่งขึ้น แต่ก็ยังต้องการประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรมอยู่ เด็กอาจอธิบายคำว่า บ้าน ว่าหมายถึง สถานที่สำหรับนอน รับประทานอาหาร และให้เพื่อนมาเยี่ยม

5. การใช้ภาษา (Pragmatics) เด็กจะเรียนรู้การใช้ภาษาอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ ขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่เด็กอยู่ เด็กที่ย้ายสถานที่ไปอยู่ที่ใหม่ก็จะเรียนรู้ภาษาของสังคมใหม่นั้น

สรุปได้ว่า การเรียนภาษาเป็นกระบวนการต่อเนื่อง เด็กเล็กจะเรียนภาษาพูดและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ทั้ง เสียง คำ ประโยค ความหมาย และการนำไปใช้ในขณะที่ได้มีปฏิสัมพันธ์กับผู้ใหญ่ในสิ่งแวดล้อมเด็กจะเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงการเรียนภาษาของตนเมื่อเข้าเรียนในโรงเรียน แต่การเรียนภาษาระดับพื้นฐานนั้นจะถูกสร้างขึ้นก่อนหน้านั้นแล้ว

นอกจากนี้ พรราวพรรณ เหลืองสุวรรณ (2537 : 63 - 66) ได้กล่าวถึงพัฒนาการทางภาษาและการพูดของเด็กปฐมวัยไว้ดังนี้

1. อายุแรกเกิดถึง 2 ขวบ เด็กแรกเกิดมักแสดงออกกับกิริยาด้วยวิธีอื่น ๆ ที่ไม่ใช้ภาษาพูด เช่น การร้องไห้ การทำท่าทางต่าง ๆ เมื่อทารกเปล่งเสียงออกมาเป็นคำพูด คำ

ส่วนใหญ่มักจะเป็นคำง่าย ๆ เบื้องต้นเกี่ยวกับคำนามที่มุ่งถึงสิ่งของและบุคคลต่าง ๆ ในสิ่งแวดล้อม และคำกริยาที่แสดงอาการของท่าทาง เช่น ยืน นั่ง นอน เด็กอายุ 18 เดือน สามารถพูดได้ ประมาณ 10 คำและเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ถึง 30 คำ เมื่ออายุประมาณ 2 ขวบ การเรียนรู้คำศัพท์ มากน้อยเพียงใดนั้น เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสติปัญญาของเด็กตลอดจนการส่งเสริมและโอกาสที่จะ ได้เรียนรู้ เด็กหลายคนในวัยนี้จดจำคำตลาด และคำสลับจากคนใกล้ชิด แต่ไม่เข้าใจความหมาย ที่แท้จริง เด็กวัยนี้มีความเจริญทางภาษามากขึ้น มักจะตั้งคำถามว่า อะไร ทำไม

2. อายุ 3 ขวบ สามารถเข้าใจภาษาพูดของผู้ใหญ่ ภาษาง่าย ๆ เบื้องต้น ยังไม่ สามารถเข้าใจในสิ่งที่มองไม่เห็น ยังไม่เข้าใจความหมายจากคำสั่งหรือคำขอร้องจากผู้ใหญ่ เนื่องจากพัฒนาการทางภาษานวัยนี้เจริญเร็วมาก สามารถตั้งคำศัพท์ใหม่ ๆ หรือเรียกชื่อใหม่ใน สิ่งที่ตนเองไม่ทราบ หรือไม่เคยรู้จักมาก่อน

3. อายุ 4 ขวบ ให้ความสนใจภาษาพูดของผู้ใหญ่ โดยเฉพาะคำสั่งหรือคำ อุทาน เด็กเริ่มมีคำถามที่มีเหตุผลมากขึ้น การฟังนิทานเป็นสิ่งที่เด็กชอบมาก

4. อายุ 5 ขวบ เริ่มมีพัฒนาการทางด้านภาษามากขึ้น สามารถเข้าใจคำพูดข้อความ ยาว ๆ ของผู้ใหญ่ได้ดี พยายามพูดยาว ๆ โดยเลียนแบบผู้ใหญ่ในการสร้างประโยค ชอบฟังนิทาน ประเภทเทพนิยาย

5. อายุ 6 ขวบ เด็กส่วนใหญ่มักจะสนใจในการพูด เด็กจะชอบสนทนากับเพื่อน ๆ หรือ ผู้ใหญ่มากกว่าการเล่นสิ่งของ และมีความสุขเมื่อได้สนทนากับผู้อื่น ชอบฟังเรื่องราวเกี่ยวกับธรรมชาติและสนใจในการอ่านเทพนิยายที่มีภาพประกอบ

จากการศึกษาพัฒนาการทางภาษา สรุปได้ว่า พัฒนาการทางภาษาเป็นกระบวนการต่อเนื่อง ตั้งแต่แรกเกิด โดยเริ่มจากการฟังเสียงรอบตัว พัฒนาไปถึงการใช้คำอย่างมีความหมาย ใช้ ประโยคยาวขึ้น และท้ายสุดเด็กสามารถใช้ประโยคที่มีความซับซ้อนและมีความหมายมากขึ้นตามลำดับ

1.5 การเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัย

ตามความเป็นจริงเด็กมีประสบการณ์ทางภาษาอย่างผิวเผิน จากการมีปฏิสัมพันธ์ โดยปราศจากการฝึกสอนเป็นพิเศษภายในเวลาอันสั้น ในขณะที่เด็กมีพัฒนาการทางสติปัญญา ขึ้นเริ่มแรกของการใช้เหตุผล แต่เด็กสามารถเรียนรู้ภาษาในระดับลึก เป็นนามธรรมและมี

โครงสร้างทางภาษาศาสตร์ที่ซับซ้อนอยู่ในระดับสูง นอกจากจะเรียนรู้โครงสร้างของภาษาในชุมชนของตนแล้ว เด็กยังเรียนรู้กฎอันซับซ้อนซึ่งเป็นพื้นฐานการใช้ด้วย เด็กรู้ว่าจะพูดเมื่อไร อย่างไร พูดอะไร กับใคร (หรรษา นิลวิเชียร. 2535 : 203 - 207)

ในทัศนะนักพฤติกรรมศาสตร์ (The Behaviorist View) กล่าวว่าการเรียนรู้ภาษาของเด็กเป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากผลการปรับสิ่งแวดล้อมของแต่ละบุคคลที่มีอยู่ในตนเอง ในขณะที่เด็กเจริญเติบโตขึ้นเรื่อย ๆ แรงเสริมในทางบวกจะถูกนำมาใช้เมื่อภาษาของเด็กใกล้เคียง หรือถูกต้องตามภาษาผู้ใหญ่ ซึ่งนักพฤติกรรมศาสตร์มีความเชื่อเกี่ยวกับการเรียนภาษาของเด็ก คือ

1. เด็กเกิดมาโดยมีศักยภาพในการเรียนรู้ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการถ่ายทอดทางกรรมพันธุ์ โดยปราศจากความสามารถพิเศษทางด้านการเรียนรู้ทางใดทางหนึ่ง
2. การเรียนรู้ ซึ่งรวมทั้งการเรียนรู้ภาษาเกิดขึ้น โดยการที่สิ่งแวดล้อมเป็นผู้รับพฤติกรรมผู้เรียน
3. พฤติกรรมทั่วไปรวมทั้งพฤติกรรมภาษา ถูกปรับโดยแรงเสริมจากการตอบสนองที่เกิดขึ้นจากสิ่งเร้า
4. ในการปรับพฤติกรรมที่ซับซ้อนอย่างเช่นภาษา จะมีกระบวนการเลือกหรือทำให้การตอบสนองเฉพาะเจาะจงขึ้น โดยผ่านการให้แรงเสริมทางบวก ถึงแม้ว่าการตอบสนองทั่วไปและชนิดง่าย ๆ จะได้แรงเสริมทางบวกตั้งแต่เริ่มต้น แต่การให้แรงเสริมในระยะหลัง ๆ จะถูกนำมาใช้กับการตอบสนองที่ซับซ้อนและใกล้เคียงกับเป้าหมายทางพฤติกรรมสูงสุด

ทัศนะของนักทฤษฎีสภาวะติดตัวโดยกำเนิด (The Nativist View)

นักทฤษฎีเชื่อเกี่ยวกับกฎธรรมชาติ หรือกฎเกี่ยวกับสิ่งที่เป็นมาแต่กำเนิด มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษาของเด็กแตกต่างจากนักพฤติกรรมศาสตร์สองประการสำคัญ คือ

1. การให้ความสำคัญต่อองค์ประกอบภายในบุคคลเกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษา
2. การแปลความบทบาทขององค์ประกอบทางสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ภาษา

ชอมสกีและแมคเนล (หรรษา นิลวิเชียร. 2535 : 206 ; อ้างอิงมาจาก Chomsky and McNeill. n.d.) เป็นผู้ที่มีความเชื่ออย่างแรงกล้า เกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษาของเด็กว่า เด็กทุกคนเกิดมาโดยมีโครงสร้างทางภาษาศาสตร์อยู่แล้ว ซึ่งได้แก่ โครงสร้างทางด้านความหมาย ประโยคและระบบเสียง ตามความเชื่อนี้ เด็กไม่จำเป็นต้องเรียนระบบของภาษา เด็กเพียงแต่ต้องค้นหาว่าระบบภาษาของตนเกี่ยวข้องกับภาษาสากลอย่างไร เด็กไม่ต้องเรียนรู้ว่าเราสามารถตั้งคำถามได้ แต่ต้องเรียนรู้ว่าจะตั้งคำถามอย่างไรหรือเรียนรู้ว่าจะใช้กลุ่มเสียงใดจะรวมกลุ่มเสียงเข้าด้วยกันอย่างไร โดยสรุปก็คือ เรียนรู้การใช้ภาษาของตนทั้งด้านความหมาย ประโยค และเสียง

ลินเบอร์ก (หรรษา นิลวิเชียร. 2535 : 206 ; อ้างอิงมาจาก Lenneber. n.d.) เป็นผู้หนึ่งที่สนับสนุนแนวคิดของนักทฤษฎีสภาวะติดตัวโดยกำเนิด เขาชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างขั้นตอนพัฒนาการทางร่างกาย และขั้นตอนพัฒนาการทางภาษาว่ามีความเกี่ยวข้องกันอย่างใกล้ชิด เขากล่าวว่าเด็กเกิดมาด้วยความสามารถทางภาษา มิใช่เป็นผ้าขาว ความสามารถทางการเรียนภาษาของเด็กถูกจัดโปรแกรมไว้ในตัว และมีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมที่เด็กได้รับอีกด้วย トラバคที่เด็กอยู่ในสิ่งแวดล้อมทางภาษาพูด เด็กจะพัฒนาการพูดโดยอัตโนมัติ และความสามารถทางภาษาจะแยกเป็นอิสระจากระดับไอคิว (I.Q.)

ทัศนะของนักสังคมนิยม (The Socialist View)

นักทฤษฎีสังคมนิยมหรือทฤษฎีวิวัฒนาการจะให้ความสนใจเกี่ยวกับผลกระทบของสิ่งแวดล้อมทางภาษาของผู้ใหญ่ที่มีต่อพัฒนาการทางภาษาของเด็ก ผลการวิจัยกล่าวว่า วิธีการที่ผู้ใหญ่หรือพ่อแม่ปฏิบัติต่อเด็กมีผลต่อพัฒนาการทางภาษา และพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็ก วิธีการเหล่านั้น ได้แก่ การอ่านหนังสือให้เด็กฟัง การสนทนาระหว่างรับประทานอาหาร การแสดงบทบาทสมมุติ การสนทนา เป็นต้น (Honig. 1982 : 38)

เปียเจท์ (Piaget) เชื่อว่าการเรียนรู้ภาษาเป็นผลจากความสามารถทางสติปัญญา เด็กเรียนรู้ภาษาจากการมีปฏิสัมพันธ์กับโลกรอบตัวของเขา เด็กจะเป็นผู้ปรับสิ่งแวดล้อมโดยการใช้ภาษาของตน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

1. เด็กมีอิทธิพลต่อวิธีการที่แม่พูดต่อเขา จากผลการวิจัยปรากฏว่า แม่จะพูดกับลูกแตกต่างไปจากพูดกับผู้อื่น เพื่อรักษาการมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน แม่จะพูดกับเด็กทารกต่างจากเด็กโตและผู้ใหญ่ จะพูดประโยคที่สั้นกว่า ง่ายกว่า เพื่อการสื่อสารที่มีความหมาย
2. เด็กควบคุมสิ่งแวดล้อมทางภาษา เพื่อได้ข้อมูลที่ถูกต้อง เด็กต้องการค้นพบว่าเสียงที่ได้ยินมีความหมายอย่างไร และมีโครงสร้างหรือองค์ประกอบพื้นฐานอะไร
3. การใช้สิ่งของหรือบุคคลเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างความเข้าใจพื้นฐานว่า ผู้ใหญ่เห็นหรือได้ยินเขาพูด เด็กอาจเคลื่อนไหวตัวหรือ จับ ขว้าง ปา บีบ ของเล่น เพื่อสร้างความเข้าใจเพื่อเป็นพื้นฐาน และความจำเป็นของความเจริญทางภาษา การเรียนรู้เกี่ยวกับตัวเอง เกี่ยวกับผู้อื่น เกี่ยวกับสิ่งของ เกี่ยวกับเหตุและผล เกี่ยวกับสถานที่ มิติ เกี่ยวกับการเกิดขึ้นซ้ำๆ ของกริยาและสิ่งของ มีส่วนช่วยให้เด็กแสดงออกทางภาษาอย่างมีความหมาย นั่นคือเด็กต้องมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับสิ่งต่างๆ ในสิ่งแวดล้อม

เพียเจท์ (Piaget) ยืนยันว่า พัฒนาการทางภาษาของเด็กเป็นไปพร้อม ๆ กับความสามารถด้านการทำให้เหตุผล การตัดสินใจ และด้านตรรกศาสตร์ เด็กต้องการสิ่งแวดล้อมที่จะส่งเสริมให้เด็กสร้างกฎ ระบบเสียง ระบบคำ ระบบประโยค และความหมายของภาษา นอกจากนี้เด็กยังต้องการฝึกภาษาด้วยวิธีการหลายๆ วิธีและจุดประสงค์หลายๆ อย่าง

นักวิจัยได้พยายามศึกษาลักษณะของสิ่งแวดล้อมที่ดีที่สุดสำหรับการเรียนภาษาของเด็ก เพื่อส่งเสริมการเรียนภาษาของเด็กจากการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม

สรุปหลักการได้ 4 ประการคือ (หรรษา นิลวิเชียร. 2535 : 204)

1. สิ่งแวดล้อมที่สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ของเด็ก คือ การส่งเสริมให้เด็กได้สำรวจ ได้ปฏิบัติจริง เป็นผู้กระทำด้วยตนเอง เด็กควรอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เป็นอิสระ ได้รู้จักสังเกต ตั้งสมมุติฐาน ผู้ใหญ่ไม่ควรเป็นผู้ออกคำสั่งแต่อย่างเดียว ควรให้เด็กได้เป็นผู้ตั้งคำถามบ้าง
2. สิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กและบุคคลรอบข้าง เด็กควรได้สื่อสารแบบสองทาง ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการสื่อสาร บุคคลที่เด็กมีปฏิสัมพันธ์ด้วย ได้แก่ พ่อแม่ เพื่อน ญาติพี่น้อง ฯลฯ ส่วนการดูโทรทัศน์นั้นเป็นการสื่อสารทางเดียว โทรทัศน์จะให้ข้อมูลแก่เด็ก ๆ แต่ไม่สามารถโต้ตอบกับเด็กได้

3. สิ่งแวดล้อมที่เน้นความหมายมากกว่าด้านรูปแบบ พ่อแม่หรือผู้ใหญ่ควรรอรับการสื่อสารของเด็กในรูปแบบต่าง ๆ กัน โดยคำนึงถึงความหมายที่เด็กต้องการจะสื่อออกมาเป็นสิ่งสำคัญว่าการพูดด้วยรูปแบบไวยากรณ์ที่ถูกต้อง ผู้ใหญ่ไม่จำเป็นต้องเรียงภาษาจากง่าย ๆ ไปสู่ภาษาที่ซับซ้อน ตรงกันข้ามที่เด็กต้องการสื่อความหมายด้วยระดับความสามารถที่ตนเองมี

4. สิ่งแวดล้อมที่ประกอบด้วยความหลากหลาย ทั้งด้านเวลาและไม่ใช่เวลา เด็กควรจะได้รับทั้งการมีประสบการณ์ และการมีปฏิสัมพันธ์ในหลาย ๆ รูปแบบ เพราะประสบการณ์จะมีส่วนช่วยด้านการแสดงออกทางภาษา

จะเห็นได้ว่าการพัฒนาการและการเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัยจะดำเนินไปอย่างเป็นขั้นตอน การส่งเสริมให้เด็กรู้จักใช้ภาษาที่ถูกต้องจะช่วยให้เด็กสามารถแสดงความคิด ความเข้าใจของตนเองให้ผู้อื่นเข้าใจได้ โดยการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยในการใช้ภาษา ตลอดจนการมีปฏิสัมพันธ์ต่อเด็กอย่างสม่ำเสมอ จะช่วยให้การพัฒนาการทางภาษาของเด็กเจริญงอกงามไปได้ด้วยดี การจัดกิจกรรมสนทนาในตอนเช้า เป็นการจัดประสบการณ์ส่วนหนึ่งที่เด็กได้แสดงออกทางภาษา

1.6 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง

นักการศึกษาหลายท่านให้ความสำคัญสอดคล้องกันว่า การเรียนรู้ที่ดีที่สุดจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อผู้เรียนได้ลงมือกระทำกิจกรรมด้วยตนเอง ซึ่งหลักการนี้ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อแนวการจัดการศึกษาในปัจจุบัน

แนวการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง หมายถึง การยึดเด็กเป็นศูนย์กลางในการเรียนการสอน เด็กได้รับความรู้ตามความต้องการและความสนใจ เด็กมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ เน้นการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ มุ่งเน้นความเข้าใจและการใช้ทักษะทางสติปัญญาในการแก้ไขปัญหาของเด็ก (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (ก) 2537 : 77 - 79)

สิริมา ภิญาณอนันตพงษ์ (2538 : 64 - 65) กล่าวถึง แนวการจัดประสบการณ์ที่ยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง (Child Centered Curriculum) หมายถึง การยอมรับในความสามารถ ความสามารถของเด็ก การใช้คำพูดในทางบวก ผู้เรียนมีอิสระเต็มที่ในการแสดงออก เป็นผู้กำหนดและควบคุมการเรียนรู้ของตนเอง โดยผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับวัสดุ อุปกรณ์ ห้องเรียนและครู เด็กมี

อิสระที่จะแสดงออกตามความสนใจของแต่ละคน ครูเป็นเพียงผู้คอยช่วยเหลือสังเกตเด็กเป็นผู้นำ ครูเป็นผู้ตอบสนอง เนื้อหาเกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมและความสนใจ ความต้องการและพัฒนาการของเด็ก

ภรณี ศุภรัตน์ ได้กล่าวสรุปผลจากงานวิจัยหลายฉบับ พบว่า ในสภาพการเรียนการสอน ครูยังคงเป็นผู้มีบทบาทมากที่สุด เป็นศูนย์กลางของห้องเรียน ซึ่งไม่สอดคล้องกับหลักการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ที่กล่าวว่า "เด็กควรจะได้มีเสรีภาพในการคิด การแสดงออกทางการศึกษาจะต้องถือเด็กเป็นศูนย์กลาง" การยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง (Child Center) เป็นการเพิ่มบทบาทในการจัดการเรียนการสอน โดยให้เด็กเป็นผู้ร่วมหรือดำเนินกิจกรรมให้มากที่สุด ครูเป็นเพียงผู้คอยให้การสนับสนุนให้คำแนะนำ การที่ครูเปิดโอกาสให้เด็กร่วมกิจกรรมนั้นจะเป็นการนำเด็กไปสู่การเรียนรู้ โดยการกระทำ เด็กจะมีอิสระในการคิด การเล่น การแสดงทั้งทางวาจา ท่าทาง อันจะส่งผลต่อพัฒนาการทุกด้านของเด็กในที่สุด (ภรณี ศุภรัตน์. 2532 : 3 - 4)

สรุปลักษณะการจัดการเรียนการสอนแบบยึดเด็กเป็นศูนย์กลางมีลักษณะดังนี้

1. เน้นบทบาทสำคัญที่ตัวเด็ก (เด็กเป็นพระเอก ครูเป็นตัวประกอบ)
2. เด็กได้มีโอกาสแสดงออกตามความคิดเห็นของตนเองอย่างอิสระ
3. เด็กเป็นผู้ริเริ่มกิจกรรม เป็นผู้นำ ครูเป็นผู้ตอบสนอง
4. เด็กมีความเชื่อมั่นในตนเองและวินัยในตนเองสูง
5. เด็กพัฒนาและเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง
6. เด็กเป็นผู้คิด รู้จักแก้ปัญหา
7. บรรยากาศเป็นแบบประชาธิปไตย

จากแนวความคิดของนักการศึกษาเหล่านี้ แสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม และก่อให้เกิดการพัฒนาต่อตัวผู้เรียน ควรเป็นการสอนโดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง (Child Center) ทั้งนี้เพื่อเป็นการให้โอกาสเด็กได้แสดงออกตามความสามารถและความคิดเห็นของตนเอง เด็กจะเกิดการเรียนรู้ที่ดีที่สุด ก็ต่อเมื่อเกิดความรู้สึกที่ดีต่อการเรียน ไม่เกิดความรู้สึกว่าตนกำลังถูกควบคุม โดยเฉพาะการแสดงออกทางความคิดและการใช้ภาษา การที่เด็กได้ออกมาพูด

บรรยาย เล่าเรื่องราวต่าง ๆ ของตนเองให้ครูและเพื่อน ๆ ฟังอย่างอิสระ เป็นการส่งเสริมความ
เจริญงอกงามทางภาษาที่เป็นพื้นฐานของพัฒนาการทางภาษาทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และ
การเขียน ที่เกิดจากการเรียนรู้ในบรรยากาศที่อบอุ่นเป็นกันเอง และเป็นประชาธิปไตย เน้นบทบาท
สำคัญที่ตัวเด็ก ซึ่งส่งผลให้เด็กพัฒนาและเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

1.7 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถทางภาษาและการส่งเสริมภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย

กรณีการ์ พวงเกษม (2534 : 20 - 21) กล่าวถึงองค์ประกอบที่ทำให้
เด็กมีความเจริญทางภาษา ไว้ดังนี้

1. **วุฒิภาวะ** เมื่อเด็กมีความเจริญขึ้นตามลำดับ ความสามารถในการพูด
การเขียนย่อมตามมาับตั้งแต่อายุ 15 เดือน ขึ้นไปแล้วเด็กจะใช้ภาษาพูดมากขึ้นตามลำดับ
จนกระทั่งอายุ 36 เดือน จะสามารถใช้คำพูด 376 คำต่อวัน และเมื่ออายุ 48 เดือน จะพูดได้
397 คำต่อวัน และสามารถใช้คำวิเศษณ์และคำคุณศัพท์เพิ่มมากขึ้นตามลำดับ และนอกจากนั้นถ้าหาก
มีสมาธิดีก็จะจดจำสิ่งที่ได้ยินได้ฟังมาเล่าต่อให้คนอื่นทราบ

2. **สิ่งแวดล้อม** ถ้าหากพ่อแม่ผู้ปกครองสนใจเอาใจใส่พยายามพราวสอนให้เด็ก
พูด คอย และหัดอ่านหัดเขียนอยู่ตลอดเวลา เด็กจะมีความพร้อมทางภาษามาก โดยเฉพาะครอบครัว
ที่มีการศึกษาสูง ย่อมมีส่วนสร้างความเจริญทางภาษาให้เด็กได้ดีกว่าครอบครัวที่มีฐานะยากจน
ซึ่งส่วนมากไม่ค่อยสนใจในเรื่องภาษาของบุตรหลานของตนเท่าที่ควร

3. **การเข้าใจความหมาย** ภาษาที่ใช้พูด ถ้าอยู่ในวงแคบศัพท์ก็พื้น ๆ ธรรมดา
แต่ถ้าหากอยู่ในชุมชนที่กว้างใหญ่ เด็กก็สามารถเข้าใจคำ ประโยค วลีที่มีความหมายต่าง ๆ ได้ดี
ฉะนั้น การพูดอะไรก็ตามที่เด็ก เพียงแต่เลียนคำพูด เลียนเสียงพูด ผู้ใหญ่จึงควรได้ย้อนถามเขาดูบ้าง
ว่าที่พูด ๆ นั้น เข้าใจเพียงใด เปรียบเหมือนคนไทยที่พูดคำต่างประเทศตามเขา แต่ออกเสียงผิด
ความหมายก็ย่อมจะเปลี่ยนไปได้ ดังนั้น เพื่อป้องกันความผิดพลาดดังกล่าว จึงควรได้ย้อนถาม
ความหมายในสิ่งที่เด็กพูดได้แต่ไม่เข้าใจความหมายด้วย

4. **การทำให้มีพัฒนาการทั้งหมด** (Develop as a whole) เราจะต้องทำให้เด็ก
มีรูปร่างที่ดี หน้าตาสดใส สะอาดกายใจ สมองก็ต้องทำให้ดี สุขภาพสมบูรณ์ และสังคมก็ต้องดี จึงจะ

ทำให้เด็กมีความเจริญทางภาษาได้ดี ไม่ควรแต่เพียงว่าให้อ่านได้เขียนได้เท่านั้น เราต้องคำนึงถึงหลักของความต้องการความสนใจจากเพื่อน ๆ ของเด็กด้วย ถ้าหน้าตาสกปรกเพื่อน ๆ ก็ยอมไม่พูดคุยด้วย โอกาสที่จะมีความเจริญทางภาษาพูดก็ยิ่งเสียเปรียบคนที่รูปร่างหน้าตาสะอาดสดใส

5. **ขั้นตอนและการจัดชั้นเรียน** การจัดโรงเรียนแบบไม่มีชั้น แต่อาศัยความสามารถทางภาษาเป็นแนวก็น่าจะได้ลองจัดให้เป็นที่แพร่หลายต่อไป หลักสูตรและขั้นตอนการสอนบางบทก็น่าจะสลับเปลี่ยนไปได้ตามระดับความสามารถและความพร้อมของนักเรียน จึงมีข้อที่น่าสังเกตว่าบางแห่งสอนบทเรียนยากก่อน แล้วกลับมาสอนบทธรรมดาภายหลังโดยอ้างแต่หลักสูตร ซึ่งตามความเป็นจริงแล้ว ครูผู้สอนน่าจะสามารถวินิจฉัยบทเรียนนั้น ๆ ได้ด้วยตนเอง

6. **การมีส่วนร่วม (Participation)** กิจกรรมใด ๆ ก็ตามเด็ก ๆ ควรมีส่วนร่วมทุกครั้ง ทุกคน ครูไม่ควรเลือกที่รักมักที่ชังจะต้องพิจารณาความสามารถของเด็กเป็นรายบุคคลและกำหนดงานให้ทำร่วมกับเพื่อน ๆ ตามใจสมัคร หรือครูกำหนดกลุ่มมาบ้างครั้ง การทำงานเป็นกลุ่ม การทำงานเป็นกลุ่มย่อย การร่วมกิจกรรมต่าง ๆ มีส่วนช่วยให้เด็กมีความเจริญทางภาษาได้อย่างมาก

ทวี สุรเมธี (2521 : 7) ได้เสนอแนะว่า องค์ประกอบของความพร้อมทางภาษาที่สำคัญนั้น ประกอบด้วยความสามารถต่อไปนี้

1. ความสามารถในการแยกเสียงที่ได้ยิน ได้แก่ ความเข้าใจและสามารถในการใช้ภาษาพูดได้ถูกต้อง สามารถแยกถ้อยคำและเสียงที่แตกต่างกันได้ถูกต้อง
2. ความสามารถทางสายตา ได้แก่ ความสามารถในการแยกคำที่คล้ายคลึงกันและมองเห็นความแตกต่างของคำศัพท์ได้
3. ความสามารถทางความคิดและจำ ได้แก่ ความสามารถใช้เหตุผลเข้าใจ และเชื่อมโยงความคิดต่าง ๆ ได้เข้าใจความหมายของประโยคและเข้าใจรูปคำได้
4. ความสนใจ ได้แก่ ความสามารถในการฟัง หรือจับสายตาสายตามสิ่งที่จะอ่าน เคลื่อนไหวสายตามีสมาธิในการอ่าน การฟัง และทำตามคำสั่งได้

สรุปได้ว่า แนวทางการส่งเสริมภาษาสำหรับเด็ก คือ เปิดโอกาสให้เด็กทุกคนได้ฝึกพูด ฝึกการฟังและฝึกการอ่าน ตลอดจนส่งเสริมการกระตุ้นความอยากรู้อยากเห็น การลำดับ

เรื่องราว จากสิ่งที่พบเห็นในสิ่งแวดล้อม ความเข้าใจความหมายของคำ และแนวทางที่ส่งเสริมให้เด็กมีความสามารถทางภาษายังขึ้นอยู่กับพัฒนาการของเด็ก การมีส่วนร่วมตลอดทั้งการจัดสิ่งแวดล้อมและจิตวิทยาการเรียนรู้

1.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถของภาษา

งานวิจัยในต่างประเทศ

ได้มีผู้วิจัยเกี่ยวกับภาษาทั้งในประเทศและต่างประเทศดังนี้

อาร์มสตรอง (Armstrong. 1960 : 373) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเรียนรู้คำศัพท์ที่เด็กรู้จักฟังและการอ่าน โดยศึกษากับเด็กอายุ 6 - 13 ปี ผลปรากฏว่าเด็กที่มีอายุตั้งแต่ 10 ปี ลงมาจะรู้จักใช้คำศัพท์ที่ได้จากการฟังมากกว่าการอ่าน แต่เมื่ออายุเพิ่มขึ้นจำนวนคำศัพท์ที่แตกต่างกันจะลดลงอย่างรวดเร็ว

งานวิจัยในประเทศ

อภิญา กังสนารักษ์ (2530 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการทางภาษาด้านจำนวน ถ้อยคำ และการใช้ประโยคในการสื่อสารของเด็กปฐมวัยอายุ 3 - 6 ปี ที่อยู่ในสถานสงเคราะห์กรมประชาสงเคราะห์และในครอบครัวปกติโดยเปรียบเทียบพัฒนาการทางภาษาด้านจำนวนถ้อยคำและการใช้ประโยคที่มีระดับอายุและเพศต่างกัน และหาความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการทางภาษาด้านจำนวนถ้อยคำกับพัฒนาการทางภาษาด้านการใช้ประโยค พบว่า เด็กที่อยู่ในครอบครัวปกติมีพัฒนาการทางภาษาด้านจำนวนถ้อยคำและการใช้ประโยคสูงกว่าเด็กก่อนวัยเรียนที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ เด็กที่มีอายุมากกว่ามีพัฒนาการภาษาด้านจำนวนถ้อยคำและการใช้ประโยคสูงกว่าเด็กที่มีอายุน้อยกว่า เด็กหญิงและเด็กชายมีพัฒนาการทางภาษาด้านจำนวนถ้อยคำและการใช้ประโยคไม่แตกต่างกัน และพัฒนาการทางภาษาด้านจำนวนถ้อยคำมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพัฒนาการทางภาษาด้านการใช้ประโยค

อรุณี เหลืองศิริ (2533 : 80) ได้ศึกษาความพร้อมทางภาษา และการคิด
แก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้โครงสร้างระดับยอดกับเด็กอายุ 5 - 6
ปี กลุ่มควบคุม 35 คน กลุ่มทดลอง 35 คน กลุ่มทดลองได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้แผนการ
จัดประสบการณ์ โดยใช้โครงสร้างระดับยอด กลุ่มควบคุมได้รับการจัดประสบการณ์ โดยใช้แผน
การจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 2 เล่มที่ 2 ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัด
ประสบการณ์ โดยใช้โครงสร้างระดับยอดมีความพร้อมทางภาษา และความสามารถในการคิด
แก้ปัญหาสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามแผนการจัดประสบการณ์ของสำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

ขจิตพรรณ ทองคำ (2536 : 134) ศึกษาเกี่ยวกับการเล่นบทบาทสมมุติโดยเด็ก
มีส่วนร่วมในการจัดสื่อการเล่นที่มีผลต่อการคลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางและความสามารถ
ทางภาษาของเด็กปฐมวัย อายุ 5 - 6 ปี จำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองจำนวน 30 คน
และกลุ่มควบคุม จำนวน 30 คน ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่น
บทบาทสมมุติโดยเด็กมีส่วนร่วมในการจัดสื่อการเล่น และเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่น
บทบาทสมมุติตามปกติมีความสามารถในการคลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางและความสามารถทาง
ภาษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กาญจนา สุวรรณธาร (2537 : 105) ศึกษาเกี่ยวกับความเชื่อมั่นในตนเองและ
ความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นสรรค์สร้างที่ครูมีปฏิสัมพันธ์
และไม่มีปฏิสัมพันธ์กับเด็ก กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นเด็กนักเรียนชายและหญิง อายุ 4 - 5 ปี
จำนวน 60 คน กลุ่มทดลอง 1 ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นสรรค์สร้างแบบที่ครูมีปฏิสัมพันธ์
กลุ่มทดลอง 2 ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นสรรค์สร้างแบบที่ครูไม่มีปฏิสัมพันธ์ และ
กลุ่มควบคุมได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นแบบปกติ กลุ่มละ 20 คน ผลการศึกษาพบว่า

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นสรรค์สร้างแบบที่ครูมีปฏิสัมพันธ์ มีความ
เชื่อมั่นในตนเอง และมีความสามารถทางภาษาสูงกว่าเด็กที่ได้รับการจัดประสบการณ์เล่นสรรค์สร้าง
แบบครูไม่มีปฏิสัมพันธ์และ และการจัดประสบการณ์การเล่นแบบปกติ

อุบล เวียงสมุทร (2537 : บทคัดย่อ) ศึกษาความพร้อมทางภาษาของเด็กปฐมวัย
ที่ได้รับการจัดประสบการณ์เล่าเรื่องประกอบหุ่นมือ โดยใช้ภาษากลางควบคู่กับภาษาถิ่นและ

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์เล่าเรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลาง กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชาย-หญิง ชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 60 คน กลุ่มทดลองได้รับการจัดประสบการณ์การเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลางควบคู่กับภาษาถิ่น กลุ่มควบคุมได้รับการจัดประสบการณ์การเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลาง ผลการศึกษาพบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือ โดยใช้ภาษากลางควบคู่กับภาษาถิ่นมีความพร้อมทางภาษาสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่าเรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลางเพียงภาษาเดียว

จากงานวิจัยต่างๆ พอสรุปได้ว่าการส่งเสริมการใช้ภาษาแก่เด็ก เช่น การพูดคุย เล่นเกมทางภาษา เล่าเรื่องให้ฟัง อ่านโคลง คำคล้องจอง อ่านหนังสือให้ฟัง ร้องเพลง ฯลฯ ตลอดจนการจัดประสบการณ์ตรงให้เด็กได้ใช้ภาษาด้วยตนเองในสถานการณ์ต่างๆ ช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางภาษามากขึ้นเพราะการที่เด็กมีโอกาสได้ใช้ภาษามากเท่าใดย่อมเป็นผลดีต่อการใช้ภาษามากขึ้นเท่านั้น ด้วยหลักการดังกล่าว การส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาแก่เด็กควรเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกอย่างอิสระทางภาษาทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน จากการจัดประสบการณ์ที่หลากหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการอ่านแก่เด็กปฐมวัย ควรจัดประสบการณ์ตรงให้เด็กได้ใช้ภาษาด้วยตนเอง ในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านและการเรียนรู้การอ่านของเด็กปฐมวัย

2.1 ความสำคัญในการอ่าน

การอ่านหนังสือเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยสร้างความสำเร็จในการดำเนินชีวิตเพราะการอ่านเป็นการพัฒนาสติปัญญา พรานซิส เบคอน (ซูลี อินมัน. 2533 : 2 ; อ้างอิงมาจาก Francis Bacon. n.d.) กล่าวว่า การอ่านทำให้คนเป็นคนที่สมบูรณ์

การอ่านคือถนนแห่งความรู้ การศึกษาทุกอย่างต้องอาศัยการอ่าน ยิ่งอ่านมากก็ยิ่งเรียนรู้มาก แสตรง (ซูลี อินมัน. 2533 : 2 ; อ้างอิงมาจาก Strang. 1967)

ดังนั้นการอ่านจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาหรือเพื่อความรู้อื่นๆ สิ่งที่ต้องการ การอ่านจึงเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญยิ่ง ที่ส่งผลให้เกิดการพัฒนาบุคคล สังคม และประเทศชาติ ซึ่งควรส่งเสริมการอ่านและสร้างนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็กตั้งแต่วัยเริ่ม

ความหมายของการอ่าน

รัสเซล จี สตาฟเฟอร์ (Stauffer. 1969 : 5) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ดังนี้

การอ่าน คือ ขบวนการอันซับซ้อน

การอ่าน คือ การได้รับข่าวสารจากสิ่งพิมพ์

การอ่าน คือ ความสามารถในการออกเสียงและทำความเข้าใจเรื่องราว

การอ่าน คือ การแปลความหมายของตัวอักษร เครื่องหมายและสัญลักษณ์ต่าง ๆ

การอ่าน คือ การถ่ายทอดความคิดและความรู้สึกจากผู้เขียนไปสู่ผู้อ่านโดยผ่านสิ่งพิมพ์ นอกจากนี้ยังมีผู้ให้ความหมายของการอ่านต่าง ๆ กัน ดังนี้

การอ่านคือ กระบวนการทางสมองที่จะแปลสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่มองเห็นให้เกิดความรู้ ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ (Hildreth. 1968 : 612)

การอ่าน คือ การเก็บรวบรวมความคิดจากสิ่งพิมพ์ (Zintz. 1975 : 575)

การอ่าน คือ การเข้าใจภาษาของผู้เขียน และของสิ่งพิมพ์นั้น ๆ โดยการจับแนวความคิดจากกลุ่มคำและความหมายต่าง ๆ จากกลุ่มคำนั้น การอ่านคือประสบการณ์ของผู้อ่านที่จะช่วยทำให้เกิดทักษะ มีกระบวนการ 4 ระดับคือ 1) การรับรู้ 2) ความเข้าใจความคิดรวบยอด 3) การตัดสินใจการคิดหาเหตุผล 4) การนำความคิดใหม่ที่ได้รับมาผสมเข้ากับความรู้ที่มีอยู่เดิม (Gray. 1984 : 10 - 11)

การอ่าน คือ การสร้างความหมายจากสัญลักษณ์ โดยผ่านกระบวนการทางความคิด (เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย. 2533 : 3 ; อ้างอิงมาจาก Smith. 1971-1973 ; Goodman. 1973.)

การอ่าน เป็นกระบวนการค้นหาความหมายจากตัวอักษร คำที่ถูกจัดรวบรวมอยู่บนหน้ากระดาษไว้เพื่อสื่อความหมายที่ต้องการแสดงออกมา ผู้อ่านจะรับรู้สัญลักษณ์หรือตัวอักษรด้วยสายตาเป็นประการแรก หลังจากนั้น ก็จะค้นหาความหมายหรือทำความเข้าใจกับสัญลักษณ์นั้น (ทรรษานิลวิเชียร. 2535 : 219)

การอ่านเป็นการแปลความหมายของตัวอักษรออกมาเป็นความคิด และนำความคิดนั้นไปใช้ประโยชน์ ตัวอักษรเป็นเครื่องหมายแทนคำพูด และคำพูดเป็นเพียงสิ่งที่ใช้แทนของจริงอีกทีหนึ่ง เพราะฉะนั้นหัวใจของการอ่านจึงอยู่ที่การเข้าใจความหมายของคำ (ศรีรัตน์ เจริญกลิ่นจันทร์. 2538 : 2)

สรุปได้ว่า การอ่านเป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวอักษรและประสบการณ์ของผู้อ่าน ในการแปลความหมายของตัวอักษรออกมาเป็นถ้อยคำและความคิด

การสร้างควมสนใจในการอ่าน

การอ่านในวัยเด็กจะมีลักษณะที่ไม่เป็นทางการ และเป็นการปูพื้นหรือเตรียมความพร้อมเพื่อการอ่าน หรือการแสวงหาความรู้จากแหล่งข้อมูล คือ หนังสือ เมื่อเขาเติบโตขึ้น การเตรียมความพร้อมในการสอนอ่านควรมุ่งให้เด็กได้รับความเพลิดเพลิน สนใจ พอใจ และอยากอ่าน (เยาวพา เดชะคุปต์ . 2528 : 61)

การเริ่มเรียนอ่านนั้นต้องเริ่มจากความสนใจของเด็กเป็นเบื้องต้น และความสนใจในการอ่านมิได้เกิดจากเด็กเองเพียงส่วนเดียว หากเกิดจากการกระตุ้นของครูโดยการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ต่อเมื่อเด็กเกิดความสนใจแล้วการสอนจึงดำเนินการไปอย่างได้ผล (ประเทิน มหาจันทร์. 2523 : 113)

วิธีการสร้างความพร้อมในการอ่านสำหรับเด็กนั้น มีดังนี้

1. การฝึกสร้างความคิดรวบยอด
2. การฝึกจําแนกเสียง
3. การฝึกจําแนกภาพ
4. การเรียนรู้พยัญชนะ
5. การฝึกทักษะในการพูดและอ่าน
6. การฝึกทักษะในการหยิบถือและการรักษาหนังสือการมองจากซ้ายไปขวา
7. การเรียนรู้คำศัพท์ที่คุ้นเคย
8. การฝึกทักษะในการโยงความหมายกับสัญลักษณ์ที่เป็นตัวอักษรเข้าด้วยกัน
9. การฝึกทักษะในการสะกดตัวด้วยตนเอง

2.2 ขั้นพัฒนาการในการอ่าน

พัฒนาการในการอ่านดำเนินไปอย่างเป็นขั้นตอน เด็กส่วนใหญ่มีขั้นของพัฒนาการในการอ่านที่คล้ายคลึงกันในระดับอายุหนึ่งๆ ความรู้เกี่ยวกับลักษณะของเด็กในช่วงอายุหนึ่ง ๆ จะช่วยให้ครูสามารถกำหนดกิจกรรมและวิธีการดำเนินกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความต้องการของเด็กได้อย่างถูกต้อง (ประเทิน มหาจันทร์. 2523 : 100 - 102)

ขั้นก่อนการอ่าน

กิจกรรมทางภาษาเป็นลักษณะธรรมชาติของการเจริญเติบโตเด็กมีพัฒนาการทางภาษาต่อเนื่องกันอยู่ตลอดเวลา เช่น มีการฟังเสียงและปฏิกิริยาต่อคำพูดที่ได้ยิน ได้ฟัง มีการเลียนเสียง เรียนรู้คำต่าง ๆ ใช้คำ ใช้วลีสั้น ๆ ตลอดจนใช้ประโยคสั้น ๆ ได้ เมื่อมีอายุประมาณ 3 - 4 ปี เมื่อเด็กได้มีโอกาสฟังผู้อื่นพูด ฟังวิทยุ ชมโทรทัศน์ เห็นผู้ใหญ่อ่านหนังสือจับหนังสือพลิกหน้าหนังสือ ทำให้เด็กมีความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ต่างๆ ตลอดจนความคิดรวบยอดในเรื่องต่าง ๆ กว้างขวางยิ่งขึ้น สิ่งแวดล้อมในบ้านของเด็กและสังคม ช่วยให้เด็กบางคนอ่านหนังสือออกก่อนที่จะเข้าโรงเรียน

ขั้นเริ่มการอ่าน

เป็นขั้นการเริ่มอ่านอย่างมีแบบแผน ในช่วงระยะเวลาเดียวกับที่เด็กเรียนอ่านนั้น เด็กจะเรียนเขียนควบคู่ไปด้วย เพื่อช่วยให้สามารถจดจำคำที่อ่านได้ดีขึ้น กิจกรรมทางภาษาทั้งสองประการนี้เกิดขึ้นในระยะเวลาเดียวกันและเป็นประสบการณ์เบื้องต้นของการเรียนอ่าน

ขั้นเริ่มการอ่านอย่างมีอิสระ

ขั้นของการอ่านอย่างมีอิสระโดยไม่ต้องอาศัยการช่วยเหลือจากครูหรือผู้ปกครอง เริ่มต้นเมื่อเด็กสามารถศึกษาคำที่ได้ไม่เคยได้เรียนรู้มาก่อน การอ่านในขั้นนี้เด็กจะเรียนรู้ถึงความแตกต่างของคำ ความเหมือนของคำ ความหมายของคำ การสะกดการันต์ การวิเคราะห์คำ การศึกษาหน้าที่ของคำในประโยค เหล่านี้ครูจะเป็นผู้สอนให้แก่เด็ก การฝึกฝนโดยตรงด้วยการอ่านหนังสือแบบฝึกหัด หนังสืออื่น ๆ มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการอ่านในขั้นนี้ ซึ่งจัดเป็นการอ่านในขั้นที่ 3 ของพัฒนาการ

X ไบรอัน (Brian) ได้กล่าวถึงขั้นของพัฒนาการการอ่าน ดังนี้ (Brian. 1992 : 15 - 19)

ขั้นที่ 1 ขั้นก่อนการอ่าน

ขั้นนี้เป็นขั้นตอนที่สำคัญในการที่เด็กเรียนที่จะอ่าน ซึ่งแบ่งออก เป็น 2 ช่วง คือ

1.1 ก่อนการอ่าน (Early Emergent) ในขั้นนี้เด็กเรียนรู้การอ่านโดยให้หนังสือเป็นแนวทางในการอ่านตามระดับความสามารถ โดยการจำเรื่องราว รูปภาพในแต่ละบท การเปิดหนังสือจากซ้ายไปขวา

1.2 การแรกเริ่มอ่าน (Emergent Reading) ในขั้นนี้เด็กเริ่มเรียนรู้ในการแยกแยะเด็ก ๆ ได้ยินเรื่องราว โคลงกลอน และร้องเพลง เขาเริ่มเรียนรู้ในการอ่านและตอบสนองต่อเรื่องราวในหนังสือ

ขั้นที่ 2 ขั้นการเริ่มอ่าน (Early Reading)

เด็ก ๆ ในขั้นนี้เริ่มเรียนการอ่าน ต้องการสื่อและหนังสือหลากหลายในการสนับสนุนทักษะในการอ่านอย่างมีระบบ เขาเรียนรู้เรื่องราวในหนังสือและเรื่องราวที่ใช้ต้องเป็นเรื่องราวในชีวิตประจำวัน เรียนรู้และเข้าใจถ้อยคำที่เป็นประโยคว่าเป็นประเด็นสำคัญหรือเรื่องที่สำคัญสามารถโยงภาพเข้ากับคำหรือตัวหนังสือ และเริ่มใส่ใจกับการออกเสียงตามคำ

ขั้นที่ 3 ขั้นการอ่าน (Fluency Reading)

เด็กขั้นนี้จะเรียนอ่านและเพิ่มพูนคำศัพท์ เขาต้องการเวลาในการที่จะอ่านอย่างมีอิสระ การฝึกหัดและการจัดระบบด้วยตนเอง เด็กอาจจะไม่มั่นใจ แต่พยายามที่จะจำคำ การสังเกต และใช้ตัวบ่งชี้ เช่น ภาพ ในการออกเสียง จะเริ่มพัฒนาปรับปรุงในการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น การพัฒนาทักษะทางภาษาและผลสำเร็จของเด็ก จะขึ้นอยู่กับพัฒนาการขั้นที่ 1 เป็นสำคัญ

X นักการศึกษาที่ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมกรอ่านของเด็ก คือ บริเวอ์ (Brewer. 1995 : 218 ; citing Cochrane and others. 1984) ได้อธิบายพฤติกรรมกรอ่านไว้ 5 ขั้นดังนี้

1. ขั้นเกิดความสงสัย (Magical Stage)

เด็กจะเรียนรู้วัตถุประสงค์ของหนังสือต่าง ๆ เริ่มคิดว่าหนังสือเหล่านี้มีความสำคัญ จ้องมองที่หนังสือ หยิบจับหนังสือขึ้นมาถือไว้บ่อยครั้งจะเป็นหนังสือที่เขาชอบ

2. ขั้นเกิดแนวความคิด (Self-Concept Stage)

เด็กพิจารณาตัวเองว่าเป็นผู้อ่าน, เริ่มเข้าไปผูกพันกับกิจกรรมการอ่าน อาจจะเสแสร้งอ่าน, ให้ความหมายของหนังสือจากรูปภาพต่าง ๆ หรือประสบการณ์เดิม, ใช้ภาษาคำง่าย ๆ หนังสือแม้ว่าจะไม่เข้ากับเนื้อเรื่อง

3. ขั้นเชื่อมต่อการเป็นผู้อ่าน (Bridging Reader Stage)

เด็กให้ความสำคัญกับตัวอักษร สามารถเลือกคำที่คุ้นเคย สังเกตคำต่าง ๆ อ่านเรื่องที่เขียนเองได้ อ่านตัวหนังสือจากบทกวี เพลงกลอนกล่อมเด็ก เด็กจะเชื่อว่าพยางค์แต่ละพยางค์คือคำหนึ่งคำ เกิดความขัดแย้งในการจับคู่ตัวอักษรและเสียงอ่าน เริ่มระลึกถึงตัวอักษรได้

4. ขั้นทะยานสู่ผู้อ่าน (Take - Off Reader Stage)

เด็กเริ่มมาใช้ 3 ระบบที่แน่นเข้าด้วยกัน (เสียงความหมาย โครงสร้างประโยค) เด็กตื่นตัวกับการอ่าน เริ่มคุ้นเคยกับบริบท ใส่ใจต่อตัวหนังสือที่อยู่รอบตัวและอ่านทุก ๆ อย่าง (เช่น กล้องใส่อาหาร เครื่องหมายต่าง ๆ เป็นต้น) อันตรธานขั้นนี้คือ เด็กจะให้ความสำคัญกับตัวอักษรแต่ละตัวมากไป

5. ขั้นสามารถอ่านโดยไม่ต้องพึ่งพิง (Independent Reader Stage)

เด็กสามารถอ่านหนังสือต่าง ๆ ที่ไม่เคยอ่านได้ สามารถให้ความหมายจากตัวหนังสือจากประสบการณ์เดิมและจากตัวชี้แนะของผู้เขียนได้ สามารถเข้าใจเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ได้ง่าย แต่จะเป็นโครงสร้างและเนื้อเรื่องพื้น ๆ เท่านั้น

สรุปได้ว่าพัฒนาการอ่านของเด็กปฐมวัยจะดำเนินไปอย่างเป็นขั้นตอน ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็ก จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนในการพัฒนาการอ่านของเด็กในช่วงหนึ่ง ๆ จะช่วยให้สามารถกำหนดกิจกรรม และวิธีการดำเนินกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการอ่านให้สอดคล้องกับความสามารถ และความสนใจของเด็กอย่างถูกต้อง และเหมาะสม โดยเฉพาะช่วงการเชื่อมต่อการเป็นผู้อ่าน ซึ่งเด็กเริ่มรู้จักสังเกตุคำต่าง ๆ ที่เป็นพื้นฐานในการพัฒนาการอ่านต่อไป

2.3 ทฤษฎีและหลักการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ

หลักสูตรการสอนภาษาแบบธรรมชาติ (Whole Language Approach) เป็นนวัตกรรมการสอนของปฐมวัยศึกษา ที่มีวิวัฒนาการและได้รับอิทธิพลมาจากหลายศาสตร์และหลาย

แนวคิดด้านการเรียนรู้ภาษาจากนักปรัชญา และนักการศึกษาหลายท่าน อาทิ จอห์น ดิวอี้ (John Dewey) เพียเจท์ (Piaget) ไวโกตสกี (Vygotsky) ชอมสกี (Chomsky) ฮอลลiday (Holliday) โฮลดาเวย์ (Holdaway) กูดแมน (Goodman) (อารี สัตหจวี. 2535 : 20 - 22)

เคน กูดแมน (Ken Goodman) นักภาษาศาสตร์ทางด้านจิตวิทยาเป็นผู้บุกเบิกใช้คำว่า Whole Language ในสหรัฐอเมริกา โดยพัฒนาหลักการต่าง ๆ จากนักทฤษฎีทางด้านภาษาในหลายประเทศ เช่น นิวซีแลนด์ ออสเตรเลีย แคนาดา และอังกฤษ กูดแมน มีความเชื่อว่า เด็ก ๆ มาโรงเรียนพร้อมกับความสามารถทางด้านภาษาที่มีอยู่แล้วตามธรรมชาติ เด็ก ๆ เรียนรู้มาตั้งแต่เกิด พ่อแม่เป็นสิ่งแวดล้อมทางด้านภาษาของเด็ก เขาเรียนรู้ภาษาการพูดโดยไม่มีแบบแผนเป็นไปตามธรรมชาติ ดังนั้น การสอนภาษาให้กับเด็กที่โรงเรียน ควรสอนให้ง่ายเหมือนกับที่เขาเรียนรู้ที่บ้าน ครูควรสอนเด็กไปในทิศทางตามธรรมชาติของการเจริญ และพัฒนาการของเขา (สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์. 2538 : 74 ; อ้างอิงมาจาก Fountas Hannigan. 1989 : 133 - 137)

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ (Whole Language approach) ปรากฏในสองลักษณะ (อารี สัตหจวี. 2535 : 23) ดังนี้

1. ลักษณะห้องเรียนปฐมวัยที่ใช้แนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ
2. กิจกรรมประจำวันและการเรียนการสอนตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ

ลักษณะห้องเรียนปฐมวัยที่ใช้แนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ เด็กจะมีสิ่งแวดล้อมที่เป็นตัวหนังสือ มีกิจกรรมปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและครู มีโอกาสเลือกและทำงานที่ชอบและสนใจดังนี้

1. ห้องเรียนจะมีมุมต่าง ๆ เช่น มุมบ้าน มุมบล็อก มุมวิทยาศาสตร์ ฯลฯ ตามปกติ แต่มีมุมเขียนหนังสือ มุมอ่าน และมุมห้องสมุด ที่มีหนังสือวรรณกรรมเด็กมากขึ้น อย่างน้อยเท่าจำนวนเด็ก

2. กิจกรรมประจำวันในชั้นเรียนปฐมวัยใช้แนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติไม่แตกต่างจากชั้นเรียนปกติ เพียงแต่ละกิจกรรมจะมีการใช้ภาษาและตัวหนังสือมากขึ้น ลักษณะกิจกรรมมีดังนี้

- 2.1 กิจกรรมส่งเสริมการอ่านและให้คุ้นกับตัวหนังสือ เช่น ครูอ่านหนังสือให้เด็กฟัง สนทนา อภิปรายเกี่ยวกับหนังสือ ฯลฯ

2.2 กิจกรรมการเล่นเสรี เด็กมีโอกาสตัดสินใจด้วยตนเองว่าจะเลือกเล่นกิจกรรมที่มุ่งมาด และในแต่ละมุมจะมีวัสดุอุปกรณ์ส่งเสริมภาษา

3. การสอนเป็นหน่วยบูรณาการ ให้มีความสัมพันธ์กันและเกิดความหมายแก่เด็กอย่างครอบคลุมและชัดเจน

4. การประเมินผลการเรียน จะใช้การสังเกตของครู และการรวบรวมตัวอย่างผลงานของเด็ก ช่วยเหลือและส่งเสริมเด็กตามกรณี

เบอเกอร์อน (Bergeron. 1990 : 319) ได้สรุปแนวคิดของผู้เชี่ยวชาญตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติว่า การสอนภาษาธรรมชาติ คือ ความคิดรวบยอด ที่รวมความเป็นรูปธรรมและปรัชญาของการพัฒนาการทางภาษาที่เหมือน ๆ กัน รวมเข้าด้วยกัน เน้นโครงสร้างและวิธีการที่อยู่ภายใน ในการทำงานวรรณกรรมและการเขียนที่มีความหมาย เน้นเนื้อหาและประสบการณ์ร่วมกัน ที่จะพัฒนาแรงจูงใจและความสนใจให้เกิดขึ้นกับเด็กในกระบวนการของการเรียนรู้

กล่าวโดยสรุปแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ ตั้งต้นจากจุดสำคัญที่ว่า เด็กเรียนรู้ภาษามาตั้งแต่วัยทารก และการเรียนรู้ภาษาจะมาจากประสบการณ์ที่มีความหมาย ได้รับการสนับสนุนให้กำลังใจจากผู้ใหญ่ มีผู้ใหญ่เป็นแบบอย่าง การที่จะอ่าน เขียนได้ของเด็กก็เช่นเดียวกับการฝึกพูดของทารกที่จะต้องได้มีประสบการณ์ตรงได้แสดงออกโดยไม่กลัวผิด และได้แบบอย่างที่ดีของผู้ใหญ่ในการพูด ฟัง อ่าน และเขียน การจัดประสบการณ์ต่าง ๆ ตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ เป็นการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่พร้อมทางด้านภาษา เพื่อให้เด็กเรียนรู้ภาษาอย่างมีความหมาย โดยการจัดมุมหรือศูนย์ต่าง ๆ เช่นเดียวกับห้องเรียนปกติ แต่มีมุมอ่านหนังสือ และเขียนหนังสือ เพิ่มขึ้นมา และจัดสิ่งพิมพ์ วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้เด็กได้แสดงออกในการอ่านและเขียนมากขึ้น ได้แก่ หนังสือหลากหลายชนิด หนังสือเล่มใหญ่ หนังสือเล่มเล็ก หนังสือพิมพ์ แผ่นภาพ บ้าย บัตรคำ ข้อความสั้น ๆ ฯลฯ เนื้อหาการสอน เป็นแบบบูรณาการ ทั้งศิลปะ ดนตรี คณิตศาสตร์ ภาษา สังคม ให้มีเนื้อหาสัมพันธ์กันในหน่วยเรื่องนั้น ๆ

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

งานวิจัยในต่างประเทศ

เดล (Dale. 1978 : 307) ศึกษาการใช้ถ้อยคำของเด็กในชว่งอายุต่าง ๆ ตั้งแต่อายุ 2 ปีถึง 12 ปี โดยวิธีการทดสอบคำศัพท์จากรูปภาพ ผลการศึกษาพบว่า ความถูกต้องในการใช้คำศัพท์ของเด็กเพิ่มขึ้นตามลำดับอายุ กล่าวคือ ชว่งอายุ 2 ปี เริ่มที่ 25 คำถึง 60 คำ เมื่ออายุ 6 ปี และเพิ่มถึง 90 คำ เมื่ออายุ 12 ปี อัตราการเพิ่มของคำศัพท์ต่าง ๆ จะสูงขึ้นอย่างรวดเร็วในระยะก่อนวัยเรียน หลังจากวัยนี้คำศัพท์จะค่อย ๆ เพิ่มขึ้นอย่างช้า ๆ แต่จะไม่มี การหยุดนิ่ง สัดส่วนของคำชนิดต่าง ๆ ที่เด็กนำมาใช้มักจะเปลี่ยนไปด้วย กล่าวคือ สัดส่วนของการใช้คำนามจะลดลง ในขณะที่สัดส่วนการใช้คำวิเศษณ์ บุรพบท และสันธาน จะเพิ่มขึ้นเมื่อพิจารณาจากจำนวนคำที่เด็กนำมาใช้ทั้งหมด

เลนเน (Leney. 1992) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการอ่านของเด็กเกรด 1 เป็นเวลา 1 ปี ที่เปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับการอ่านจากการมีส่วนร่วมในการเรียนอ่านแบบธรรมชาติ (Whole Language) จำนวน 4 คน ได้บันทึกและวิเคราะห์ 4 วิธีการ ที่ชี้ให้เห็นถึงการอ่านออกเขียนได้โดยการซึมซาบภาษา จากพฤติกรรม การพูดคุยกับเพื่อน และบุคคลอื่น การเล่น การอ่านด้วยตนเองที่สัมพันธ์กับสื่อในห้องเรียน และการเขียนแบบไม่เป็นทางการในศูนย์การเขียน แล้วบันทึกความถี่จากการเข้าใจคำ ความเข้าใจความหมาย ความคล่องแคล่วในการอ่านมากกว่า 3 เดือน พบว่า เด็กมีความเจริญก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องในการอ่านแบบไม่เป็นทางการ และจากสถานการณ์การเล่นโดยรวม

เจนคิน (Jenkin. 1995) ศึกษาการใช้ศิลปะการเล่นิทานในการสอนภาษาแบบธรรมชาติ โดยการเข้าร่วมกรรมเป็นฐานการเรียนรู้ เพื่อศึกษาพื้นฐานการเรียนรู้ของเด็กในการอ่าน การอธิบายถึงปรัชญาของการสอนอ่านในปัจจุบัน และการจัดหารูปแบบของศิลปะการเล่นิทานสำหรับเด็ก รูปแบบของเรื่องคุณค่าและคุณลักษณะของผู้เล่า จากการเลือกหนังสือ 30 เรื่อง โดยผู้เชี่ยวชาญและส่งแบบสำรวจ 19 คำถาม โดยการสุ่มมา 22 เรื่องเรียนจากรัฐเซนต์หลุยส์ ใช้กับเด็กระดับเกรด 1-2-3 พบว่า การเรียนที่เป็นพื้นฐานในการอ่าน

แบบธรรมชาติ (Whole Language) คือ การตั้งอยู่บนปรัชญาร่วมกันของการใช้วรรณกรรม เป็นฐาน เป็นแบบฝึกประจำวันและกิจกรรมที่สนุกสนานอย่างหลากหลาย เป็นทางนำไปสู่การสอน อ่านในโรงเรียน และครูเป็นบุคคลที่สำคัญในการนำปรัชญาของการสอนการอ่านไปใช้ให้ประสบความสำเร็จ

งานวิจัยในประเทศ

จันทิภา ลิมปิเจริญ (2524 : 89 - 92) ได้ศึกษาความสามารถในการรู้จักคำและเข้าใจคำของเด็กอนุบาลในจังหวัดภูเก็ต จำนวน 100 คน โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ 3 ขวบ 6 เดือน - 4 ขวบ 6 เดือน - 5 ขวบ 6 เดือน - 6 ขวบ 5 เดือน โดยยใช้วิธีให้ตอบคำถาม จากภาพพร้อมทั้งบันทึกเสียงของทุกคนเป็นรายคน ผลการวิจัยพบว่าความสามารถในการเข้าใจ ภาษาด้านการใช้คำของเด็กทั้ง 3 กลุ่ม แตกต่างกัน ความสามารถในการรู้จักคำ การเข้าใจคำ ของเด็กจะมากขึ้นตามลำดับอายุ และความสามารถในการรู้จักคำมีความสัมพันธ์กับความสามารถ ในการเข้าใจคำของเด็กมาก นอกจากนี้ยังได้พบว่าเด็กมีความสามารถในการเข้าใจคำ น้อยกว่าความสามารถในการรู้จักคำอีกด้วย

ฉวีวรรณ จินดาพล (2525 : 14 - 15) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจ ความหมายคำและความคงทนในการจำโดยการใช้อุปภาพ การเล่านิทานและปริศนาคำทาย โดยยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 30 คนเท่า ๆ กัน กลุ่มที่ 1 สอนโดยการใช้รูปภาพ กลุ่มที่ 2 สอนโดยการใช้การเล่านิทานและ กลุ่มที่ 3 สอนโดยการใช้ปริศนาคำทาย ผลการศึกษาพบว่า ความเข้าใจ ความหมายของคำนาม และความคงทนในการจำแต่ละกลุ่มไม่แตกต่างกัน และการใช้สื่อการสอนแต่ละชนิดมีผลทำให้ คะแนนความเข้าใจความหมายของคำนามหลังทำการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

พรทิพา ทองสว่าง (2527 : 21 - 46) ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนรู้ คำศัพท์และความหมายของคำของเด็กปฐมวัย อายุ 1 - 4 ปี ซึ่งเป็นเด็กหญิง 4 คน เด็กชาย 6 คน พบว่า สภาพแวดล้อม ฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจมีผลต่อพัฒนาการทางภาษาของเด็ก สิ่งแวดล้อมในที่นี้ หมายถึง จำนวนเพื่อนเล่น ผู้ใหญ่ที่เด็กเกี่ยวข้อง จำนวนหนังสือที่ได้ดู จำนวน

ช่วงเวลาที่เด็กได้ฟังการเล่านิทาน และพบว่าเด็กที่มีอายุมากขึ้นรู้คำศัพท์มากขึ้น เด็กหญิงมักมีพัฒนาการทางภาษาเร็วกว่าเด็กชายในทุกระดับอายุ

จากผลการวิจัยดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าองค์ประกอบหลาย ๆ ด้าน และการจัดกิจกรรมที่มีความหมายต่อเด็ก ตลอดจนการส่งเสริมภาษาโดยการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสม จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กคิดและแสดงออกทางภาษาอยู่เสมอ จะทำให้การพัฒนาความสามารถทางภาษาของเด็กเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะพัฒนาการอ่านของเด็กปฐมวัยนั้นเกี่ยวข้องกับประสบการณ์ตรงที่เด็กได้รับจากการจัดกิจกรรมและการจัดสิ่งแวดล้อมที่สนับสนุนให้เด็กได้อ่านเขียนอย่างเป็นธรรมชาติ และการที่เด็กได้ปฏิสัมพันธ์กับตัวหนังสืออย่างต่อเนื่อง เป็นพื้นฐานในการส่งเสริมพัฒนาการอ่านที่สำคัญต่อเด็ก

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมสนทนา

กิจกรรมการสนทนาเป็นกิจกรรมหนึ่งที่เปิดโอกาสให้เด็ก ได้แสดงออกถึงความคิดเห็นนาการ ความเชื่อมั่น และการใช้ภาษาอย่างอิสระจากประสบการณ์และความต้องการของตนที่สามารถส่งเสริมให้พัฒนาออกมาได้ กิจกรรมการสนทนาเป็นกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจะต้องจัดขึ้นในช่วงเช้าของตารางกิจกรรมประจำวัน กิจกรรมสนทนาเป็นการพิจารณา สรรวจเงิน เรื่องที่จะเรียนหรือปัญหาที่ต้องการหาคำตอบ (กรรณิการ์ พวงเกษม. 2522 : 20) และเปิดโอกาสให้เด็กทุกคนในชั้นได้แสดงความคิดเห็นที่มีเหตุผล (วิณี เกตชา และชาญชัย ศรีไสยเพชร. 2522 : 163 - 165) โดยให้เด็กเล่าเรื่องหรือเหตุการณ์อย่างอิสระ

3.1 จุดมุ่งหมายในการจัดกิจกรรมสนทนา

การจัดกิจกรรมสนทนา เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการพูดสำหรับเด็กปฐมวัย โดยมีจุดมุ่งหมายดังนี้ (เยาวพา เดชะคุปต์. 2525 : 93 - 94)

1. ให้เด็กได้พัฒนาการแสดงความคิดเห็นของตน
2. ให้เด็กได้พัฒนาความสามารถในการพูดโดยใช้คำพูดและน้ำเสียงที่เหมาะสม

3. ำให้เด็กเกิดนิสัยที่ดีในการพูด และสามารถใช้คำพูดได้อย่างเหมาะสม
4. ำให้เด็กได้พัฒนาการใช้ภาษาเพื่อเป็นเครื่องมือในการสมาคมกับผู้อื่น เช่น การพูดอย่างอิสระ การรับฟังคำพูดของผู้อื่น
5. พัฒนาความสามารถในการบอกชื่อ อธิบาย จำแนกสิ่งต่าง ๆ ที่เขาแลเห็นในสิ่งแวดล้อมรอบตัว
6. พัฒนาความสามารถในการสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจ
7. สามารถรวบรวมความคิดของตนเพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจได้
8. สามารถเรียนรู้ภาษาและเข้าใจความคิดรวบยอดของภาษา

3.2 ประโยชน์ของกิจกรรมสนทนา

สุวัฒน์ มุทฺธเมธา (2523 : 178 - 180) ได้กล่าวถึงประโยชน์ที่ได้จากการจัดกิจกรรมการสนทนาเล่าเรื่องไว้ดังนี้

1. เป็นการฝึกให้เด็กรู้จักรับผิดชอบ รู้จักหาเหตุผลประกอบหลายแง่หลายมุม เป็นการขยายทักษะให้กว้างขึ้น
2. ฝึกให้เป็นผู้พูดที่ดี ผู้ฟังที่ดี มีมารยาทที่ถูกต้องเหมาะสม
3. ฝึกให้เป็นผู้มีสำเภากว้างขวาง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
4. ฝึกให้เด็กแสดงความรู้สึกนึกคิดของตนเองออกมาอย่างชัดเจน ตรงตามความต้องการ เป็นผู้กล้าแสดงความคิดเห็นของตนเองออกมา
5. ฝึกให้เด็กทำงานร่วมกันอย่างประชาธิปไตย
6. รู้จักหาความรู้เพิ่มเติมด้วยการฟังหรือการร่วมสนทนา
7. ทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง
8. เพิ่มพูนทักษะทางภาษาในการอ่าน การพูด การฟัง การสรุป มีทักษะความสามารถในการจับประเด็นกสนทนา ได้แย้ง ซักถาม
9. ำให้รู้จักแก้ปัญหาด้วยการสนทนา รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ไม่สรุปเอางาย ๆ ตามความรู้สึกนึกคิดของตนเองอย่างเดี่ยว

10. ให้เด็กมีความลึกซึ้งกว้างขวางในสิ่งที่เรียน สามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้

11. เปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมของเด็กได้ดี

สรุปได้ว่า ประโยชน์ของกิจกรรมสนทนาเป็นการส่งเสริมให้เด็กทุกคนมีโอกาสดแสดงความคิดเห็น ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมเป็นการพัฒนาสติปัญญาของแต่ละคน เด็กจะไม่คิดและไม่สามารถจะคิดอะไรได้ ถ้าครูไม่เปิดโอกาสหรือไม่จัดกิจกรรมมาให้เด็กได้คิด การสนทนาเล่าเรื่อง ทำให้เด็กได้ใช้ความคิดเห็นของตนเองและยังเป็นการท้าทายเด็กให้ร่วมกันแก้ปัญหาได้แสดงออกในการใช้ภาษาอย่างอิสระ ทำให้เด็กหาความรู้มาสนทนา รู้จักเคารพในเหตุผลของผู้อื่นและฝึกการทำงานอย่างประชาธิปไตย

3.3 บทบาทของครูในกิจกรรมสนทนา

กิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งครูปรารถนาจะดำเนินการในแต่ละวันนั้น มีทั้งกิจกรรมหลักและกิจกรรมย่อย รวมทั้งกิจกรรมสนทนา ข่าว เหตุการณ์ หรือการเล่าเรื่องราวต่าง ๆ ของเด็กมักจะเกิดปัญหา เพราะเด็กไม่สามารถจะพูดหรือสนทนาตามที่ครูต้องการได้ ครูจึงควรมีบทบาทในกิจกรรมสนทนา ดังนี้

1. สร้างความคุ้นเคยกับเด็ก ด้วยการให้ความอบอุ่นใจแก่เด็ก ๆ ด้วยการพูดจาทักทายปราศรัย ยิ้มแย้มแจ่มใสเป็นกันเอง ให้เด็กเกิดความไว้วางใจและสนิทสนมกับครู (คณิง เยาวพงษ์. 2534 : 47)
2. ในขณะที่เด็กพูดครูควรแสดงความสนใจให้เด็กได้รับรู้ เช่น การยิ้ม การพยักหน้า การชมเชย
3. ถ้าเด็กสามารถพูดได้บ้าง แม้จะไม่ดีนัก ครูควรให้กำลังใจเด็ก เพื่อกระตุ้นให้เด็กเกิดความกล้าในการพูดมากยิ่งขึ้น เพราะการที่เด็กสามารถออกมาพูดให้ครูและเพื่อนฟังได้นั้น นับเป็นความภาคภูมิใจยิ่งของทั้งครูและตัวเด็กเอง (คณิง เยาวพงษ์. 2534 : 48)
4. ในการสนทนา ครูควรใช้คำถามเชื่อมโยงจากคำพูดไปสู่ตัวหนังสือ ให้เด็กได้นึกถึงคำอ่านที่เด็กเคยเห็น จากสิ่งแวดล้อมรอบตัว เช่น ชมที่จิวเห็นในทีวี แล้วจิวไปซื้อมารับประทาน

ชื่อขนมอะไรคะ จิวจำได้หรือเปล่า มาเขียนให้ครูกับเพื่อนดูได้ไหมคะ คนอื่น ๆ สะคะ รู้จักหรือเปล่าคะ

การอาศัยความเชื่อมโยงจากคำพูดไปสู่ตัวหนังสือ และให้เด็กมีประสบการณ์ร่วมกันในสิ่งที่เพื่อนพูดจะช่วยให้เด็กกล้าพูด แสดงออก กระตือรือร้น และฝึกการคิดส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาได้ด้วยตัวของเด็กเอง

3.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมสนทนา

สุวรรณ ไชยะธน (2537 : 56 - 61) ได้ศึกษาความสามารถในการคิดเชิงเหตุผลและภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยการตั้งคำถามและการสนทนาเล่าเรื่องในกิจกรรมสนทนาข้ามเช้า กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กอนุบาลปีที่ 2 อายุ 5 - 6 ปี โดยในกลุ่มทดลองเป็นการให้เด็กช่วยกันตั้งคำถามเกี่ยวกับสิ่งของที่เพื่อนนำมาส่วนกลุ่มควบคุมเป็นการสนทนาแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยการตั้งคำถามมีความสามารถทางการคิดเชิงเหตุผลและภาษาสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยการสนทนาเล่าเรื่อง

อรุณี เอี่ยมพงษ์ไพฑูรย์ (2538 : 52 - 54) ได้ศึกษาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย จำนวน 40 คน กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กอนุบาลปีที่ 2 อายุ 5 - 6 ปี โดยให้กลุ่มทดลองเป็นกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมสนทนาโดยเสริมประสบการณ์คณิตศาสตร์ประกอบสื่อ กลุ่มควบคุมเป็นกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมสนทนาเสริมประสบการณ์คณิตศาสตร์ประกอบคำถาม ผลการวิจัย พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมสนทนาโดยการเสริมประสบการณ์คณิตศาสตร์ประกอบสื่อกับเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมสนทนาโดยการเสริมประสบการณ์คณิตศาสตร์ประกอบคำถาม มีความพร้อมทางคณิตศาสตร์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

สนธยา อ่อนน้อม (2538 : 96) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลของการเสริมแรงงานกิจกรรมการเล่าเรื่อง ที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยกับกลุ่มตัวอย่างอายุ 5 - 6 ปี จำนวน 30 คน กลุ่มทดลองได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องแบบครูให้การเสริมแรงและกลุ่มควบคุมซึ่งได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องแบบปกติ ใช้เวลา 10 สัปดาห์ ผลการศึกษา พบว่า เด็กปฐมวัย

ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องแบบครูให้การเสริมแรง มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่าเด็กที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่าเรื่องแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุปได้ว่า พัฒนาการทางภาษาของเด็กปฐมวัยเป็นสิ่งสำคัญสามารถส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทางภาษาที่ดีได้ โดยให้โอกาสได้แลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นร่วมกัน ด้วยการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพราะกิจกรรมสนทนาเป็นกิจกรรมหนึ่งส่งเสริมและเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกอย่างอิสระ ในการคิดและใช้ภาษา

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการทางภาษา ความสามารถในการอ่านและกิจกรรมสนทนาของเด็กปฐมวัย แสดงให้เห็นว่า ภาษามีความสำคัญในการสื่อสารและการเรียนรู้ ภาษาควรได้รับการพัฒนาไปพร้อม ๆ กัน ทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน การฟังและการพูด ถือเป็นพื้นฐานของการอ่านและการเขียน โดยเฉพาะการอ่านมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ตลอดชีวิต เนื่องจากการอ่านเป็นเครื่องมือในการศึกษาหาความรู้ และเป็นปัจจัยสำคัญในการเรียนรู้และการอ่านเป็นการติดต่อสื่อสารแบบหนึ่ง การส่งเสริมพัฒนาการความสามารถทางการอ่านให้แก่เด็กปฐมวัย สามารถส่งเสริมได้จากการจัดประสบการณ์หลาย ๆ รูปแบบ กิจกรรมที่เด็กสนใจจะเป็นหนทางที่จะสอนเด็กให้อ่าน เช่น การแสดง การเล่านิทาน การเขียน การสนทนากับครูและเพื่อนที่เรียนนอกสถานที่ ฯลฯ (หรรษา นิลวิเชียร. 2535 : 224) กิจกรรมสนทนา เป็นการพัฒนาความสามารถในการสื่อความหมาย ภาษาพูด เป็นทักษะพื้นฐานของการสื่อความหมายทุกประเภทและการส่งเสริมการพูดจะเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการส่งเสริมการอ่าน (เยาวพา เดชะคุปต์. 2528 : 61 - 63) คำที่เด็กควรรู้และจะต้องเรียนรู้ จะต้องได้มาจากคำที่เด็กนึกเป็นภาพได้ จากการพูดกันในชีวิตประจำวันของเด็ก คำเหล่านั้นจะช่วยทำให้เด็กเข้าใจความหมายได้ดี เพราะเป็นประสบการณ์ของเด็กเอง (บันลือ พงกษะวัน. 2534 : 14) การอ่านจะต้องใช้วิธีผสมประสานระหว่างการฟัง การพูดและการเขียน จึงจะช่วยให้การอ่านได้ผลดี เด็กควรได้เรียนคำใหม่ ๆ โดยอาศัยคำที่คุ้นเคยจากใจความที่เด็กเข้าใจ และจุดมุ่งหมายของการอ่าน คือให้รู้ความหมาย เด็กต้องรู้ความหมายของตัวหนังสือ (ประมวล ดิศนินสัน. 2536 : 142 - 143) ซึ่งแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ เชื่อว่า การเรียนอ่านเขียนของเด็กควรเป็นการเรียนรู้ตามธรรมชาติเช่นเดียวกับที่เด็กเริ่มเรียน

พูดเน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง จากการกระทำด้วยตนเองยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง (Child Center) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2537 : 184 - 188) การส่งเสริมพัฒนาความสามารถในการอ่าน ควรให้เด็กเรียนรู้จากการกระทำ จากสิ่งที่เด็กสนใจและเป็นประสบการณ์ของเด็กเอง กิจกรรมสนทนาที่นำไปสู่ ตัวหนังสือจึงเป็นการเชื่อมโยงการใช้ภาษาอย่างมีความหมาย จากภาษาพูดที่ได้รู้กับภาษาเขียนที่ครูจะสอน ดังนั้น การนำแนวคิดการเรียนรู้คำอย่างมีความหมายจากกิจกรรมสนทนามาเป็นพื้นฐานในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยเห็นว่า น่าจะเป็นวิธีการหนึ่งที่ช่วยทำให้เด็กมีพัฒนาการในการอ่าน ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาค้นคว้า เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมการพัฒนาการอ่านของเด็กปฐมวัยต่อไป

สมมติฐานการวิจัย

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมสนทนาประกอบกิจกรรมเสริมการอ่าน การจัดกิจกรรมสนทนาประกอบการอ่านตัวหนังสือและการจัดกิจกรรมสนทนาแบบปกติ มีการพัฒนาการอ่านแตกต่างกัน

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

งานการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้า เป็นลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ
4. แบบแผนการดำเนินการทดลองและการดำเนินการทดลอง
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียน ชาย-หญิง อายุ 5 - 6 ปี ที่กำลังศึกษา
ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ของโรงเรียนอนุบาลระยอง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระยอง
จำนวน 10 ห้องเรียน 480 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนชาย-หญิง อายุ 5 - 6 ปี ที่กำลังศึกษา
ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 โรงเรียนอนุบาลระยอง สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดระยอง โดยผู้วิจัยดำเนินการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามขั้นตอนดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 1 ห้องเรียน
จากทั้งหมด 10 ห้องเรียน
2. จับฉลากนักเรียนที่แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม กำหนดเป็นกลุ่มทดลอง 1 กลุ่มทดลอง 2 และ
กลุ่มควบคุม กลุ่มละ 15 คน เท่า ๆ กัน โดย

- 2.1 กลุ่มทดลอง 1 ได้รับการจัดกิจกรรมสนทนาประกอบกิจกรรมเสริมการอ่าน
- 2.2 กลุ่มทดลอง 2 ได้รับการจัดกิจกรรมสนทนาประกอบการอ่านตัวหนังสือ
- 2.3 กลุ่มควบคุม ได้รับการจัดกิจกรรมสนทนาแบบปกติ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดประสบการณ์กิจกรรมสนทนาประกอบกิจกรรมเสริมการอ่าน แผนการจัดกิจกรรมสนทนาประกอบการอ่านตัวหนังสือ และแผนการจัดกิจกรรมสนทนาแบบปกติ ประกอบด้วย

- 1.1 บัตรคำ
- 1.2 บัตรสำหรับวาดภาพ
- 2. แบบทดสอบพัฒนาการอ่าน
 - 2.1 แบบทดสอบก่อนการทดลอง
 - 2.2 แบบทดสอบหลังการทดลอง

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. การสร้างแผนการจัดกิจกรรมสนทนาประกอบกิจกรรมการอ่าน ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

- 1.1 ศึกษาหลักการสอนภาษาตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ (อารี ลัทธิวี. 2535 : 20 - 31) และศึกษาหลักการในการดำเนินการของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
- 1.2 ศึกษาคู่มือครูการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความพร้อมทางการอ่านระดับก่อนประถมศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2533 : 1 - 11)
- 1.3 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับกิจกรรมสนทนา
- 1.4 กำหนดกิจกรรมการสนทนาเป็นกิจกรรมหลักในการจัดกิจกรรมสนทนาประกอบกิจกรรมเสริมการอ่านและกิจกรรมสนทนาประกอบการอ่านตัวหนังสือ

1.5 ศึกษาเอกสารและตำราที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2535 : 206)

1.6 สังเกตการพูดสนทนาของเด็กจากสถานการณ์จริง เพื่อวางแผนจัดทำสื่อประกอบกิจกรรมสนทนา ได้ข้อมูลเกี่ยวกับคำพูดที่เป็นคำพื้นฐาน

1.7 สัมภาษณ์ครูระดับปฐมวัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการสนทนาของเด็ก เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนจัดทำสื่อประกอบกิจกรรมสนทนาประกอบกิจกรรมเสริมการอ่าน และกิจกรรมสนทนาประกอบการอ่านตัวหนังสือ ได้ข้อมูลในการจัดกำหนดขั้นตอนในการจัดกิจกรรม

1.8 นำแผนการจัดกิจกรรมสนทนาประกอบกิจกรรมเสริมการอ่านและแผนการจัดกิจกรรมสนทนาประกอบการอ่านตัวหนังสือ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อพิจารณาและปรับปรุงให้เหมาะสมตามเกณฑ์ 2 ใน 3 ท่าน ซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

1. อาจารย์ ดร.วิลาสลักษณ์ ชิววัลลี อาจารย์ประจำสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. อาจารย์รุ่งรวี กนกวิบูลย์ศรี อาจารย์โรงเรียนอนุบาลสามเสน

3. อาจารย์มาณวิกา ผลพิรุฬห์ อาจารย์โรงเรียนอนุบาลสามเสน

ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญเป็นดังนี้ ให้เขียนคู่มือการใช้แผนการจัดกิจกรรมประกอบการใช้แผนเพิ่มเติมและปรับปรุงเรื่องการใช้ภาษา ให้สื่อความหมายให้ถูกต้องชัดเจน

1.9 นำแผนการจัดกิจกรรมสนทนาประกอบกิจกรรมเสริมการอ่านและแผนการจัดกิจกรรมสนทนาประกอบการอ่านตัวหนังสือที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระยอง ที่ไม่เข้ากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน

1.10 ปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดกิจกรรมสนทนาประกอบกิจกรรมเสริมการอ่านและแผนการจัดกิจกรรมสนทนาประกอบการอ่านตัวหนังสือให้เหมาะสม เพื่อนำไปใช้ในการทดลองต่อไป โดยใช้เกณฑ์ ถ้าเด็กนักเรียน 15 คนไม่ให้ความสนใจในการทำกิจกรรม จะปรับและแก้ไขกิจกรรมจากคำสั่งเกต สัมภาษณ์ ความสนใจของเด็ก โดยปรับปรุงคู่มือการใช้แผนและขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม และการใช้คำถามในระหว่างการดำเนินกิจกรรม (ภาคผนวก ก)

2. แบบทดสอบพัฒนาการอ่าน ประกอบด้วย แบบทดสอบ 2 ชุด คือ ชุดก่อนการทดลอง เพื่อทดสอบพื้นฐานพัฒนาการอ่าน และชุดหลังการทดลอง เพื่อทดสอบพัฒนาการอ่าน มีลำดับขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

2.1 ศึกษาคำศัพท์ที่เด็กปฐมวัยใช้มากที่สุด จากเด็กที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน เพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการสร้างแบบทดสอบพัฒนาการอ่าน (ภาคผนวก ค)

2.2 นำคำศัพท์ที่ได้มาหาความถี่ของคำโดยเรียงลำดับความถี่มากที่สุดไปหาน้อยที่สุด จำนวน 684 คำ นำไปจัดลำดับจากพวกคำศัพท์ได้ 11 หมวด แล้วสุ่มจำแนกออกเป็น 2 ชุด เพื่อนำไปจัดทำเป็นแบบทดสอบ ชุดก่อนการทดลองและชุดหลังการทดลอง (ภาคผนวก ข)

2.3 แบบทดสอบแต่ละชุด แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 การรับรู้ทางภาษา

1.1 การเข้าใจความหมายของคำ จำนวน 9 ข้อ

1.2 การจำแนกความแตกต่างและความคล้ายของภาพ จำนวน 9 ข้อ

1.3 การหาความสัมพันธ์ระหว่างภาพกับสัญลักษณ์ จำนวน 15 ข้อ

ตอนที่ 2 การแสดงออกทางภาษา

2.1 การเล่าเรื่องจากภาพ จำนวน 9 ข้อ

2.2 การตอบคำถามสั้น ๆ จำนวน 3 ข้อ

2.4 สร้างคู่มือประกอบการใช้แบบทดสอบพัฒนาการอ่าน ประกอบด้วย ขั้นตอนในการทดสอบ ข้อความที่ต้องพูดกับนักเรียน คำสั่ง เวลาในการทำงานแบบทดสอบ

2.5 นำแบบทดสอบและคู่มือการใช้แบบทดสอบไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา ความสอดคล้องกับจุดประสงค์ ความเหมาะสมของการใช้ภาษา และรูปภาพ จำนวน 3 ท่าน โดยใช้เกณฑ์ 2 ใน 3 ท่าน ของผู้เชี่ยวชาญ เป็นเกณฑ์ในการตัดสิน ซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญดังนี้

1. อาจารย์ ดร.วิลาสลักษณ์ ชิววิลลี อาจารย์ประจำสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

2. อาจารย์รุ่งรวี กนกวิบูลย์ศรี อาจารย์โรงเรียนอนุบาลสามเสน

3. อาจารย์มาณวิกา ผลพิรุฬห์ อาจารย์โรงเรียนอนุบาลสามเสน

ผลการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญจากข้อสอบทั้งหมด 5 ชุด ปรากฏผลดังนี้ เห็นชอบตรงกันทั้ง 3 ท่าน โดยให้ปรับปรุง ดังนี้

1. ปรับปรุงแบบทดสอบ

ตอนที่ 1 แบบทดสอบที่ 1 การเข้าใจความหมายของคำ ให้ปรับปรุงภาพและคำถามทั้งหมด

แบบทดสอบที่ 2 การจำแนกความแตกต่างและความคล้ายของภาพ
ปรับปรุงข้อ 4, 5, 6

แบบทดสอบที่ 3 การหาความสัมพันธ์ระหว่างภาพกับสัญลักษณ์
ให้ปรับปรุงภาพและคำให้ครอบคลุมทุกหมวดหมู่

ตอนที่ 2 แบบทดสอบที่ 1 การเล่าเรื่อง ให้ปรับปรุงรูปภาพจากภาพสัตว์ เป็นภาพคนให้เห็นชัดเจน

แบบทดสอบที่ 2 การตอบคำถาม ให้ปรับปรุงภาพให้ชัดเจน
และกำหนดคำในแถวให้มีจำนวนคำเท่าเทียมกันทุกข้อ

2. ปรับปรุงคู่มือการใช้แบบทดสอบในเรื่องการใช้ภาษา ให้เหมาะสมกับเด็กที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย และการออกแบบทดสอบต้องเลือกคำจากความถี่ ที่มีความใกล้เคียงกัน

2.6 นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ไปทดลองใช้กับเด็กปฐมวัยที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาความยากง่าย (P) เกณฑ์ คือ ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน แล้วนำมาวิเคราะห์หาความยากง่าย (P) ระหว่าง 0.20 - 0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ได้ข้อทดสอบดังนี้

ตอนที่ 1 แบบทดสอบที่ 1 การเข้าใจความหมายของคำ จำนวน 9 ข้อ

แบบทดสอบที่ 2 การจำแนกความแตกต่างและความคล้ายของภาพ
จำนวน 9 ข้อ

แบบทดสอบที่ 3 การหาความสัมพันธ์ระหว่างภาพกับสัญลักษณ์ จำนวน
15 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบทดสอบที่ 1 การเล่าเรื่อง จำนวน 9 ข้อ
 แบบทดสอบที่ 2 การตอบคำถาม จำนวน 3 ข้อ

2.7 นำแบบทดสอบที่ได้ค่าความยากง่ายตามที่ต้องการไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้ง 2 ฉบับ แล้วคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง แบบทดสอบคู่ขนาน โดยใช้สูตร Product - Moment Coefficient Correlation (ส่วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 165 - 167) โดยนำแบบทดสอบไปทดสอบกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลระยอง จำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบพัฒนาการอ่านแต่ละตอนเรียงตามลำดับดังนี้ คือ .57, .90, .93, .87, .97 และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบพัฒนาการอ่านทั้งฉบับ = .90

2.8 นำแบบทดสอบทั้งหมดที่มีค่าความเชื่อมั่นที่ต้องการ มาจัดทำสำเนาตามต้นฉบับจริง สำหรับใช้เป็นเครื่องมือในการทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างทั้งก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

แบบแผนการดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยการใช้แผนการทดลองแบบ Randomized Control - Group Pretest-Posttest Design (ส่วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2536 : 216)

ตาราง 1 แบบแผนการทดลอง

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
RE ₁	T ₁	X ₁	T ₂
RE ₂	T ₁	X ₂	T ₂
RC	T ₁	-	T ₂

ความหมายของสัญลักษณ์

RE ₁	แทน	กลุ่มทดลอง 1 ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างง่าย
RE ₂	แทน	กลุ่มทดลอง 2 ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างง่าย
RC	แทน	กลุ่มควบคุม ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างง่าย
X ₁	แทน	กิจกรรมสนทนาประกอบกิจกรรมเสริมการอ่าน
X ₂	แทน	กิจกรรมสนทนาประกอบการอ่านตัวหนังสือ
T ₁	แทน	การทดสอบก่อนการทดลอง
T ₂	แทน	การทดสอบหลังการทดลอง

วิธีดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองดังนี้

1. สร้างความคุ้นเคยกับเด็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เป็นระยะเวลา 1 สัปดาห์
2. ทำการทดสอบพัฒนาการอ่านก่อนการทดลอง ด้วยแบบทดสอบพัฒนาการอ่านชุดก่อน

การทดลองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ตาราง 2 วัน เวลาทดสอบพัฒนาการอ่านก่อนการทดลอง

วัน	เวลา	แบบทดสอบชุดที่ 1	นักเรียน
จันทร์	09.00 - 9.30 น.	ตอนที่ 1	กลุ่มทดลอง 1
จันทร์	09.30 - 10.00 น.	ตอนที่ 1	กลุ่มทดลอง 2
จันทร์	10.00 - 10.30 น.	ตอนที่ 1	กลุ่มควบคุม
อังคาร	09.00 - 9.30 น.	ตอนที่ 2	กลุ่มทดลอง 1
อังคาร	09.30 - 10.00 น.	ตอนที่ 2	กลุ่มทดลอง 2
อังคาร	10.00 - 10.30 น.	ตอนที่ 2	กลุ่มควบคุม

3. ดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มได้ทำกิจกรรมทุกวัน ๆ ละ 15 นาที เป็นเวลา 8 สัปดาห์ ๆ ละ 5 วัน และสลับวัน เวลา โดยให้ทั้ง 3 กลุ่ม ทั้งกลุ่มทดลอง 1 กลุ่มทดลอง 2 และกลุ่มควบคุมได้หมุนเวียนกันทำกิจกรรมทุกวัน ในช่วงเวลา 9.00 - 9.45 น. ซึ่งเป็นช่วงของการจัดกิจกรรมสนทนาตอนเช้าตามแผนการจัดประสบการณ์ระดับก่อนประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

4. ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทั้งกลุ่มทดลอง 1 กลุ่มทดลอง 2 และกลุ่มควบคุม ด้วยตนเองโดยมีขั้นตอนในการดำเนินการกิจกรรมดังนี้

<p>กลุ่มทดลอง 1</p> <p>การจัดกิจกรรมสนทนา</p> <p>ประกอบกิจกรรมเสริม</p> <p>การอ่าน</p>	<p>กลุ่มทดลอง 2</p> <p>การจัดกิจกรรมสนทนา</p> <p>ประกอบกรอ่านตัวหนังสือ</p>	<p>กลุ่มควบคุม</p> <p>กิจกรรมสนทนาแบบปกติ</p>
<p>1. <u>ขั้นนำ</u></p> <p>เตรียมเด็กให้พร้อมก่อน</p> <p>เริ่มกิจกรรมสนทนา</p> <p>2. <u>ขั้นดำเนินการทดลอง</u></p> <p>1. ให้เด็กออกมาเล่า</p> <p>เรื่องราวหรือเหตุการณ์อย่าง</p> <p>อิสระตามตารางกิจกรรม</p> <p>ประจำวัน วันละ 3 คน</p> <p>2. ให้เด็ก ๆ ชักถาม</p> <p>ถึงสิ่งที่เพื่อนเล่า 2 - 3</p> <p>คำถาม</p> <p>3. ใช้คำถามให้เด็ก</p> <p>ช่วยกันสรุปความคิดรวบยอด</p> <p>เกี่ยวกับสิ่งที่เพื่อนพูดเป็น</p> <p>รูปธรรม</p>	<p>1. <u>ขั้นนำ</u></p> <p>เตรียมเด็กให้พร้อมก่อน</p> <p>เริ่มกิจกรรมสนทนา</p> <p>2. <u>ขั้นดำเนินการทดลอง</u></p> <p>1. ให้เด็กออกมาเล่า</p> <p>เรื่องราวหรือเหตุการณ์อย่าง</p> <p>อิสระตามตารางกิจกรรม</p> <p>ประจำวันวันละ 3 คน</p> <p>2. ให้เด็ก ๆ ชักถาม</p> <p>ถึงสิ่งที่เพื่อนเล่า 2-3</p> <p>คำถาม</p> <p>3. ใช้คำถามให้เด็ก</p> <p>ช่วยกันสรุปความคิดรวบยอด</p> <p>เกี่ยวกับสิ่งที่เพื่อนพูดเป็น</p> <p>รูปธรรม</p>	<p>1. <u>ขั้นนำ</u></p> <p>เตรียมเด็กให้พร้อมก่อน</p> <p>เริ่มกิจกรรมสนทนา</p> <p>2. <u>ขั้นดำเนินการทดลอง</u></p> <p>1. ให้เด็กออกมาเล่าเรื่องราว</p> <p>หรือเหตุการณ์อย่างอิสระตามตาราง</p> <p>กิจกรรมประจำวัน วันละ 3 คน</p> <p>2. ให้เด็ก ๆ ชักถามถึงสิ่งที่</p> <p>เพื่อนเล่า 2-3 คำถาม</p> <p>3. ใช้คำถามให้เด็กช่วยกันสรุป</p> <p>ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งที่เพื่อนพูด</p> <p>เป็นรูปธรรม</p>

<p>กลุ่มทดลอง 1</p> <p>การจัดกิจกรรมสนทนา</p> <p>ประกอบกิจกรรมเสริม</p> <p>การอ่าน</p>	<p>กลุ่มทดลอง 2</p> <p>การจัดกิจกรรมสนทนา</p> <p>ประกอบกรอ่านตัวหนังสือ</p>	<p>กลุ่มควบคุม</p> <p>กิจกรรมสนทนาแบบปกติ</p>
<p>4. เขียนคำศัพท์ที่เด็ก</p> <p>พูดถึงลงในบัตรคำอ่านให้เด็ก</p> <p>ฟัง 1 เทียว และให้เด็กอ่าน</p> <p>ออกเสียง</p> <p>5. แจกกระดาษให้</p> <p>เด็กวาดภาพตามคำศัพท์ที่ชอบ</p> <p>คนละ 1 ภาพ พร้อมนำมาติด</p> <p>ให้ตรงกับคำอ่าน</p> <p>6. เด็กหยิบบัตรคำ</p> <p>วางให้ตรงกับภาพเพื่อทบทวน</p> <p>คำอ่าน</p> <p>3. <u>ขั้นสรุป</u></p> <p>ร่วมกันอ่านบัตรภาพและ</p> <p>บัตรคำพร้อมกัน</p>	<p>4. เขียนคำศัพท์ที่เด็กพูดถึง</p> <p>ลงในบัตรคำ อ่านให้เด็กฟัง 1</p> <p>เทียว และให้เด็กอ่านออกเสียง</p> <p>พร้อมกัน</p> <p>3. <u>ขั้นสรุป</u></p> <p>ร่วมกันออกเสียงคำศัพท์</p> <p>ตามบัตรคำพร้อมกันอีกครั้ง</p>	<p>4. ให้เด็กอ่านออกเสียงคำนั้น</p> <p>พร้อม ๆ กัน</p> <p>3. <u>ขั้นสรุป</u></p> <p>ร่วมกันออกเสียงคำพร้อมกัน</p> <p>อีกครั้ง</p>

5. เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ผู้วิจัยทำการทดสอบหลังการทดลองทั้งกลุ่มทดลอง 1 กลุ่มทดลอง 2 และกลุ่มควบคุม โดยใช้แบบทดสอบพัฒนาการอ่านหลังการทดลอง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ตาราง 3 วัน - เวลาทดสอบพัฒนาการอ่านหลังการทดลอง

วัน	เวลา	แบบทดสอบ ชุดที่ 2	นักเรียน
จันทร์	09.00 - 9.30 น.	ตอนที่ 1	กลุ่มทดลอง 1
จันทร์	09.30 - 10.00 น.	ตอนที่ 1	กลุ่มทดลอง 2
จันทร์	10.00 - 10.30 น.	ตอนที่ 1	กลุ่มควบคุม
อังคาร	09.00 - 9.30 น.	ตอนที่ 2	กลุ่มทดลอง 1
อังคาร	09.30 - 10.00 น.	ตอนที่ 2	กลุ่มทดลอง 2
อังคาร	10.00 - 10.30 น.	ตอนที่ 2	กลุ่มควบคุม

6. นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองไปวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติเพื่อสรุปผลการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการทดลองไปวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติต่าง ๆ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูล ทำตามลำดับขั้น ดังนี้

1.1 ทาค่าความยากง่าย (Difficulty)

1.2 ทาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination)

1.3 ทาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้สูตร Pearson Product-Moment Coefficient Correlation

1.4 ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มทดลอง 1 กลุ่มทดลอง 2 และกลุ่มควบคุม ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน แบบมี 1 ตัวประกอบ

(One - Way Analysis of Variance) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2536 : 95)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การหาค่าสถิติพื้นฐาน ของคะแนนจากการทดสอบพัฒนาการอ่านของเด็กปฐมวัย
ใช้สูตรดังนี้

2.1 การคำนวณค่าความยากง่ายใช้สูตร (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ.
2536 : 179)

$$P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ R แทน จำนวนคนที่ทำข้อนั้นถูก

N แทน จำนวนคนที่ทำข้อนั้นทั้งหมด

2.2 การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ใช้สูตร (ล้วน สายยศ
และอังคณา สายยศ. 2536 : 180)

$$D = \frac{R_U - R_L}{\frac{N}{2}}$$

เมื่อ D แทน ค่าอำนาจจำแนก

R_U แทน จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มเก่ง

R_L แทน จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มอ่อน

N แทน จำนวนนักเรียนกลุ่มเก่งและกลุ่มอ่อน

2.3 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ใช้สูตร Pearson Product - Moment
Coefficient Correlation (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 165 - 167)

$$r_{tt} = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2] [N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ	r_{tt}	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	N	แทน	จำนวนคนของกลุ่มตัวอย่าง
	$\sum XY$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของผลคูณระหว่างคะแนนการสอบครั้งแรก (X) และคะแนนการสอบครั้งที่สอง (Y)
	$\sum X$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนการสอบครั้งแรก
	$\sum Y$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนการสอบครั้งที่สอง
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสองของคะแนนการสอบครั้งแรก
	$\sum Y^2$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสองของคะแนนการสอบครั้งที่สอง

2.4 การหาค่าเฉลี่ยของคะแนน ใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ.

2536 : 59)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

2.5 การหาค่าความแปรปรวนของคะแนนใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 63)

$$s^2 = \frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N - 1)}$$

เมื่อ	s^2	แทน ความแปรปรวนของคะแนน
	N	แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
	$\sum X$	แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	$\sum X^2$	แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

2.6 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3 กลุ่ม กลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม ทดลอง 2 และกลุ่มควบคุม ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน แบบมี 1 ตัวประกอบ (One-Way Analysis of Variance) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 95)

2.7 เปรียบเทียบความแตกต่างของพัฒนาการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยใช้ ANOVA พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แล้วจะตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้สูตร Scheffe s Test (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 119)

$$S = \sqrt{\frac{(k - 1) F(\infty ; df_1, df_2)}{1} \text{MSE} \left[\sum_{j=1}^K \frac{(C_j)^2}{n_j} \right]}$$

เมื่อ	S	แทน ค่าวิกฤตของ Scheffe
	K	แทน จำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่นำมาเปรียบเทียบกัน
	$F(\infty ; df_1, df_2)$	แทน การเปิดค่า F ในตารางแจกแจงค่า F
		1 2

MS_E	แทน ค่าความคลาดเคลื่อนของความแปรปรวนในตาราง วิเคราะห์ความแปรปรวน
C_j	แทน สัมประสิทธิ์ Contrast
n_j	แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการทดลอง และการแปลความหมายจากการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นที่เข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบ
df	แทน	ค่าชี้แจงความเป็นอิสระ (Degree-of Freedom)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยกำลังสอง (Mean of Square)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสอง (Sum of Square)
**	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
กลุ่มทดลอง 1	แทน	เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมสนทนาประกอบกิจกรรมเสริมการอ่าน
กลุ่มทดลอง 2	แทน	เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมสนทนาประกอบ การอ่านตัวหนังสือ
กลุ่มควบคุม	แทน	เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมสนทนาแบบปกติ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการอ่านของเด็กปฐมวัยโดยการจัดประสบการณ์กิจกรรมสนทนาประกอบกิจกรรมเสริมการอ่าน กิจกรรมสนทนาประกอบ การอ่านตัวหนังสือ และกิจกรรมสนทนาแบบปกติ การวิเคราะห์ข้อมูล ผลปรากฏดังนี้

ตาราง 4 เปรียบเทียบพัฒนาการอ่านของเด็กปฐมวัยกลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลอง

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3.38	2	1.69	0.0755
ภายในกลุ่ม	924.44	42	22.36	
รวม	945.82	44		

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 4 พบว่า ก่อนการทดลอง พัฒนาการอ่านของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมสนทนาประกอบกิจกรรมเสริมการอ่านการจัดกิจกรรมสนทนาประกอบการอ่านตัวหนังสือ และการจัดกิจกรรมสนทนาแบบปกติ มีพัฒนาการอ่านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 5 เปรียบเทียบพัฒนาการอ่านของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมสนทนา ประกอบกิจกรรมเสริมการอ่าน กิจกรรมสนทนาประกอบการอ่านตัวหนังสือ และกิจกรรมสนทนาแบบปกติหลังการทดลอง

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	1693.34	2	846.67	30.8216**
ภายในกลุ่ม	2847.20	42	27.47	
รวม	3540.54	44		

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 5 พบว่า พัฒนาการอ่านของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมสนทนาประกอบกิจกรรมเสริมการอ่าน กิจกรรมสนทนาประกอบการอ่านตัวหนังสือ และกิจกรรมสนทนาแบบปกติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 6 เปรียบเทียบพัฒนาการอ่านของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมสนทนา ประกอบกิจกรรมเสริมการอ่าน (กลุ่มทดลอง 1) กิจกรรมสนทนาประกอบการอ่านตัวหนังสือ (กลุ่มทดลอง 2) และกิจกรรมสนทนาแบบปกติ (กลุ่มควบคุม) เป็นรายคู่

กลุ่มตัวอย่าง	\bar{X}	กลุ่มทดลอง 1	กลุ่มทดลอง 2	กลุ่มควบคุม
		35.80	23.13	22.47
กลุ่มทดลอง 1	35.80	-	12.67**	13.33**
กลุ่มทดลอง 2	23.13		-	0.66
กลุ่มควบคุม	22.47			-

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 6 พบว่า คะแนนเฉลี่ยพัฒนาการอ่านของเด็กปฐมวัย หลังการทดลอง กลุ่มที่ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมสนทนาประกอบกิจกรรมเสริมการอ่าน แตกต่างจากกลุ่มที่จัดกิจกรรมสนทนาประกอบการอ่านตัวหนังสือ และกิจกรรมสนทนาแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนกลุ่มที่จัดกิจกรรมสนทนาประกอบการอ่านตัวหนังสือและกลุ่มที่จัดกิจกรรมสนทนาแบบปกติ หลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองที่มุ่งศึกษาพัฒนาการอ่านของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมสนทนาประกอบกิจกรรมเสริมการอ่าน กิจกรรมสนทนาประกอบ การอ่านตัวหนังสือ และกิจกรรมสนทนาแบบปกติ เพื่อเป็นแนวทางให้ครู ศึกษานิเทศก์ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้ใช้ประโยชน์ในการพัฒนากิจกรรมทางภาษา โดยเฉพาะ พัฒนาการอ่านให้สอดคล้องกับพัฒนาการ ความสามารถ ความสนใจและความต้องการของเด็ก เสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัยต่อไป

จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการอ่านของเด็กปฐมวัยโดยการจัดประสบการณ์กิจกรรมสนทนา ประกอบกิจกรรมเสริมการอ่าน กิจกรรมสนทนาประกอบการอ่านตัวหนังสือและกิจกรรมสนทนาแบบปกติ

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมสนทนาประกอบกิจกรรมเสริมการอ่าน การจัด กิจกรรมสนทนาประกอบการอ่านตัวหนังสือ และการจัดกิจกรรมสนทนาแบบปกติ มีการพัฒนาการอ่าน แตกต่างกัน

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียน ชาย - หญิง อายุ 5 - 6 ปี ที่กำลัง ศึกษาชั้นอนุบาลปีที่ 2 ของโรงเรียนอนุบาลระยอง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระยอง จำนวน 10 ห้องเรียน 480 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้เป็นนักเรียน ชาย - หญิง อายุ 5 - 6 ปี ที่กำลังศึกษาชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 โรงเรียนอนุบาลระยองสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระยอง โดยผู้วิจัยดำเนินการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามขั้นตอน ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 1 ห้องเรียน จากทั้งหมด 10 ห้องเรียน 480 คน ทำการทดสอบก่อนเรียน แล้วแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม
 2. จัปลานักเรียนที่แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม กำหนดเป็นกลุ่มทดลอง 1 กลุ่มทดลอง 2 และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 15 คน เท่า ๆ กัน โดย
 - 2.1 กลุ่มทดลอง 1 ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมสนทนาประกอบกิจกรรมเสริมการอ่าน
 - 2.2 กลุ่มทดลอง 2 ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมสนทนาประกอบการอ่านตัวหนังสือ
 - 2.3 กลุ่มควบคุม ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมสนทนาแบบปกติ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. แผนการจัดประสบการณ์กิจกรรมสนทนาประกอบกิจกรรมเสริมการอ่าน แผนการจัดกิจกรรมสนทนาประกอบการอ่านตัวหนังสือ และแผนการจัดกิจกรรมสนทนาแบบปกติ ประกอบด้วย
 - 1.1 บัตรคำ
 - 1.2 บัตรสำหรับวาดภาพ
2. แบบทดสอบพัฒนาการอ่าน
 - 2.1 แบบทดสอบก่อนการทดลอง
 - 2.2 แบบทดสอบหลังการทดลอง

วิธีดำเนินการทดลอง

1. ทำการทดสอบก่อนการทดลอง (Pretest) กับเด็กปฐมวัยทั้งกลุ่มทดลอง 1 กลุ่มทดลอง 2 และกลุ่มควบคุม ด้วยแบบทดสอบพัฒนาการอ่านชุดก่อนการทดลอง
2. ผู้วิจัยดำเนินการทดลองเองทั้งกลุ่มทดลอง 1 กลุ่มทดลอง 2 และกลุ่มควบคุม ในช่วงกิจกรรมสนทนาตอนเช้า โดยแต่ละกลุ่มทำกิจกรรมทุกวัน ๆ ละ 15 นาที เป็นเวลา 8 สัปดาห์ ๆ ละ 5 วัน วันละ 1 ครั้ง รวมทั้งสิ้น 40 ครั้ง

3. เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ผู้วิจัยทำการทดสอบหลังการทดลอง (Posttest) ทั้งกลุ่มทดลอง 1 กลุ่มทดลอง 2 และกลุ่มควบคุม ด้วยแบบทดสอบพัฒนาการอ่านชุดหลังการทดลอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. หาค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนจากแบบทดสอบพัฒนาการอ่านก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

2. เปรียบเทียบคะแนนพัฒนาการอ่านของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมสนทนาประกอบกิจกรรมเสริมการอ่าน กิจกรรมสนทนาประกอบการอ่านตัวหนังสือ และกิจกรรมสนทนาแบบปกติ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบมี 1 ตัวประกอบ (One-Way Analysis of Variance)

3. เปรียบเทียบคะแนนพัฒนาการอ่านของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมสนทนาประกอบกิจกรรมเสริมการอ่าน กิจกรรมสนทนาประกอบการอ่านตัวหนังสือ และกิจกรรมสนทนาแบบปกติ เป็นรายคู่ โดยใช้วิธี Scheffe's Test

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมสนทนาประกอบกิจกรรมเสริมการอ่าน กิจกรรมสนทนาประกอบการอ่านตัวหนังสือ และกิจกรรมสนทนาแบบปกติ มีพัฒนาการอ่านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. เมื่อทำการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า คะแนนเฉลี่ยพัฒนาการอ่านของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมสนทนาประกอบกิจกรรมเสริมการอ่านแตกต่างจากกลุ่มที่จัดกิจกรรมสนทนาประกอบการอ่านตัวหนังสือ และกิจกรรมสนทนาแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมสนทนาประกอบการอ่านตัวหนังสือและกิจกรรมสนทนาแบบปกติ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

งานวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเพื่อพัฒนากิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการอ่านให้แก่เด็กปฐมวัย โดยการจัดประสบการณ์กิจกรรมสนทนาประกอบกิจกรรมเสริมการอ่าน กิจกรรมสนทนาประกอบ การอ่านตัวหนังสือ และกิจกรรมสนทนาแบบปกติ ผลการวิจัย พบว่า

ก่อนการทดลองพัฒนาการอ่านของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งแสดงว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม ก่อนการจัดประสบการณ์กิจกรรมสนทนาประกอบ กิจกรรมเสริมการอ่าน การจัดกิจกรรมสนทนาประกอบ การอ่านตัวหนังสือ และกิจกรรมสนทนาแบบปกติ มีพัฒนาการทางการอ่านพอ ๆ กัน เมื่อหลังการทดลองแล้วพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมสนทนาประกอบกิจกรรมเสริมการอ่าน มีพัฒนาการอ่านแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการจัดกิจกรรมสนทนาประกอบ การอ่านตัวหนังสือ และกิจกรรมสนทนาแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยแล้ว พบว่า การจัดประสบการณ์กิจกรรมสนทนาประกอบกิจกรรมเสริมการอ่านให้ผลสูงสุด รองลงมาคือ การจัดกิจกรรมสนทนาประกอบ การอ่านตัวหนังสือ แสดงให้เห็นว่า การจัดประสบการณ์กิจกรรมสนทนาประกอบกิจกรรมเสริมการอ่าน สามารถพัฒนาการอ่านให้แก่เด็กปฐมวัยได้เป็นอย่างดี ซึ่งอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. การจัดประสบการณ์กิจกรรมสนทนาประกอบกิจกรรมเสริมการอ่าน ส่งผลให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการอ่านแตกต่างจากการจัดกิจกรรมสนทนาประกอบ การอ่านตัวหนังสือและกิจกรรมสนทนาแบบปกติ เพราะ

1.1 จากการจัดประสบการณ์ที่ให้แก่เด็กแสดงออกโดยการพูดสนทนาเล่า เรื่องและให้โอกาสเพื่อน ๆ ได้ซักถามในสิ่งที่เล่า ส่งเสริมการคิดและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ช่วยขยายความเข้าใจของเด็กให้กว้างขวางยิ่งขึ้น จากการสื่อสารการสนทนาพูดคุยที่มีความหมาย มีความเข้าใจมาจากพื้นฐานประสบการณ์ของเด็กเอง มีแบบอย่างที่ดีในการพูด การฟัง การอ่าน และการเขียนในบรรยากาศที่อบอุ่น ยอมรับ เชื่อมั่นว่าเด็กแต่ละคนสามารถจะเป็นนักอ่านนักเขียนได้ ทำให้การเรียนรู้ง่ายและสนุกสำหรับเด็ก สามารถเรียนรู้ได้โดยธรรมชาติ (อารี สันหลวี, 2537 : 188) ซึ่งมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2537 : 160) ได้เน้นแนวคิดในตนเองเดียวกันว่า การพัฒนาภาษาเกิดจากการติดต่อและโต้ตอบระหว่างเด็กกับเด็ก เด็กกับผู้ใหญ่ และการให้การยอมรับในสิ่งที่เด็กแสดงออก โดยการพูดหรือการเขียน เป็นการกระตุ้นให้เด็กพัฒนาภาษาอย่างรวดเร็ว

สอดคล้องกับเยาวยา เดชะคุปต์ (2528 : 61) ที่กล่าวว่า การสนทนาเป็นทักษะพื้นฐานของการสื่อความหมายทุกประเภทและการส่งเสริมการพูดจะเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการส่งเสริมการอ่าน จากการศึกษาครั้งนี้ ยึดหลักการเรียนรู้โดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง เปิดโอกาสให้เด็กออกมาพูดสนทนาเล่าเรื่องราวของตนให้เพื่อน ๆ ฟังอย่างอิสระ ตอบสนองต่อความต้องการ ความสนใจ ยอมรับในสิ่งที่เด็กแสดงออก ทำให้เด็กเกิดความเชื่อมั่น กล้าแสดงออก มีความสนุกสนานและกระตือรือร้นในการพูดและทำกิจกรรม ย่อมส่งผลต่อพัฒนาการอ่านของเด็กในที่สุด

1.2 การสร้างความคุ้นเคยเกี่ยวกับคำที่เด็กรู้ความหมายที่อยู่แล้ว โดยการจัดกิจกรรมมาให้เด็กพูด แล้วนำคำพูดของเด็กมาเขียนเป็นคำให้เด็กอ่านในลักษณะคำคุ้นเคย ช่วย让孩子สามารถพัฒนาการอ่าน โดยการเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับตัวหนังสือ ซึ่งบันลือ พฤษะวัน (2534 : 14 - 16) กล่าวว่า การสร้างความคุ้นเคยจากคำที่เด็กนึกเป็นภาพได้ จะช่วยขยายประสบการณ์ของเด็กได้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับ กอร์ฟ (Groff. 1974 : 573) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้คำคุ้นเคยทำให้เด็กใช้เวลาในการจดจำน้อยลง และทำให้เด็กสามารถอ่านได้ทันที และสอดคล้องกับ กรมวิชาการ (2529 : 2531 : 31 ; อ้างอิงมาจาก Chester and Otto. 1974 : 247) ที่กล่าวว่าเด็กสามารถอ่านคำที่เป็นศัพท์ในภาษาพูดของตน และมีความหมายที่ตนเองทราบมาก่อนได้ง่ายกว่าคำที่ตนไม่คุ้นเคย แลปป์ และ ฟลูต (Lapp and Flood. 1986 : 54 ; citing Richek. 1977 : 78) พบว่า การเปรียบเทียบการเรียนรู้คำ 2 แบบ คือ การเรียนรู้คำพื้นฐานที่เป็นคำคุ้นเคยกับการเรียนรู้โครงสร้างของเสียงและสัญลักษณ์แบบตั้งเดิม ผลปรากฏว่า การเรียนรู้คำคุ้นเคย ทำให้เด็กมีพัฒนาการอ่านที่สูงกว่าการเรียนรู้แบบแยกการเรียนรู้ที่ละส่วน ดังนั้น การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการอ่านควรมีวิธีการทำให้เด็กได้เรียนรู้จากคำคุ้นเคย และการเสริมแรงเมื่อเด็กอ่านได้ การที่ครูเขียนคำให้เด็กอ่านจากประสบการณ์ของเด็ก เพื่อสร้างความคุ้นเคยจากสิ่งที่เด็กรู้ความหมายที่อยู่แล้ว เป็นวิธีการหนึ่ง ที่ส่งผลต่อพัฒนาการอ่านของเด็กปฐมวัยได้ดี

1.3 การวาดภาพประกอบคำพูดที่ตนเองและเพื่อนพูดในการวิจัยนี้ ครูให้เด็กได้วาดภาพหลังจากที่เด็กได้พูดสนทนาและร่วมกันสรุปคำที่เป็นรูปธรรมแล้วทำให้เด็กเกิดการเข้าใจความหมายของคำมากยิ่งขึ้น ส่งผลต่อพัฒนาการทางความคิดของเด็กที่เกิดจากการพูด ซึ่งเป็นรากฐานของการอ่าน เมื่อเด็กพูดย่อมพูดถึงสิ่งที่ตนเคยมีประสบการณ์มาก่อน เด็กจึงเข้าใจความหมายได้ดี เมื่อ

จัดกิจกรรมมาให้เด็กได้วาดรูปประกอบคำพูดทำให้เด็ก ได้แสดงออกทางความคิด ความเข้าใจที่ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น ที่ส่งผลต่อพัฒนาการอ่านโดยตรง ซึ่ง พรรษา นิลวิเชียร (2535 : 220) กล่าวว่า การเรียนอ่านที่ได้ผลดีที่สุดก็ต่อเมื่อสอดคล้องกับการเรียนรู้โดยธรรมชาติของเด็ก ซึ่งตรงกับแนวคิดของ แม้นมาส ชวลิต (2530 : 30) ที่กล่าวว่า การที่เด็กได้รับประสบการณ์หรือกิจกรรมที่พึงพอใจเกี่ยวกับการอ่าน จะส่งผลต่อพัฒนาการอ่านที่เกิดจากความรู้สึกและการแสดงออกที่ดีที่สุด การอ่าน สอดคล้องกับ วิรุฒ ตั้งเจริญ (2526 : 29) ที่กล่าวว่า การพูดคุยในสิ่งที่เด็กเคยพบเห็นหรือสัมผัสมา เด็กจะถ่ายทอดในสิ่งที่ตนเคยรับรู้ การวาดภาพจึงเป็นวิธีการหนึ่งที่เด็กสามารถถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ ที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ ออกมาในแง่มุมต่าง ๆ ที่มีความหมายสำหรับเด็กตามคำพูดและความคิดของตน ตรงกับแนวคิดของ จอห์น ดีวีย์ (John Dewey) ที่ว่า เด็กเรียนรู้ได้ดีจากการกระทำ (Learning by doing) และเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง จากการศึกษาครั้งนี้ เด็กได้เรียนรู้คำอย่างมีความหมายจากคำพูดของเด็กเอง และได้ทำกิจกรรมที่บูรณาการทั้งการพูด การฟัง การอ่าน และการเขียน ที่เกิดจากความเข้าใจของเด็กโดยตรง ดังที่ ประมวล ดิศสินสัน (2536 : 142 - 143) ได้กล่าวว่า การที่เด็กได้ทำกิจกรรมที่ประสมประสานระหว่างการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนไปพร้อม ๆ กัน จะช่วยให้การอ่านได้ผลดี

1.4 การทำให้เด็กอ่านออกเสียงจากคำที่ตนพูด และได้ทบทวนคำอ่านหลังจากทำกิจกรรมการวาดภาพประกอบคำพูด ช่วยให้เด็กสามารถเก็บข้อมูล และเกิดการเข้าใจความหมายของคำหรือข้อความที่อ่านได้ดียิ่งขึ้นในระหว่างการอ่านที่เกิดจากการใช้ความรู้ และประสบการณ์ที่มีมาก่อน ช่วยให้ทำความเข้าใจได้ง่ายขึ้น บริเวอร์ (Brewer. 1995 : 205 ; Citing Ferreiro and Teberosky. 1982 ; Kontos. 1986) กล่าวว่า พัฒนาการทางการอ่านมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการ ทั้งการพูด และการเขียน การที่เด็กเรียนรู้ทักษะการอ่านโดยบูรณาการเข้ากับทักษะด้านอื่น ๆ จะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ในการเรียนการสอนตามแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติ (Whole Language) ที่เน้นการส่งเสริมการอ่านโดยตอบสนองความต้องการของเด็ก เปิดโอกาสให้เด็กได้อ่านเขียนจากภาษาที่เขาเห็นรอบตัว ให้เด็กได้เรียนรู้ภาษาในหลาย ๆ สถานการณ์ การอ่านคำจากคำพูดของตนจึงเป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถ ส่งเสริมพัฒนาการอ่านให้แก่เด็กปฐมวัยได้

1.5 การที่เด็กเขียนคำประกอบภาพวาดของตน ที่เกิดจากความต้องการของเด็กเอง มิได้เกิดจากการบังคับของครู ก่อให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาการอ่านได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งเพียเจต์ (Piaget) มีความคิดเห็นต่อกระบวนการสอนภาษาแบบธรรมชาติว่า เด็กจะเรียนรู้จากกิจกรรมการเคลื่อนไหวของตนเอง เด็กต้องเป็นผู้กระทำ (Active) ในการเรียนรู้ ในการคิดมีอะไรเป็นสิ่งที่รับเข้ามาเฉย ๆ สอดคล้องกับ อารี สัตหจวี (2535 : 22 ; อ้างอิงมาจาก Taylor and Lesley Morrow) ที่ให้แนวคิดไว้ว่า เด็กเรียนที่จะอ่านออกได้เองโดยธรรมชาติเช่นเดียวกับที่เด็กเริ่มเรียนพูด การสอนภาษาแบบธรรมชาติ (Whole Language) จึงเน้นการส่งเสริมกำลังใจให้เด็กกล้าพูด กล้าเขียน ไม่กลัวผิด การให้เด็กเขียนสะกดเอง ครูต้องยอมรับการเขียนของเด็กไม่บังคับให้เด็กเขียนให้ถูกต้องทันที และตรงกับความคิดเห็นของ จันทนา ภาคบังกช (2539 : 2) ที่กล่าวว่า ขณะที่เด็กเล็ก ๆ เขียน เขาจะเรียนรู้ด้านการอ่านไปด้วย

สรุปได้ว่า การจัดประสบการณ์กิจกรรมสนทนาประกอบกิจกรรมเสริมการอ่านเป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถพัฒนาการอ่านแก่เด็กปฐมวัยได้ เพราะเด็กได้แสดงออกทางภาษาทั้งการพูด การฟัง การอ่าน และการเขียน ที่ส่งผลต่อพัฒนาการอ่านของเด็กโดยตรง สอดคล้องกับแนวคิดของ พรหมบุญประกอบ (2533 : 65) ที่ให้ความเห็นว่า เด็กจะเรียนรู้ได้ดีที่สุด จะต้องได้แสดงพฤติกรรมที่เป็นการพูด และการกระทำออกมาให้มากที่สุด จะส่งผลต่ออัตราการเรียนรู้ถึง 90 % ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การจัดประสบการณ์และกิจกรรมดังกล่าวช่วยให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการอ่านในด้านการเข้าใจความหมายของคำ การจำแนกความแตกต่างและความคล้ายของภาพ การหาความสัมพันธ์ระหว่างภาพกับสัญลักษณ์ การเล่าเรื่องจากภาพและการตอบคำถามได้ดีขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยส่งเสริมกระบวนการคิด การพัฒนาด้านสังคมอันเนื่องมาจากความมีระเบียบวินัย การยอมรับความคิดเห็นของส่วนรวม การกล้าแสดงออกและการสร้างความเชื่อมั่นในตนเองให้แก่เด็กปฐมวัยได้เป็นอย่างดี

2. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมสนทนาประกอบการอ่านตัวหนังสือและกิจกรรมสนทนาแบบปกติ มีพัฒนาการอ่านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่าเด็กปฐมวัยทั้ง 2 กลุ่ม มีพัฒนาการในการอ่านพอ ๆ กัน ซึ่งอภิปรายผลได้ดังนี้

จากสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามปกติตามตารางกิจกรรมประจำวันในช่วงกิจกรรมสนทนาตอนเช้า จะเป็นกิจกรรมที่เน้นการพูดเป็นหลัก ซึ่งเป็นลักษณะของการจัดกิจกรรมที่แบ่งแยกการเรียนรู้อาษาที่ละส่วน ไม่ได้บูรณาการการใช้ภาษา ทั้งด้านการพูด การฟัง การอ่าน และการเขียนไปพร้อม ๆ กัน การจัดกิจกรรมของกลุ่มทดลอง 2 และกลุ่มควบคุมในครั้งนี้ให้เด็กพูดและสรุปคำพูดเพื่อเขียนให้เด็กอ่าน และเพื่อให้ออกเสียงคำนั้น เด็กได้มีโอกาสแสดงออกในการใช้ภาษาเพียงบางด้าน ทำให้เด็กขาดโอกาสในการเรียนรู้ และพัฒนาภาษาไปพร้อม ๆ กัน ทุก ๆ ด้าน ที่ส่งผลต่อการพัฒนาการอ่านของเด็กปฐมวัยโดยตรง ซึ่ง ทองจุล ชันขาว (2527 : 40) กล่าวว่า หลักสำคัญในการสอนอ่านให้แก่เด็กปฐมวัย คือต้องให้ผู้เรียนอ่านด้วยความเข้าใจ กิจกรรมการอ่านไม่ควรแยกออกจากกิจกรรม การฟัง การพูด และการเขียน เนื่องจากกิจกรรมเหล่านี้ช่วยทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเพิ่มมากขึ้น และสอดคล้องกับ บรรราวน์ และอีเวอร์เรท (Brown and Everett. 1990 : 4 - 8) ที่กล่าวว่า การสอนภาษาแบบธรรมชาติ (Whole Language) ไม่เน้นการสอนที่มุ่งให้อ่านเขียน ด้วยการจำแนกส่วนประกอบของภาษาและการจดจำ แต่จะมุ่งให้เด็กอ่านเขียนเพื่อสื่อความหมายโดยบูรณาการ การฟัง การพูด การอ่าน การเขียนเข้าด้วยกัน ในขณะที่เด็กก็เปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้องค์ประกอบย่อยของภาษาไปพร้อม ๆ กัน เพราะเด็กปฐมวัยเริ่มรู้จักสัญลักษณ์แบบต่าง ๆ ที่สามารถสื่อความคิด ดังนั้นเด็กควรรู้ได้ใช้สัญลักษณ์หลายแบบผสมผสานกันไป และบุษบง ดันตังศรี(2535 : 47) ให้แนวคิดไว้ว่า เด็กปฐมวัยไม่ควรถูกจำกัดให้ถ่ายทอดความคิดเป็นเพียงภาษาพูดเท่านั้น ถ้าหากเด็กต้องใช้เฉพาะภาษาในการสื่อความคิด เขาอาจถ่ายทอดเรื่องราวได้ไม่ครบถ้วนถ้าครูให้เล่าเรื่องและวาดภาพประกอบหรือแสดงท่าทางประกอบด้วย เขาจะรู้สึกว่าการประสบความสำเร็จที่สามารถถ่ายทอดความเข้าใจของเขาได้ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น

ดังนั้น การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการอ่านให้กับเด็กปฐมวัย ควรจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกในการใช้ภาษาทุก ๆ ด้าน ทั้งด้าน การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ที่สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของเด็ก

ข้อสังเกตที่ได้จากการศึกษา

1. ขณะดำเนินกิจกรรมในระยะแรกของการทดลอง กลุ่มทดลอง 1 ซึ่งได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมสนทนาประกอบกิจกรรมเสริมการอ่าน เด็กไม่กล้าแสดงออกเท่าที่ควร และ

บางคนจะไม่ฟังเพื่อนพูด เมื่อเพื่อน ๆ เสา่จบบังไม่สามารถถามสิ่งที่เพื่อนพูดได้ถูกต้อง จะถามคำถามที่ซ้ำกับเพื่อนคนอื่น ๆ เมื่อการทดลองผ่านไประมาณ 3 ครั้ง เด็กเริ่มมีสมาธิในการฟัง และการพูดมากขึ้น รวมทั้งมีความกระตือรือร้นในการวาดภาพจากสิ่งที่ตนพูดมากขึ้นด้วย สังเกตได้จากการแสดงความต้องการที่อยากจะออกมาพูดเรื่องราวของตนทุกวัน ดังนั้น ในการจัดกิจกรรมสนทนากับเด็กควรสร้างความคุ้นเคยและสร้างข้อตกลงกับเด็กก่อนทุกครั้ง ให้เด็กเข้าใจและเรียนรู้ในการพูด และมารยาทในการฟัง เพื่อสร้างความพร้อมในการเรียน

2. เด็กทั้ง 3 กลุ่ม คือกลุ่มทดลอง 1 กลุ่มทดลอง 2 และกลุ่มควบคุมจะมีพฤติกรรมคล้ายคลึงกันในการเล่าเรื่องราวในระยะแรก ๆ คือเด็กบางคนจะเล่าเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่ซ้ำซ้อนกับเพื่อนคนอื่น ๆ จะถูกเพื่อนทักท้วงทันที ซึ่งครูควรมีบทบาทชี้ให้เด็กเห็นแง่มุมที่แตกต่างออกไปของการพูดหรือเล่าเรื่องราวของเด็กแต่ละคน ว่ามีสิ่งที่เหมือนกัน และแตกต่างกันอย่างไร ในขณะที่เดียวกันควรให้โอกาสเด็กทุกคนได้พูดในสิ่งที่เด็กต้องการ เป็นการส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเอง การกล้าแสดงออกที่เป็นพื้นฐานในการพัฒนาทุก ๆ ด้าน

3. เด็กจะมีความคิดและจินตนาการในสิ่งที่ตนเองและเพื่อนพูดอยู่ตลอดเวลา สังเกตได้จากคำพูดของเด็กในแต่ละครั้ง เช่น "ครูขา ถ้าหนูวาดรูป ครูไม่ให้หนูวาดทะเล หนูหนูก็ตายชิคะ" และมีเด็กบางคนบางครั้งไม่สามารถเล่าหรืออธิบายในสิ่งที่ตนมีประสบการณ์ และมีความเข้าใจให้เพื่อนคนอื่นเข้าใจตรงตามที่ต้องการได้ ครูต้องพยายามให้เพื่อน ๆ ใช้คำถามมาให้เด็กพูดรายละเอียดในสิ่งที่ตนรู้เข้าใจ และมีประสบการณ์ออกมาให้มากที่สุด ซึ่งบางครั้งครูอาจเป็นผู้ถามคำถามในการกระตุ้นให้เด็กพูดรายละเอียดออกมาเพื่อให้เด็กคนอื่น ๆ มองเห็นภาพและเข้าใจตรงกับสิ่งที่เด็กพูด จนสามารถสรุปเป็นคำที่เป็นรูปธรรมมาให้ทุกคนเข้าใจตรงกันได้ จะเห็นได้ว่า ภาษามีความสำคัญในการพัฒนาเด็กทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านกระบวนการคิด จินตนาการ การสื่อสาร เพราะภาษาและความคิดมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน การใช้คำถามระหว่างเด็กกับเด็ก เด็กกับครู มีส่วนช่วยกระตุ้นส่งเสริมให้เด็กได้คิดได้พูดอธิบายในสิ่งที่ตนเข้าใจให้ผู้อื่นได้รับรู้ เป็นการสร้างมนต์เสน่ห์เกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ของเด็กปฐมวัยให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

4. การสรุปคำที่เป็นรูปธรรม ครูต้องใช้คำถามกระตุ้นให้เด็กคิดในสิ่งที่เพื่อนพูด เด็ก ๆ จะมีแนวคิดที่ตรงกันเป็นส่วนใหญ่นสิ่งทีเด็กเคยมีประสบการณ์มาก่อน มีบางครั้งที่เรื่องเดียวกัน

เด็กจะสรุปคำที่เป็นรูปธรรมได้มากกว่า 1 คำ ครูควรจะให้อิสระกับเด็กในการเลือกที่จะให้ครูเขียนให้ดูหรือไม่เด็กจะมีความสุขที่ได้รับการยอมรับ จึงเห็นได้ว่า การเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดอย่างอิสระ จะส่งผลในทางบวกทุก ๆ ด้าน

5. การอ่านตามคำเขียน เด็กสามารถจำคำที่ตนวาดภาพประกอบได้ดี ส่วนคำอื่น ๆ เด็กจะใช้การสังเกตและคาดเดาจากรูปของเพื่อนที่วาด คำบางคำ แม้จะยาว แต่ถ้าเป็นคำที่เด็กเสนอให้เขียน เด็กสามารถอ่าน และวาดภาพประกอบได้เป็นอย่างดี แสดงให้เห็นว่า การเรียนอ่านของเด็กไม่เรียงจากภาษาที่ง่ายไปหาภาษาที่ยาก แต่เด็กสามารถเรียนรู้ได้จากประสบการณ์ตรง เด็กมีความสนุกสนาน และกระตือรือร้นในการนำคำเขียนที่ตนอ่านได้วางคู่กับภาพของตน

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมสนทนาประกอบกิจกรรมเสริมการอ่าน มีพัฒนาการอ่านแตกต่างจากเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมสนทนาประกอบการอ่านตัวหนังสือ และกิจกรรมสนทนาแบบปกติ ทำให้เห็นว่า คำค้นหามีผลต่อพัฒนาการอ่านของเด็กโดยเฉพาะเด็กที่อยู่ในเมืองมีฐานะทางเศรษฐกิจดี มีโอกาสในการเรียนรู้มาก ผู้ใหญ่ควรมีบทบาทในการสนับสนุนส่งเสริม ส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้ตามความสามารถในด้านการอ่านอย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งพ่อแม่ควรส่งเสริมการอ่านจากคำค้นหา โดยการสนทนาหรือชี้ให้อ่าน ครูควรให้ความสำคัญส่งเสริมการอ่านที่เป็นความสนใจของเด็ก

2. ครูควรจัดกิจกรรมสนทนาประกอบกิจกรรมเสริมการอ่านให้กับเด็กทุกวัน เพื่อให้เด็กมีโอกาสหมุนเวียนกันออกมาเล่าเหตุการณ์ที่สนใจอย่างอิสระ และได้สังเกตคำที่ใช้สื่อความหมายแทนคำพูด นอกจากจะพัฒนาการอ่านเพื่อเตรียมพร้อมด้านการอ่านให้แก่เด็กปฐมวัยแล้ว การให้คำค้นหาประกอบการเขียนคำและวาดภาพประกอบคำอย่างอิสระตามความต้องการของเด็ก จะช่วยให้ครูรู้จักเด็กทุก ๆ คนได้ดีขึ้น ทั้งด้านกระบวนการคิด ความเป็นอยู่ ที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ต่าง ๆ ให้เหมาะกับเด็กอีกด้วย เด็กจะเรียนรู้การอ่านการเขียนได้เอง โดยไม่จำเป็นต้องบังคับเรียนเขียนอ่าน

ข้อเสนอแนะในการทาวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องทางกายภาพ เช่น อายุ ฐานะ ทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสภาพสังคมของเด็กที่มีผลต่อการพัฒนาการอ่าน จากการจัดประสบการณ์กิจกรรม สันทนาการประกอบกิจกรรมการอ่านในรูปแบบของคำคุณ์ตา
2. ควรมีการวิจัยพัฒนากิจกรรมการอ่าน โดยขยายจากรูปแบบกิจกรรมสันทนาการประกอบ กิจกรรมเสริมการอ่านที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เช่น
 - 2.1 การวาดภาพประกอบประโยคเพื่อเปรียบเทียบกับการวาดภาพประกอบคำ ที่ส่งผลต่อพัฒนาการอ่าน
 - 2.2 การศึกษาเกี่ยวกับการนำผลงานของเด็กมาแต่งเรื่องร่วมกัน และเสนอ ผลงานในชั้นเรียนเพื่อดูความก้าวหน้าของพัฒนาการอ่าน
3. ควรมีการศึกษาระยะยาวเพื่อติดตามผลของการใช้กิจกรรมสันทนาการประกอบกิจกรรม เสริมการอ่านในการพัฒนาการอ่านในรูปแบบของคำคุณ์ตา เพื่อประเมินความคงทนและความสามารถในการอ่านของเด็กปฐมวัย

UNCLASSIFIED

บรรณานุกรม

- กรรณิการ์ พวงเกษม. การสอนเขียนเรื่องโดยใช้จินตนาการทางสร้างสรรค์ในระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2534.
- _____. เอกสารประกอบการสอนวิชาประถม 421 วิทยาศาสตร์สำหรับครูประถม. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2522.
- กาญจนา สุวรรณธาร. ความเชื่อมั่นในตนเองและความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นสร้างสรรค์ซึ่งมีปฏิสัมพันธ์และไม่มีปฏิสัมพันธ์กับเด็ก. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.
- ชจิตพรธม ทองคำ. การเล่นบทบาทสมมติโดยเด็กมีส่วนร่วมในการจัดสื่อการเล่นที่มีผลต่อการคลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางและความสามารถทางภาษา. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. คู่มือครูประกอบชุดกิจกรรมการเตรียมความพร้อมทางการอ่านระดับก่อนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว, 2533.
- _____. คู่มือการวัดและประเมินความพร้อมในการเรียนระดับก่อนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2534.
- _____. แผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาล. กรุงเทพฯ : 2536.
- คณิง ยาวพงษ์. "กลวิธีฝึกการพูดให้เด็กเล็ก," มิตรครู. 33(2) : มกราคม 2534.
- จันทิภา สิมปีเจริญ. ความสามารถในการรู้จักถ้อยคำและเข้าใจคำของเด็กอนุบาลในจังหวัดภูเก็ต. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2524. อัดสำเนา.
- จันทนา ภาคบงกช. "ครูนักวิจัย," ในเอกสารประกอบการบรรยายในมหกรรมผลงานวิจัยเพื่อครูไทยครั้งที่. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

- ฉวีวรรณ จินดาพล. เปรียบเทียบความเข้าใจความหมายของคำและความคงทนในการจำโดยการใช้รูปภาพ การเล่านิทานและปริศนาคำตายของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. ปรินฤณีพันธ์ กศ. ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.
- ซูลี อินมั้น. การอ่านสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิต. หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการศึกษานอกโรงเรียน กรุงเทพฯ : 2533.
- ธีรสุภาพจิตต์เกิดไทยนำเป็นห่วงพ่อแม่เดี่ยว เชื้อหน้กจนเครียด. สยามรัฐ. 22 กุมภาพันธ์ 2534.
- ดวงเดือน ศาสตร์ภัทร. การเปรียบเทียบทฤษฎีพัฒนาการเด็ก. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา. คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529.
- กนอมวงศ์ ล้ำยอดมรรคนล. "กระบวนการอ่าน," ใน การพัฒนาและส่งเสริมความเก่งของลูกรัก. กรุงเทพฯ : แพลน พับลิชชิ่ง, 2532.
- ทวี สุรเมธี. ความพร้อมในการอ่านของเด็กก่อนวัยเรียนในจังหวัดชุมพร. ปรินฤณีพันธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521. อัดสำเนา.
- ทองจุล ชันขาว. "การอ่านของผู้เริ่มเรียนทฤษฎีและแนวการสอน," การศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว, 119 (กุมภาพันธ์ - มีนาคม) 2527.
- แนนซี่ สารวิค. คู่มือสร้างเสริมนิสัยรักการอ่านของเด็ก. แปลโดย แวนต้า สำนักพิมพ์ บัตเตอร์ฟลาย ท็อปปริ้นท์ กรุงเทพฯ : 2533.
- บังอร พานทอง. "ทำอย่างไรเด็กจึงจะรักการอ่านและการเรียนภาษา," วารสาร มศว ปทุมวัน. 2 (มีนาคม) 2534.
- บันสือ พงกษะวัน. มิติใหม่ในการสอนอ่าน. คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. พิษณุโลก, 2532.
- . "บทเรียนอ่านที่ได้จากเด็ก," ประชาศึกษา. โรงพิมพ์ครูสภาลาดพร้าว, 2 (พฤศจิกายน) 2529.
- . "ประสบการณ์ทางภาษาของเด็กก่อนวัยเรียน," ประชาศึกษา. ครูสภาลาดพร้าว, 5(กุมภาพันธ์) 2534.

- บุญยงค์ เกศเทศ. ศาสตร์และศิลป์แห่งภาษา. กภาพสินธุ์ : ประธานการพิมพ์. 2535.
- บุษบง ดันดีวงศ์. "มิติใหม่การสอนระดับปฐมวัย," ในเอกสารประกอบการสัมมนาเรื่องนวัตกรรมการสอนภาษากับธรรมชาติในการอ่านเขียนของเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : คณะวิชาครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏจันทรเกษม, 2535.
- ประเทิน มหาจันทร์. หลักการสอนภาษาในชั้นประถมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : องค์การคำคุณสภา, 2519.
- _____ . การสอนอ่านเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอนคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2523.
- ประมวญ ดิศักดิ์. เมื่อลูกทำได้ครูดี. กรุงเทพฯ : พิมพ์ศิลป์เนส พรินท์, 2536.
- ประสงค์ ราชผลสุข และคนอื่น ๆ. การศึกษาปัญหาและวิธีแก้ไขการพูดภาษาไทยของเด็กชาวเขา. กรุงเทพฯ : คณะมนุษยศาสตร์ ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออกมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523.
- พรพณี บุญประกอบ. "การส่งเสริมอัจฉริยภาพของเด็กไทย," วารสาร มศว ปทุมวัน. 15(1) : 65 ; กันยายน, 2533.
- พรพวีรรณ เหลืองสุวรรณ. ปฐมวัยศึกษา : กิจกรรมและสื่อการสอนเพื่อฝึกทักษะพัฒนาการและการเรียนรู้. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- พูนสุข บุญสวัสดิ์ และชัยยุทธ บุญสวัสดิ์. สื่อพัฒนาสติปัญญาและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ระดับปฐมวัยศึกษา, ในเอกสารการสอนชุดวิชาสื่อการสอนระดับปฐมวัยศึกษาหน่วยที่ 1 - 7. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2527.
- พรทิพา ทองสว่าง. พัฒนาการทางภาษาของเด็กในระดับคำ. กรุงเทพฯ : คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2527.
- ภรณี คุรุรัตน์. "ปฏิสัมพันธ์การสร้างเชื่อมั่น," ใน เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาการพัฒนาอนุบาลศึกษา. ระหว่างวันที่ 3 - 5 เมษายน 2532.
- แม่แก้ว ชวลิต. "วิธีสร้างความสนใจในการอ่าน," จันทร์เกษม. (198) : 30 : กันยายน - ตุลาคม 2530.

- นมรี ชื่นสำราญ. เอกสารประกอบการสอนไทย 101 : ทักษะและความรู้ทางภาษา.
- พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530.
- เยาวพา เดชะคุปต์. กิจกรรมสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและ
การสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525.
- . กิจกรรมสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2528.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525. กรุงเทพฯ :
โอเดียนสโตร์, 2525.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :
ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, 2536.
- วิชาการ, กรม กระทรวงศึกษาธิการ. รายงานผลการศึกษาค่าพื้นฐานที่ใช้ในการเรียน
การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา เล่มที่ 2. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ
ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กระทรวงศึกษาธิการ, 2529 - 2531.
- วิรุณ ตั้งเจริญ. ศิลปะศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิมลวอลาร์ท, 2526.
- วินิจ เกตขำ และชาญชัย ศรีไสยเพชร. หลักการสอนและการเตรียมประสบการณ์ภาคปฏิบัติ.
กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2522.
- ศรียา นิยมธรรม และประภัสสร นิยมธรรม. พัฒนาการทางภาษา. หนังสืออ่านประกอบวิชา
จิตวิทยา พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : บรรณกิจเทรดดิ้ง, 2519.
- ศรีรัตน์ เจริญจันทร์. การอ่านและการสร้างนิสัยรักการอ่าน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
ไทยวัฒนาพานิช, 2538.
- สุโขทัยธรรมาธิราช, มหาวิทยาลัย. (ก.) เอกสารสัมมนาการปฐมวัยศึกษา หน่วยที่ 4 - 7.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2537.
- . (ข.) ประมวลสาระชุดวิชาหลักการและแนวคิดทางการปฐมวัยศึกษา หน่วยที่ 5 - 8.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2537.
- . "หลักการและแนวคิดทางการปฐมวัยศึกษา," ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการวัด
และประเมินผลกลุ่มวิชาเตรียมประสบการณ์ หน่วยที่ 1 - 7. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช, 2535.

- สิริมา ภิญญอนันตพงษ์. แนวคิดสู่แนวปฏิบัติ : แนวการจัดประสบการณ์ปฐมวัยศึกษา. กรุงเทพฯ : ศูนย์การพิมพ์ดวงกมล, 2538.
- สุวัฒน์ มุทเมธา. การเรียนการสอนในปัจจุบัน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2523.
- สุวรรณา ไชยะธน. การศึกษาความสามารถในการคิดเชิงเหตุผลและภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยการตั้งคำถาม. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.
- สนธยา อ่อนน้อม. ผลของการเสริมแรงในกิจกรรมการเล่าเรื่องที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538. อัดสำเนา.
- เสาวลักษณ์ รัตนวิเศษ. "การจัดศูนย์การอ่าน," เอกสารประกอบคำบรรยายภาควิชาหลักสูตรและการสอน. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, (เอกสารโรเนียว). 2533.
- ไสว เสี่ยมแก้ว. "จิตวิทยาและการเรียนรู้คำ," วารสารศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 12(มิถุนายน - กันยายน) 2531.
- หรรษา นิลวิเชียร. ปฐมวัยศึกษาหลักสูตรและแนวปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2535.
- อภิญา กังสนารักษ์. การศึกษาพัฒนาการทางภาษาด้านจำนวนถ้อยคำและการใช้ประโยคในการสื่อความหมายของเด็กก่อนวัยเรียนที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ที่ของกรมประชาสงเคราะห์และในครอบครัวปกติ. ปรินิพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- อรุณี เหลืองหิรัญ. การศึกษาความพร้อมทางภาษาและการคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้โครงสร้างระดับยอด. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.

อรุณี เอี่ยมพงษ์ไพฑูรย์. ความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมสนทนา
โดยการเสริมประสบการณ์คณิตศาสตร์ประกอบสื่อ. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.

อารี สัมหลวี. นวัตกรรมปฐมวัยศึกษา. กรุงเทพฯ : สมาคมเพื่อการศึกษาเด็ก,
2535.

_____. นวัตกรรมการสอนภาษาแบบธรรมชาติ, ในประมวลสาระชุดวิชาสัมมนาการ
ปฐมวัยศึกษาหน่วยที่ 4 - 7. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช,
2537.

อุษณีย์ โพธิ์สุข. สร้างลูกให้เป็นอัจฉริยะ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ตะวันออก, 2537.

อุบล เวียงสมุทร. ความพร้อมทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่น
เรื่อง ประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลางควบคู่กับภาษาถิ่น และเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัด
ประสบการณ์การเล่นเรื่องประกอบหุ่นมือโดยใช้ภาษากลาง. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.

Armstrong , C. Bush School Language Project Maryvale and Napperby
School. Southern Directorate AN Appraisal , December , 1960.

Bloom, B.S. Texonomy of Education Objectives. New York : David Mckay,
1966.

Bergeron, B. What does the term whole Language mean? A definition
from the literature. Jourature of Reading Behavior, 1990.

Brewer, Jo Ann. Introduction to early childhood education : preschool
through primary grades. 2nd ed. United States : A Simon &
Schuster Company, 1995.

- Brown, S.E. and R.S. Everett. Activities for Teaching Using the Whole language Approach. Springfield, Ill. : Charles C. Thomas, 1990.
- Bredenkamp, Sue. (Ed.) Developmentally Appropriate Practice in Early Childhood Programs Serving Children From Birth Through Age Eight. (Position Statement). Washington D.C. : National Association for the Education of Young Children, 1986.
- Brian , C. Getting Started in Whole Language. New Zealand , 1992
- Dale, P.S. Language Learning Early. Encychopedia of Education 5; 1978.
- Gray, William S. On Their Own in Reading. Chicago, III : Scott Foresman, 1984.
- Groff, P, "The topsy - turvy world of "sight" words," The Reading Teachers. 1974.
- Hildreth, Gertruite. Teaching Reading. New York : Holt Rinchart, 1968.
- Honig, A.S. "Language environment for young Children," Young Children. 1982.

✓ Jenkin, Jane J. Using The Art of Storytelling To Enrich Whole language Literature - Based reading, Dissertations Abstracts International. Mar, 1995.

Johnson, D.D. & Pearson, P.D. Teaching Reading Vocabulary. (2nd ed.) New York : Holt, Rinehart, and Winston, 1984.

Lapp, D., and J. Flood. Teaching Students to Read. New York : Macmillan Publishing Company, 1986.

✓ Leney, Jo Lynn. Reading Development in four Representative Transitional First Grade Students Participating in a Whole Language Approach to Reading, Dissertation Abstracts International. Winter, 1992.

Morrow, L.M. Literacy Development in the Early Years Helping Children Read and Write. (2 nd ed.) Boston : Allyn and Bacon, 1993.

Piaget, J. and B. Inhelder. The Psychology of the Child. New York : Weaver. Helen, Basic Books. 1969.

Stauffer, Russel G. Teaching Reading As a Thinking Process. New York : Harper and Row Publishers, 1969.

Suvannathat, Chancha and other S. Handbook of Asian Child Development and Child Researing Practices. Behavioral Science Reserch Institute. 1986.

Zintz, Miles v. The Reading Process the Teachers and the Learner. 2nd., New Mexico : W M C Brown Co., 1975.

ภาคผนวก ก

คู่มือการใช้แผนการจัดประสบการณ์กิจกรรมสนทนาประกอบกิจกรรมเสริมการอ่าน

กิจกรรมสนทนาประกอบการอ่านตัวหนังสือและกิจกรรมสนทนาแบบปกติ

แผนการจัดประสบการณ์กิจกรรมสนทนาประกอบกิจกรรมเสริมการอ่าน

กิจกรรมสนทนาประกอบการอ่านตัวหนังสือและกิจกรรมสนทนาแบบปกติ

ภาพประกอบกิจกรรมการวาดภาพและ เขียนคำของ เด็กกลุ่มทดลอง 1

คู่มือการใช้แผนการจัดประสบการณ์ เพื่อพัฒนาการอ่านของเด็กปฐมวัยในกิจกรรมสนทนา ประกอบกิจกรรมการอ่าน

หลักการและเหตุผล

การจัดกิจกรรมสนทนาประกอบกิจกรรมการอ่าน เป็นการจัดประสบการณ์โดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง เปิดโอกาสให้เด็กทุกคนได้พูด เล่าเรื่องราวต่าง ๆ และฝึกการเป็นผู้ฟังที่ดี ในขณะที่เพื่อนคนอื่นพูด คำศัพท์ที่ได้จากคำพูดของเด็กในกิจกรรมสนทนา เป็นสิ่งที่เด็กเข้าใจได้ดี สามารถนำมาเขียนให้เด็กอ่านทั้งคำได้ เป็นการเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมจากภาษาพูดที่เด็กรู้ไปสู่ภาษาเขียนที่ครูสอน ส่งเสริมการเรียนรู้ที่เกิดจากเด็ก เด็กเป็นผู้ริเริ่ม เด็กเป็นผู้ให้ข้อมูล และการที่เด็กได้ออกมาพูดได้วาดภาพประกอบคำของตนเองและเพื่อน ทำให้เด็กเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน เพราะเด็กเป็นผู้คิดและมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึงทุกคน ก่อให้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้ภาษาทุก ๆ ด้านไปพร้อม ๆ กัน ทั้งด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน โดยเฉพาะการแสดงออกด้วยการวาดภาพประกอบคำของตนเองและเพื่อน ๆ แสดงให้เห็นว่าเด็กรู้ความหมายของคำที่ตนเองพูด ประกอบกับการส่งเสริมให้เด็กเขียนอย่างอิสระ เป็นพื้นฐานที่สำคัญที่ส่งเสริมความพร้อมทางภาษาและกระบวนการคิดให้กับเด็กปฐมวัยได้เป็นอย่างดี

ในการจัดประสบการณ์กิจกรรมสนทนาประกอบกิจกรรมการอ่าน ได้นำแนวคิดพื้นฐานจากคำที่เป็นรูปธรรมหรือคำคุ้นตา หมายถึง คำที่เมื่อพูดแล้วเด็กนึกเป็นภาพได้และการเรียนรู้โดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง มาเป็นฐานในการสร้างประสบการณ์เพื่อพัฒนาการอ่านให้กับเด็กปฐมวัย

จุดมุ่งหมาย

การจัดประสบการณ์กิจกรรมสนทนาประกอบกิจกรรมการอ่าน

1. เพื่อให้เด็กเรียนรู้และพัฒนาคำศัพท์เพื่อนำไปสู่พัฒนาการอ่าน
2. เพื่อให้เด็กสามารถเชื่อมโยงและถ่ายทอดความรู้เดิมและความรู้ใหม่ที่มีความสัมพันธ์กัน

โดยการสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจได้อย่างถูกต้องจากการวาดภาพ

3. เพื่อให้เด็กเกิดความสนุกสนาน มีความสนใจและกระตือรือร้นในการเรียนรู้
4. เพื่อพัฒนาทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา

หลักการจัดกิจกรรม

1. กิจกรรมนี้จัดในช่วงเวลาของกิจกรรมสนทนาตอนเช้า ใช้เวลาประมาณ 15 นาที
2. การปฏิบัติกิจกรรมมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

2.1 แนะนำวิธีการเล่าเรื่องราวหรือเหตุการณ์ และกระตุ้นให้เด็กพร้อมที่จะออกมาเล่าเหตุการณ์ต่าง ๆ ให้ครูและเพื่อนฟัง เช่น

- ใครอยากเล่าเรื่องอะไรก็ได้ที่ชอบ จะเป็นเรื่องที่หนูไปเที่ยวมา เรื่องที่หนูช่วยคุณพ่อ-คุณแม่ที่บ้าน หรือ เรื่องที่เกิดขึ้นที่หนูพบเห็น เมื่อวานนี้ เมื่อคืนนี้ หรือ เมื่อเช้านี้ก็ได้อะ ฯลฯ

- ใครคิดว่าจะเล่าเรื่องอะไรได้อีก นอกเหนือจากที่ครูยกตัวอย่างมา

2.2 สร้างข้อตกลงกับเด็กในการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละครั้ง ดังนี้

2.2.1 ผู้ที่ออกมาพูดหน้าชั้นให้พูดด้วยเสียงที่ดัง ฟังชัดเจน

2.2.2 ก่อนที่จะพูดเรื่องราวต่าง ๆ ผู้ที่ออกมาพูดต้องกล่าวคำ "สวัสดี"

กับผู้ฟังทุกครั้ง

2.2.3 เมื่อผู้พูดกล่าวคำ "สวัสดี" จบ ผู้ฟังต้องปรบมือพร้อมกันทุกครั้ง และนั่งฟังด้วยความตั้งใจไม่คุยกันขณะที่เพื่อนกำลังพูด

2.2.4 เมื่อผู้พูดพูดจบ ใครมีคำถามจะซักถาม ให้ยกมือและใช้คำถามที่ไม่ซ้ำกับเพื่อนคนอื่น ๆ โดยเมื่อเพื่อนเล่าจบ 1 คน ให้ถามคำถามได้ 4 คน ๆ ละ 1 คำถามเท่านั้น

2.2.5 ให้ผู้พูดหรือผู้ที่ออกมาเล่าเรื่องราวต่าง ๆ ตอบคำถามเพื่อนทีละคนด้วยเสียงที่ดังฟังชัดเจน

2.2.6 ครูนำสรุปถึงสิ่งที่เพื่อนพูดร่วมกัน เพื่อหาคำร่วมที่เป็นรูปธรรมอย่างน้อย 1 คำ แล้วเด็กเลือกว่าคําภาพประกอบคำที่สรุปที่ตนเองชอบมา 1 คำ

2.2.7 เมื่อได้ยินสัญญาณ "กระดิ่ง" ให้รีบส่งงานและนั่งที่ให้เรียบร้อย

2.3 ให้เวลาในการทำกิจกรรมทุกกิจกรรม 15 นาที ดังนี้

2.3.1 เด็กออกมาเล่าเรื่องราววันละ 3 คน ใช้เวลาประมาณ 5 นาที

2.3.2 ตีความภาพประกอบคำ 1 คำ ใช้เวลาประมาณ 5 นาที

2.3.3 ทบทวนคำอ่านโดยใช้บัตรคำใช้เวลาประมาณ 5 นาที

3. การเตรียมสื่อและอุปกรณ์ประกอบการจัดประสบการณ์กิจกรรมสนทนาประกอบ

กิจกรรมการอ่าน

3.1 บัตรคำและบัตรสำหรับวาดภาพ ขนาด 8 x 4 นิ้ว จำนวน 1,200 แผ่น

3.2 สีเมจิกทุกสี 2 โหล

3.3 กระเป๋าสตางค์ 3 ชุด

3.4 สัญลักษณ์ประจำตัวเด็กรูปต่าง ๆ ไม่ซ้ำกันเท่าจำนวนเด็ก พร้อมเขียน

ชื่อด้านหลังภาพ

บทบาทครู

ในการจัดประสบการณ์กิจกรรมสนทนาประกอบกิจกรรมการอ่าน ควรปฏิบัติดังนี้

1. ศึกษาแผนปฏิบัติการสนทนาประกอบกิจกรรมการอ่านให้เข้าใจชัดเจนก่อนลงมือ

จัดกิจกรรม

2. ให้ออกาสเด็กได้แสดงออกอย่างอิสระในการเล่าเรื่องราว กระตุ้นให้เด็กคิดคำถามถามเพื่อน หลังจากที่เพื่อนเล่าเรื่องราวต่าง ๆ จบ

3. ต้องระลึกละลึกเสมอว่า ผลงานที่ได้จากการวาดภาพประกอบคำของเด็กแต่ละคนนั้น จุดประสงค์เพียงเพื่อสื่อความหมายออกมาให้ผู้อื่นเข้าใจให้ชัดเจนตรงกับคำศัพท์ที่เด็กพูดเท่านั้น ไม่ได้คาดหวังว่าผลงานจะต้องสวยงามหรือเหมือนจริง

4. ไม่ใช้คำพูดที่แสดงการเปรียบเทียบผลงานของเด็กแต่ละคน เพียงกระตุ้นให้ชวนให้เด็กได้สังเกตถึงความเหมือนความแตกต่างของภาพเพื่อน ๆ เพื่อนำไปสู่การสังเกตตัวอักษรและสัญลักษณ์ เพื่อเป็นพื้นฐานที่ดีในการเรียนรู้ภาษาต่อไป

5. พยายามจัดกิจกรรมให้อยู่ในช่วงเวลาที่กำหนดเป็นช่วงที่อยู่ในความสนใจของเด็กในวัยนี้

6. จัดเตรียมสื่ออุปกรณ์ประกอบการเรียนมาให้พร้อม

7. สังเกตและเชิญชวนเด็กให้ร่วมกิจกรรมอย่างทั่วถึง ให้ความสำคัญและความสนใจกับเด็กทุก ๆ คน ถ้าพบว่าเด็กส่วนหนึ่งไม่สนใจงานกิจกรรม ครูควรใช้วิธีการที่เหมาะสมการชี้ชวนให้เข้าร่วมกิจกรรมกับเพื่อนต่อไป

บทบาทของเด็ก

ครูควรชี้แจงให้เด็กทราบบทบาทของตน ดังนี้

1. ปฏิบัติกิจกรรมตามที่ตกลงกันไว้
2. พยายามให้นักเรียนพูดในสิ่งที่ตนมีประสบการณ์ และวาดภาพประกอบคำจากคำที่สรุป

ร่วมกัน มา 1 ภาพ

3. เมื่อได้ยินสัญญาณเตือน พยายามทำให้เสร็จทันเวลาที่กำหนด
4. สามารถบอกหรืออธิบายเกี่ยวกับภาพที่ตนวาดได้

แผนการจัดกิจกรรมสนทนาประกอบกิจกรรมเสริมการอ่าน

แผนการจัดกิจกรรมสนทนาประกอบการอ่านตัวหนังสือ

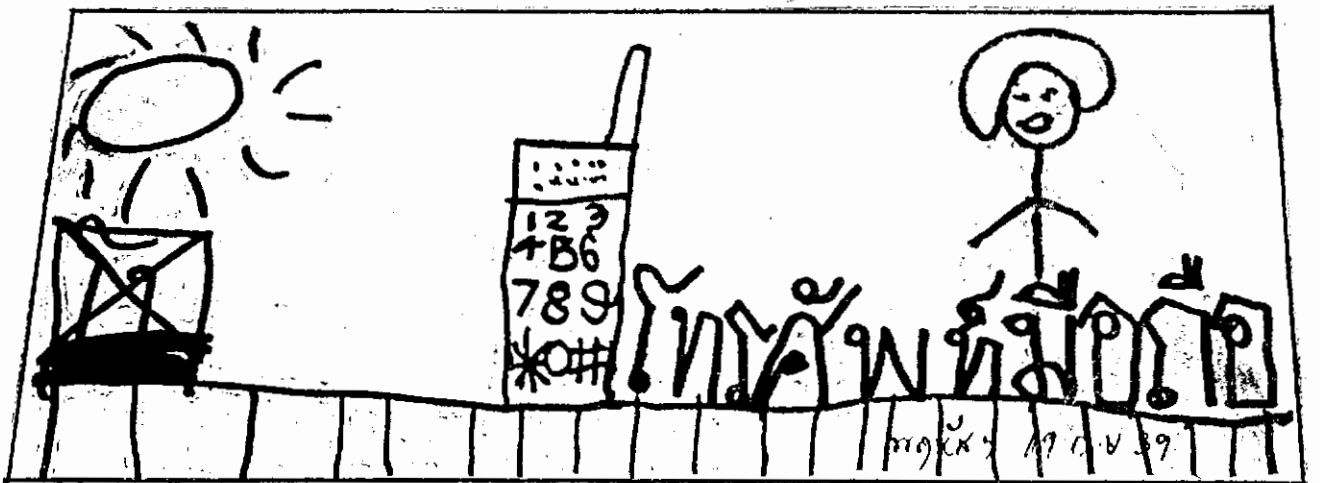
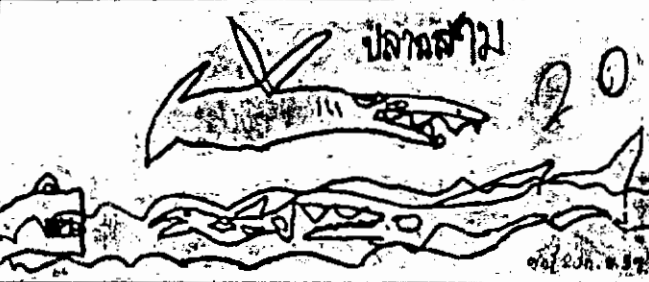
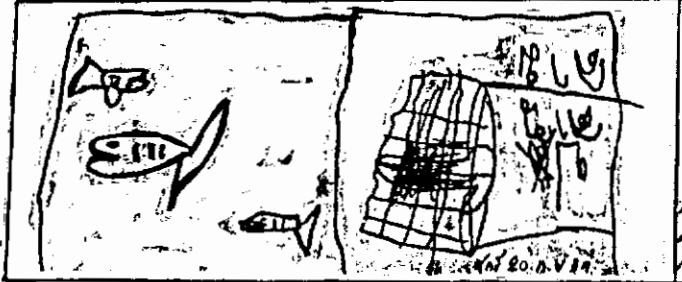
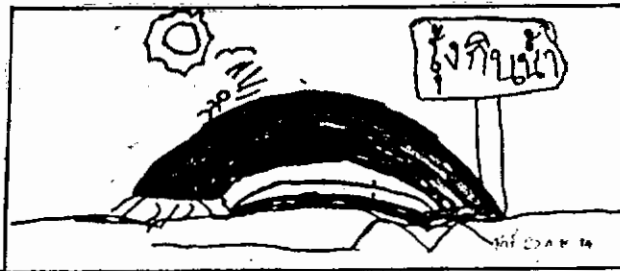
แผนการจัดกิจกรรมสนทนาแบบปกติ

<p align="center">กลุ่มทดลอง 1</p> <p align="center">การจัดกิจกรรมสนทนา ประกอบกิจกรรมเสริม การอ่าน</p>	<p align="center">กลุ่มทดลอง 2</p> <p align="center">การจัดกิจกรรมสนทนา ประกอบการอ่านตัวหนังสือ</p>	<p align="center">กลุ่มควบคุม</p> <p align="center">กิจกรรมสนทนาแบบปกติ</p>
<p><u>ขั้นนำ</u></p> <p>1. เตรียมเตี๊ยกให้พร้อมก่อน เริ่มทำกิจกรรม</p> <p>2. แนะนำวิธีการเล่าเรื่อง หรือเหตุการณ์กระตุ้นให้เด็ก พร้อมที่จะออกมาเล่า</p> <p>3. ทบทวนข้อตกลงในการ ปฏิบัติตนเป็นผู้พูดและผู้ฟังที่ดี</p> <p>4. จับฉลากรายชื่อเด็กที่จะ ออกมาพูด วันละ 3 คน</p> <p><u>ขั้นตอนการทดลอง</u></p> <p>1. ให้เด็กออกมาเล่า เรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่ เด็กสนใจคนละ 1 เรื่อง อย่างอิสระ</p>	<p><u>ขั้นนำ</u></p> <p>1. เตรียมเตี๊ยกให้พร้อมก่อน ทำกิจกรรม</p> <p>2. แนะนำวิธีการเล่าเรื่อง ราวหรือเหตุการณ์กระตุ้นให้ เด็กพร้อมที่จะออกมาเล่า</p> <p>3. ทบทวนข้อตกลงในการ ปฏิบัติตนเป็นผู้พูดและผู้ฟังที่ดี</p> <p>4. จับฉลากรายชื่อเด็กที่จะ ออกมาพูด วันละ 3 คน</p> <p><u>ขั้นตอนการทดลอง</u></p> <p>1. ให้เด็กออกมาเล่า เรื่องราวหรือเหตุการณ์ ที่เด็กสนใจคนละ 1 เรื่อง อย่างอิสระ</p>	<p><u>ขั้นนำ</u></p> <p>1. เตรียมเตี๊ยกให้พร้อมก่อน ทำกิจกรรม</p> <p>2. แนะนำวิธีการเล่าเรื่องราว หรือเหตุการณ์กระตุ้นให้เด็กพร้อม ที่จะออกมาเล่า</p> <p>3. ทบทวนข้อตกลงในการปฏิบัติตน เป็นผู้พูดและผู้ฟังที่ดี</p> <p>4. จับฉลากรายชื่อเด็กที่จะออกมา พูดวันละ 3 คน</p> <p><u>ขั้นตอนการทดลอง</u></p> <p>1. ให้เด็กออกมาเล่าเรื่องราว หรือเหตุการณ์ที่เด็กสนใจคนละ 1 เรื่อง อย่างอิสระ</p>

<p>กลุ่มทดลอง 1</p> <p>การจัดกิจกรรมสนทนา</p> <p>ประกอบกิจกรรมเสริม</p> <p>การอ่าน</p>	<p>กลุ่มทดลอง 2</p> <p>การจัดกิจกรรมสนทนา</p> <p>ประกอบกรอ่านตัวหนังสือ</p>	<p>กลุ่มควบคุม</p> <p>กิจกรรมสนทนาแบบปกติ</p>
<p>2. ำให้เด็ก ๆ ช่วยกัน</p> <p>ซักถามถึงสิ่งที่เพื่อนเล่า 2-3</p> <p>คำถาม</p> <p>3. ร่วมสนทนาพูดคุยกับ</p> <p>เด็กเกี่ยวกับสิ่งที่เพื่อนพูดและ</p> <p>ช่วยกันสรุปเป็นรูปธรรมเพื่อ</p> <p>เขียนคำเป็นตัวหนังสือให้เด็ก</p> <p>อ่าน เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ปูเขาพูดถึงอะไรคะ - แดงกับตั๋ยสะคะ <p>เขาไปทำอะไรที่ไหนมาคะ</p> <p>4. เขียนคำศัพท์ที่ได้กพูด</p> <p>ถึงลงในบัตรคำ แล้วอ่านให้ฟัง</p> <p>1 เทียว และำให้เด็กอ่าน</p> <p>ออกเสียงพร้อมกัน</p> <p>5. แจกกระดาษให้เด็ก</p> <p>วาดภาพประกอบคำศัพท์ที่ชอบ</p> <p>มา 1 ภาพ แล้วนำมาติดให้</p> <p>ตรงกับคำ</p>	<p>2. ำให้เด็ก ๆ ช่วยกันซักถาม</p> <p>ถึงสิ่งที่เพื่อนเล่า 2-3 คำถาม</p> <p>คำถาม</p> <p>3. ร่วมสนทนาพูดคุยกับเด็ก</p> <p>เกี่ยวกับสิ่งที่เพื่อนพูดและช่วยกัน</p> <p>สรุปเป็นรูปธรรม เพื่อเขียนคำ</p> <p>เป็นตัวหนังสือให้เด็กอ่าน เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ฟ่ำใส่เขาไปทำอะไร <p>มาคะ</p> <ul style="list-style-type: none"> - น้อยกับเป็ลสะคะเขาพูด <p>ถึงอะไรบ้าง</p> <p>4. เขียนคำศัพท์ที่ได้กพูดถึง</p> <p>ลงในบัตรคำ แล้วอ่านให้ฟัง 1</p> <p>เทียว และำให้เด็กอ่านออกเสียง</p> <p>พร้อมกัน</p>	<p>2. ำให้เด็ก ๆ ช่วยกันซักถาม</p> <p>ถึงสิ่งที่เพื่อนเล่า 2-3 คำถาม</p> <p>3. ร่วมสนทนาพูดคุยกับ</p> <p>เด็กเกี่ยวกับสิ่งที่เพื่อนพูด และ</p> <p>ช่วยกันสรุปเป็นรูปธรรม เพื่อำให้</p> <p>เด็กอ่านออกเสียงคำนั้นพร้อมกัน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ทะเลที่ฟ่ำใส่เขาไปเที่ยวมา <p>มีลักษณะอย่างไร</p> <ul style="list-style-type: none"> - ำนทะเลมีสิ่งมีชีวิตอะไรบ้าง <p>4. ำให้เด็กอ่านออกเสียงคำที่</p> <p>สรุปเป็นรูปธรรมพร้อมกัน</p>

<p>กลุ่มทดลอง 1</p> <p>การจัดกิจกรรมสนทนา</p> <p>ประกอบกิจกรรมเสริม</p> <p>การอ่าน</p>	<p>กลุ่มทดลอง 2</p> <p>การจัดกิจกรรมสนทนา</p> <p>ประกอบกรอ่านตัวหนังสือ</p>	<p>กลุ่มควบคุม</p> <p>กิจกรรมสนทนาแบบปกติ</p>
<p>6. ให้เด็กหยิบบัตรคำ</p> <p>วางให้ตรงกับภาพเพื่อทบทวน</p> <p>คำอ่าน</p> <p><u>ขั้นสรุป</u></p> <p>ร่วมกันอ่านบัตรภาพและ</p> <p>บัตรคำพร้อมกัน</p>	<p><u>ขั้นสรุป</u></p> <p>ร่วมกันออกเสียงคำศัพท์</p> <p>ตามบัตรคำพร้อมกัน</p>	<p><u>ขั้นสรุป</u></p> <p>ร่วมกันออกเสียงคำพร้อมกัน</p>

ภาพวาดของเด็กประกอบคำพูดในกิจกรรมสนทนา

บัตรคำประกอบกิจกรรมสนทนา

ปลาชุกสาม

ชุดที่ 19 ก.ย 39

โทรทัศน์มือถือ

ชุดที่ 19 ก.ย 39

ภาคผนวก ข

คู่มือการดำเนินงานทดสอบพัฒนาการอ่านชุดก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

ตัวอย่างแบบทดสอบพัฒนาการอ่าน

ตอนที่ 1 ด้านการรับรู้ทางภาษา

- 1.1 การเข้าใจความหมายของคำ
- 1.2 การจำแนกความแตกต่างและความคล้ายของภาพ
- 1.3 การหาความสัมพันธ์ระหว่างภาพกับสัญลักษณ์

ตอนที่ 2 ด้านการแสดงออกทางภาษา

- 2.1 การเล่าเรื่องจากภาพ
- 2.2 การตอบคำถามสั้น ๆ

คู่มือดำเนินการทดสอบพัฒนาการอ่านของเด็กปฐมวัย

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบชุดนี้ ใช้เพื่อทดสอบพัฒนาการอ่านของเด็กปฐมวัยระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 (อายุ 5 - 6 ปี) ที่ผ่านกิจกรรมการสนทนาประกอบกิจกรรมเสริมการอ่านกิจกรรมสนทนาประกอบกรอ่านตัวหนังสือและกิจกรรมสนทนาแบบปกติ
2. ในการดำเนินการทดสอบ ให้มีผู้ดำเนินการทดสอบ จำนวน 1 คน และผู้ช่วยดำเนินการทดสอบจำนวน 1 คน สำหรับดูแลและอำนวยความสะดวกให้กับผู้รับการทดสอบสามารถปฏิบัติได้ถูกต้องตามคำอธิบายของผู้ดำเนินการทดสอบ
3. แบบทดสอบมีทั้งหมด จำนวน 2 ตอน ตอนที่ 1 มี 3 หัวข้อ ตอนที่ 2 มี 2 หัวข้อ มีลักษณะเป็นรูปภาพ ดังนี้
 - ตอนที่ 1 ด้านการรับรู้
 - 1.1 การเข้าใจความหมายของคำ จำนวน 9 ข้อ
 - 1.2 การจำแนกความแตกต่างและความคล้ายของภาพ จำนวน 9 ข้อ
 - 1.3 การหาความสัมพันธ์ระหว่างภาพกับสัญลักษณ์ จำนวน 15 ข้อ
 - ตอนที่ 2 ด้านการแสดงออกทางภาษา
 - 2.1 การเล่าเรื่องจากภาพ จำนวน 9 ข้อ
 - 2.2 การตอบคำถามสั้น ๆ จำนวน 3 ข้อ

แบบทดสอบตอนที่ 1.1, 1.2, 1.3 ให้เด็กเรียนจากภาพรูปภาพตามคำสั่งทดสอบเป็นกลุ่ม
แบบทดสอบตอนที่ 2.1, 2.2 ให้เด็กเรียน เล่าเรื่องจากภาพ และตอบคำถามจากรูปภาพทดสอบเป็นรายบุคคล
4. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดสอบ กำหนดเวลาให้ข้อละ 1 นาที
5. เกณฑ์การให้คะแนน

5.1 ตอนที่ 1.1, 1.2, 1.3, ให้นักเรียนเขียนคำอธิบายภาพที่ถูกต้องเพียงข้อเดียว

5.2 ตอนที่ 2.1, 2.2, ให้นักเรียนเขียนคำอธิบายภาพที่ถูกต้องเพียงข้อเดียว

วิธีดำเนินการทดสอบ

1. ผู้ดำเนินการทดสอบเตรียมการก่อนทดสอบดังนี้

1.1 ตรวจสอบจำนวนแบบทดสอบให้ครบถ้วน และเขียนชื่อ นามสกุล ของผู้รับ
การทดสอบเตรียมไว้ให้พร้อม

1.2 ศึกษาแบบทดสอบและคู่มือ จนเข้าใจกระบวนการทั้งหมด สามารถใช้
คำอธิบายคำสั่ง ประกอบตัวอย่างได้ด้วยคำพูดชัดเจนเป็นธรรมชาติ รวมทั้งใช้นาฬิกาจับ
เวลาได้อย่างถูกต้องก่อนกระทำการทดสอบ

1.3 จัดสถานที่สอบให้อยู่ในสภาพที่สะดวกสบาย จัดโต๊ะ เก้าอี้ให้เหมาะสม
กับผู้รับการทดสอบ

1.4 เตรียมอุปกรณ์ในการทดสอบดังนี้

4.1 แบบทดสอบและคู่มือทดสอบอย่างละ 1 ฉบับ

4.2 นาฬิกาเที่ยงตรง 1 เรือน

4.3 ดินสอที่มีคุณภาพดี สีเข้มเห็นชัดเจน

1.5 ก่อนทำการทดสอบจัดให้ผู้รับการทดสอบตมึ้นน้ำและเข้าห้องน้ำให้
เรียบร้อย

1.6 ผู้ดำเนินการทดสอบต้องแสดงความเป็นกันเอง ทำให้ผู้ได้รับการทดสอบ
ไม่กังวล มีความมั่นใจและร่วมมือทำแบบทดสอบเป็นอย่างดี

1.7 ครูแนะนำการเขียนเครื่องหมาย (x) ให้นักเรียนเขียนอย่างชัดเจน บน
กระดาษดำ

2. ดำเนินการทดสอบตามขั้นตอน ดังนี้
 - 2.1 ทดสอบเป็นกลุ่มก่อนแล้วจึงทดสอบเป็นรายบุคคล
 - 2.2 ดำเนินการทดสอบทีละ 1 ตอน
 - 2.3 ให้นักเปิดทีละ 1 หน้าพร้อม ๆ กัน
 - 2.4 ทาทีละ 1 ข้อ โดยใช้กระดาษปิดข้ออื่นไว้ และค่อยเลื่อนกระดาษลง
 - 2.5 ผู้ดำเนินการทดสอบอ่านคำสั่งข้อละ 2 ครั้ง
 - 2.6 ผู้ดำเนินการทดสอบและผู้ช่วยสังเกตให้นักเรียนทำทุกคน
 - 2.7 เมื่อจบ 1 ตอน ให้นักพักประมาณ 5 นาที
 - 2.8 ให้นักเขียนชื่อ นามสกุล ที่หน้าปกแบบทดสอบของผู้รับการทดสอบทุกคน

ให้เรียบร้อยก่อนดำเนินการทดสอบทุกครั้ง

คู่มือ

แบบทดสอบพัฒนาการอ่านของเด็กปฐมวัย ชุดก่อนการทดลอง

ตอนที่ 1 ด้านการรับรู้

<u>แบบทดสอบที่ 1</u>	การเข้าใจความหมายของคำ
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	เพื่อทดสอบความรู้ความเข้าใจความหมายของคำ
<u>การให้คะแนน</u>	ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน
<u>เวลาในการทำข้อทดสอบ</u>	ข้อละ 1 นาที ให้อ่านคำสั่งข้อละ 2 ครั้ง
<u>ลักษณะแบบทดสอบ</u>	กากบาท (x) บนรูปภาพตามคำสั่ง
<u>จำนวนข้อทดสอบ</u>	จำนวน 9 ข้อ ๓ ละ 4 ตัวเลือก
<u>คำชี้แจง</u>	

1. ให้นักเรียนเปิดแบบทดสอบที่ละหน้า ดังนี้

หน้า (1) มีจำนวน 3 ข้อ คือ ข้อ 1 - 3

หน้า (2) มีจำนวน 3 ข้อ คือ ข้อ 4 - 6

หน้า (3) มีจำนวน 3 ข้อ คือ ข้อ 7 - 9

2. ให้นักเรียนเปิดหน้าหมายเลข 1 ซึ่งที่ข้อ 1, 2, 3 ที่ละข้อ และนับจำนวนตัวเลือกในแต่ละข้อพร้อมกันก่อนที่ครูจะอ่านคำสั่ง "เด็ก ๆ ดูที่เลข 1 นะคะ ทุกคนที่เลข 1 หรือยังคะ เด็ก ๆ เห็นกรอบสี่เหลี่ยมต่อจากตัวเลขไหมคะ ดูซิคะมีภาพในกรอบสี่เหลี่ยมก็ภาพคะ นับพร้อมกันคะ 1-2-3-4"

3. ในหน้า 2 และหน้า 3 ให้ทำเช่นเดียวกับข้อ 2

คำสั่ง เมื่อครูอ่านออกเสียงตรงกับภาพใดในแต่ละข้อ ให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท

(x) ที่รูปภาพที่ตรงกับที่ครูอ่าน

หน้า (1) ข้อ 1 ให้นักเรียนกากบาท (x) ภาพ กระเป๋านักเรียน

ข้อ 2 ให้นักเรียนกากบาท (x) ภาพ ไข่ดาว

ข้อ 3 ให้นักเรียนกากบาท (x) ภาพ ส้มโอ

หน้า (2) ข้อ 4 ให้นักเรียนกากบาท (x) ภาพ บันได

ข้อ 5 ให้นักเรียนกากบาท (x) ภาพ รถจักรยานยนต์

ข้อ 6 ให้นักเรียนกากบาท (x) ภาพ แพะ

หน้า (3) ข้อ 7 ให้นักเรียนกากบาท (x) ภาพ บ้าน

ข้อ 8 ให้นักเรียนกากบาท (x) ภาพ นมข้น

ข้อ 9 ให้นักเรียนกากบาท (x) ภาพ ดอกบานชื่น

<u>แบบทดสอบที่ 2</u>	การจำแนกความแตกต่างและความคล้ายของภาพ
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	เพื่อทดสอบการสังเกตและจำแนกสิ่งๆที่เหมือนกันและแตกต่างกัน
<u>การให้คะแนน</u>	ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน
<u>เวลาในการทำข้อทดสอบ</u>	ข้อละ 1 นาที ให้อ่านคำสั่งข้อละ 2 ครั้ง
<u>ลักษณะแบบทดสอบ</u>	กากบาท (x) บนรูปภาพตามคำสั่ง
<u>จำนวนข้อทดสอบ</u>	จำนวน 9 ข้อ ๆ ละ 4 ตัวเลือก
<u>คำสั่งแจง</u>	

1. ให้นักเรียนเปิดแบบทดสอบที่ละหน้า ดังนี้

หน้า (1) มีจำนวน 3 ข้อ คือ ข้อ 1 - 3

หน้า (2) มีจำนวน 3 ข้อ คือ ข้อ 4 - 6

หน้า (3) มีจำนวน 3 ข้อ คือ ข้อ 7 - 9

2. ให้นักเรียนเปิดหน้าหมายเลข 1 ซึ่งที่ข้อ 1-2-3 ที่ละข้อ แล้วนับจำนวนตัว

เลือกที่เป็นรูปภาพในกรอบเล็กพร้อมกัน

- "เด็ก ๆ ดูที่เลข 1 ซ้ายมืออะคะ ทุกคนซึ่งที่เลข 1 ค่ะ เด็ก ๆ เห็นกรอบสี่เหลี่ยม
ใหญ่ที่แบ่งเป็น 4 ช่องไหมคะ แถวบนมีกี่ช่องคะ แถวล่างละคะ แถวล่างช่องสุดท้ายมีภาพไหมคะ"

- "เด็ก ๆ เห็นสี่เหลี่ยมเล็ก ๆ ซ้างามมีรูปทรงต่าง ๆ ที่ถัดจากสี่เหลี่ยมใหญ่ไหมคะ
มีกรอบสี่เหลี่ยมเท่าไรคะ นับพร้อมกันคะ 1-2-3-4"

3. ก่อนที่จะอ่านคำสั่งในแต่ละข้อให้ครูชี้ภาพที่เป็นแนวคิดก่อน "ถ้าภาพแถวบน ในกรอบ
สี่เหลี่ยมใหญ่นี้ ภาพแรกเป็นภาพ..... ภาพถัดไปจะเป็นภาพ.....ให้นักเรียนดูภาพ
แถวล่างในกรอบสี่เหลี่ยมเดียวกัน ถ้าภาพแรกเป็นภาพ เพราะฉะนั้นภาพถัดไปควร
จะเป็นภาพอะไร ให้นักเรียนเลือกภาพที่หายไปจากตัวเลือกทางขวามือคะ"

4. ในหน้า 2 และหน้า 3 ให้ทำเช่นเดียวกับข้อ 2 และข้อ 3

คำสั่งให้นักเรียนกากบาท (x) กับรูปภาพทางขวามือที่นำมาวางในช่องที่หายไปถูกต้อง

สัมพันธ์กับภาพที่อยู่ข้างหน้า

หน้า (1) ข้อ 1 - ข้อ 3

หน้า (2) ข้อ 4 - ข้อ 6

หน้า (3) ข้อ 7 - ข้อ 9

<u>แบบทดสอบตอนที่ 3</u>	การหาความสัมพันธ์ระหว่างภาพกับสัญลักษณ์
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	เพื่อทดสอบความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาพกับสัญลักษณ์
<u>การให้คะแนน</u>	โยงจับคู่ภาพกับคำถูกต้องให้ 1 คะแนน โยงผิดให้ 0 คะแนน
<u>เวลาในการทำข้อทดสอบ</u>	ข้อละ 1 นาที อ่านภาพข้อละ 2 ครั้งก่อนอ่านคำสั่ง
<u>ลักษณะแบบทดสอบ</u>	โยงจับคู่ภาพและคำที่สัมพันธ์กัน
<u>จำนวนข้อทดสอบ</u>	จำนวน 15 ภาพ
<u>คำสั่งแจง</u>	

1. ให้นักเรียนเปิดแบบทดสอบทีละหน้า

หน้า (1) มีจำนวนภาพ 5 ภาพ จำนวนคำ 6 คำ

หน้า (2) มีจำนวนภาพ 5 ภาพ จำนวนคำ 6 คำ

หน้า (3) มีจำนวนภาพ 5 ภาพ จำนวนคำ 6 คำ

2. ให้นักเรียนเปิดหมายเลข 1 นับจำนวนภาพและจำนวนคำพร้อมกันก่อนที่จะอ่านคำสั่ง "เด็ก ๆ เห็นภาพที่ภาพละ นับพร้อมกันละ 1-2-3-4-5 จำนวนคำด้านขวามือ สะดะมีกี่คำ นับพร้อมกันละ 1-2-3-4-5-6 เด็ก ๆ บอกได้ไหมคะว่า จำนวนคำกับภาพมีจำนวนเท่ากันไหมคะ อะไรมากกว่า จะนั้นเวลาเด็ก ๆ โยงภาพกับคำเสร็จ จะเหลือคำที่ไม่ได้โยงกี่คำคะ"

3. ครูอ่านภาพทีละภาพ แล้วให้นักเรียนโยงภาพที่ครูอ่านไปหาคำที่มีความหมายตรงกับภาพนั้น ๆ พร้อมกันทุกคน "เด็ก ๆ พังเวลาครูอ่านภาพนะคะ ครูจะอ่านให้ฟัง 2 ครั้ง เมื่อครูอ่านจบให้เด็ก ๆ โยงภาพที่ครูอ่านไปหาคำที่มีความหมายตรงกับภาพได้เลยคะ เรียบร้อยหรือยังคะ ดีมากคะ"

4. ในหน้า 2 และหน้า 3 ให้ทำเช่นเดียวกับข้อ 2 และข้อ 3

คำสั่ง ให้นักเรียนโยงภาพไปหาคำที่มีความหมายตรงกับภาพ

หน้า (1) ภาพ - ไช้ เต่า หู ปลา เสือ

หน้า (2) ภาพ - ทะเล ที่วี รองเท้า ร่ม แหม่

หน้า (3) ภาพ - หมอน ส้ม มะลิ โรงเรียน แดงโม

ตอนที่ 2 ด้านการแสดงผลออกทางภาษา

<u>แบบทดสอบที่ 1</u>	การเล่าเรื่องจากภาพ
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	เพื่อทดสอบการอ่านภาพและแปลความหมายเป็นคำพูด ถ่ายทอดให้ผู้อื่นเข้าใจได้ 3 ประเด็นคือ ใคร ทำอะไร ที่ไหน
<u>การให้คะแนน</u>	ถ้าเล่าเรื่องราวได้ครบทั้ง 3 ประเด็น คือ ใคร ทำอะไร ที่ไหน ถูกต้องตรงกับรูปภาพ ให้ 1 คะแนน ถ้าเล่า ไม่ได้หรือเล่าไม่ตรงกับภาพให้ 0 คะแนน

<u>เวลาในการทำข้อทดสอบ</u>	ข้อละ 1 นาที
<u>ลักษณะแบบทดสอบ</u>	เล่าเรื่องจากรูปภาพระบายสี
<u>จำนวนข้อทดสอบ</u>	จำนวนภาพ 9 ภาพ

คำชี้แจง

- ให้นักเรียนเล่าเรื่องจากภาพทีละภาพ ทีละคน
- ก่อนที่นักเรียนจะเล่าเรื่อง ครูให้นักเรียนสังเกตรูปภาพก่อน และให้นักเรียนเล่าเรื่องจากภาพที่เห็นว่า ใคร กำลังทำอะไร ที่ไหน "เด็ก ๆ ดูในภาพซิคะว่า ใคร เขากำลังทำอะไรอยู่ที่ไหนคะ"

3. ครูเตรียมรายชื่อนักเรียนที่จะทดสอบพร้อมดีดตารางการให้คะแนนเป็นรายชื่อเมื่อเด็กเล่าจบครูสามารถให้คะแนนได้ทันที

<u>คำสั่ง</u>	ให้นักเรียนดูรูปภาพ แล้วเล่าเรื่องราวให้สัมพันธ์กับภาพ (ใคร กำลังทำอะไร ที่ไหน)
หน้า (1) ข้อ 1	เด็กนักเรียนกำลังเข้าแถวร้องเพลงชาติที่หน้าเสาธง(ที่โรงเรียน)
ข้อ 2	เด็กผู้หญิง 2 คน กำลังเล่นของเล่นในห้องที่บ้าน
ข้อ 3	เด็กผู้ชายกำลังนั่ง อาบน้ำในห้องน้ำ
หน้า (2) ข้อ 4	เด็กผู้หญิงกำลังกวาดขยะที่พื้นห้องที่บ้าน
ข้อ 5	เด็กผู้ชายกำลังให้อาหารปลาในอ่างปลาที่บ้าน
ข้อ 6	เด็กผู้ชายกำลังนั่งดูทีวีที่บ้าน
หน้า (3) ข้อ 7	มีเด็ก 2 คน เด็กชายกำลังวิ่งบนถนน เด็กผู้หญิงกำลังเดินบนถนน
ข้อ 8	เด็ก 2 คน เด็กหญิงกับเด็กชายกำลังช่วยกันเก็บของเล่นเข้าตู้
ข้อ 9	เด็กชายกำลังรับประทานอาหารที่บ้าน

<u>แบบทดสอบที่ 2</u>	การตอบคำถาม
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	เพื่อทดสอบความเข้าใจเกี่ยวกับภาพและคำ และการจำคำคุ้นตา
<u>การให้คะแนน</u>	บอกได้ว่าในภาพมีอะไรบ้าง และชี้คำได้ตรงกับภาพ อย่างน้อย 2 คำ ให้คะแนน 1 คะแนน ซึ่งไม่ได้ให้ 0 คะแนน
<u>เวลาในการทำข้อสอบ</u>	ข้อละ 3 นาที
<u>ลักษณะแบบทดสอบ</u>	เล่าเรื่องจากภาพระบายสี และชี้คำอ่านให้ตรงกับภาพ
<u>จำนวนข้อทดสอบ</u>	จำนวนภาพ 3 ภาพ แต่ละภาพมีคำอ่าน 4 แถว ๆ ละ 4 คำ
<u>คำชี้แจง</u>	

1. ให้นักเรียนดูภาพในหน้า 1 แล้วเล่าเรื่องจากภาพที่ละคน "นักเรียนดูในภาพ
ชิตะ เป็นภาพเกี่ยวกับอะไรคะ มีภาพอะไรบ้างคะ, มีอะไรอีก ดูดี ๆ ชิตะ"
2. ให้นักเรียนชี้คำให้ตรงกับภาพที่นักเรียนพูดถึง "เมื่อกี้หนูบอกว่ามีเรือใบใช่
ไหมคะ หนูลองดูในแถวนี้ชิตะ มีคำว่าเรือใบอยู่ตรงไหนเอ่ย"
3. ในหน้า 2 และหน้า 3 ทำเช่นเดียวกับข้อ 1 และข้อ 2

คำสั่ง ให้ตอบคำถามเกี่ยวกับรูปภาพและชี้คำอ่านให้ตรงกับภาพ

หน้า (1)	ภาพ	- ทะเล	เรือใบ	ห้วงยาง	ปู	หอย
		ปลาดาว	เตี๊ยก	ผู้ใหญ่		
หน้า (2)	ภาพ	- ครู	นักเรียน	โต๊ะ	เก้าอี้	
		ดินสอ	กระเป๋	ไม้บรรทัด	ถังขยะ	
หน้า (3)	ภาพ	- แม่	เตาแก๊ส	หม้อหุงข้าว	กะทะ	
		มีด	ช้อน	จาน	แก้ว	ตู้เย็น

แบบทดสอบพัฒนาการอ่าน ชุดก่อนการทดลอง

แบบทดสอบตอนที่ 1 ด้านการรับรู้ทางภาษา

- 1.1 การเข้าใจความหมายของคำ
- 1.2 การจับแฉกความแตกต่างและความคล้ายของภาพ
- 1.3 การหาความสัมพันธ์ระหว่างภาพกับสัญลักษณ์

แบบทดสอบตอนที่ 2 ด้านการแสดงออกทางภาษา

- 2.1 การเล่าเรื่องจากภาพ
- 2.2 การตอบคำถามสั้น ๆ

แบบทดสอบการพัฒนาการอ่าน ชุดก่อนการทดลอง

ชื่อ ด.ช./ด.ญ. สกุล.....

ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียน.....

อำเภอ..... จังหวัด.....

วันที่ทำการทดสอบ.....

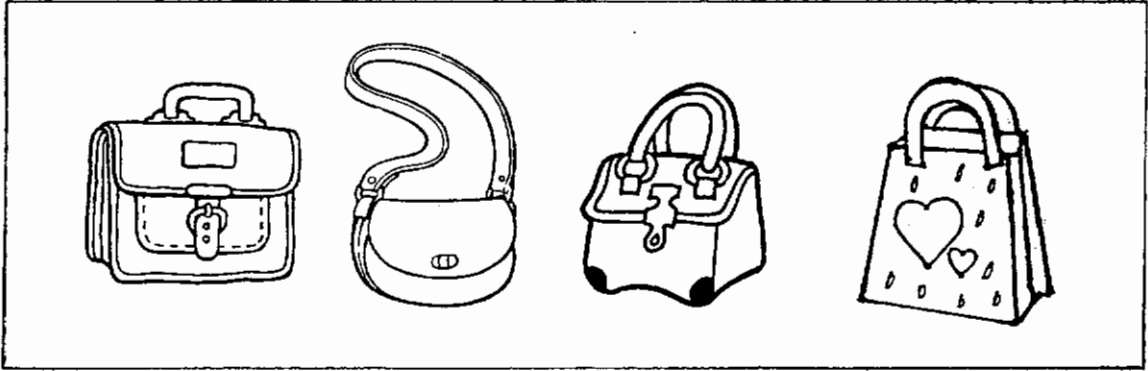
ผู้ทำการทดสอบ.....

แบบทดสอบที่ 1 การเข้าใจความหมายของคำ

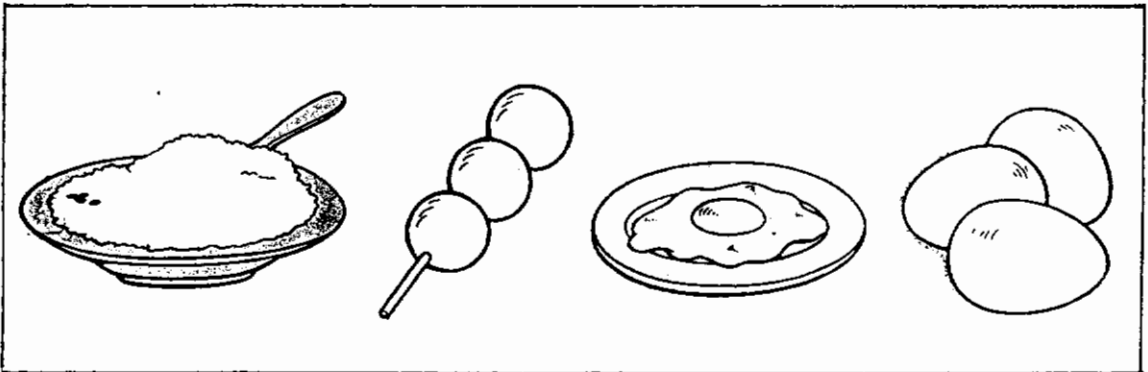
คำสั่ง เมื่อครูอ่านความหมายตรงกับภาพใดในแต่ละข้อให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท (x)
ที่รูปภาพที่ตรงกับที่ครูอ่าน

1

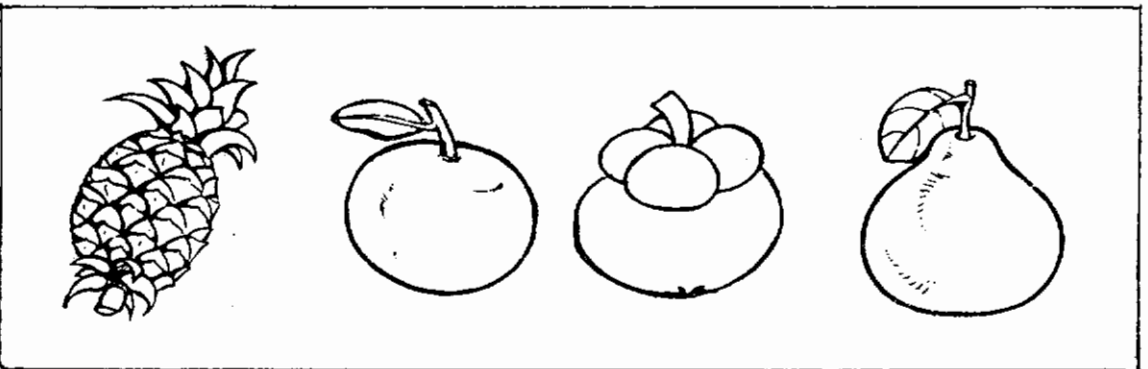
1

2

3

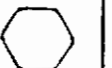

แบบทดสอบที่ 2 การจำแนกความแตกต่างและความคล้ายของภาพ

คำสั่ง ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมายกากบาท (x) ที่รูปภาพทางขวามือที่นำมาวาง
ในช่องที่หายไปได้ถูกต้องสัมพันธ์กับภาพที่อยู่ข้างหน้า

1

1

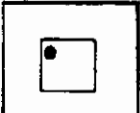

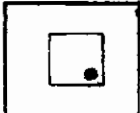

2

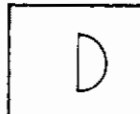

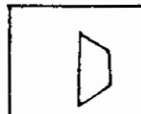

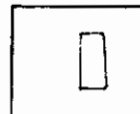
3

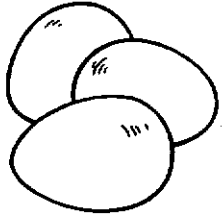

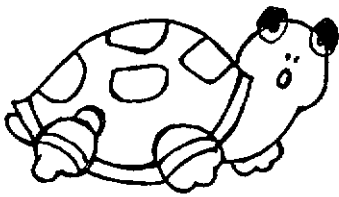
แบบทดสอบที่ 3 การหาความสัมพันธ์ระหว่างภาพกับสัญลักษณ์

ให้นักเรียนโยงภาพ

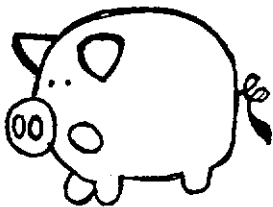
1

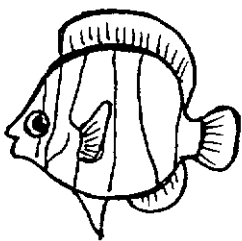
ปลา

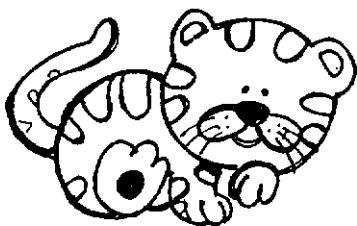
เตี๊ยะ

เตี๊ยะ

ไข่

เต่า

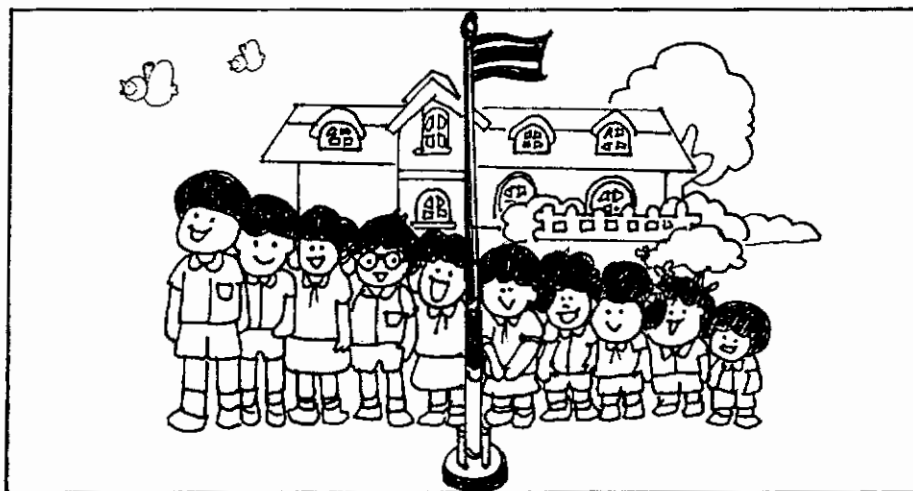
หมู

แบบทดสอบที่ 1 การเล่าเรื่องจากภาพ

คำสั่ง ให้นักเรียนดูรูปภาพ แล้วเล่าเรื่องราวที่สัมพันธ์กับภาพ (ใครทำอะไร ที่ไหน)

1

1

2

3

แบบทดสอบที่ 2 การตอบคำถาม

1

คำสั่ง ให้ตอบคำถามเกี่ยวกับรูปภาพ และขีดอ่านที่ตรงกับภาพ

ใน ทะเล มี เรือใบ

ห้วงยาง ปู หอย ปลาฉาว

ฉัน เห็น เด็ก ผู้ใหญ่

1 2 3 4 5 6 7 8 9 คน

คู่มือ

แบบทดสอบพัฒนาการอ่านของเด็กปฐมวัย ชุดหลังการทดลอง

ตอนที่ 1 ด้านการรับรู้

<u>แบบทดสอบที่ 1</u>	การเข้าใจความหมายของคำ
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	เพื่อทดสอบความรู้ความเข้าใจความหมายของคำ
<u>การให้คะแนน</u>	ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน
<u>เวลาในการทำข้อสอบ</u>	ข้อละ 1 นาที ให้อ่านคำสั่งข้อละ 2 ครั้ง
<u>ลักษณะแบบทดสอบ</u>	กากบาท (x) บนรูปภาพตามคำสั่ง
<u>จำนวนข้อทดสอบ</u>	จำนวน 9 ข้อ ๆ ละ 4 ตัวเลือก
<u>คำชี้แจง</u>	

1. ให้นักเรียนเปิดแบบทดสอบทีละหน้า

หน้า 1 มีจำนวน 3 ข้อ คือ ข้อ 1 - 3

หน้า 2 มีจำนวน 3 ข้อ คือ ข้อ 4 - 6

หน้า 3 มีจำนวน 3 ข้อ คือ ข้อ 7 - 9

2. ให้นักเรียนเปิดหน้าหมายเลข 1 ซึ่งข้อ 1, 2, 3 ที่ละข้อ และนับจำนวนตัวเลือกในแต่ละข้อพร้อมกันก่อนที่ครูจะอ่านคำสั่ง "เด็ก ๆ ดูที่เลข 1 นะคะ ทุกคนที่เลข 1 หรือยังคะ เด็ก ๆ เห็นกรอบสี่เหลี่ยมต่อจากตัวเลข 1 ไหมคะ ดูซิจะมีภาพในกรอบสี่เหลี่ยมกี่ภาพ นับพร้อมกันคะ 1-2-3-4"

3. ในหน้า 2 และหน้า 3 ให้ทำเช่นเดียวกับที่ครูอ่าน

คำสั่ง เมื่อครูอ่านออกเสียงตรงกับภาพใดในแต่ละข้อให้นักเรียนทำเครื่องหมายกากบาท (x)

ทับรูปภาพตรงกับที่ครูอ่าน

หน้า (1) ข้อ 1 นักเรียนกากบาท (x) ภาพ เสื้อกล้าม

ข้อ 2 นักเรียนกากบาท (x) ภาพ ขนมปัง

ข้อ 3 นักเรียนกากบาท (x) ภาพ ช้อน

หน้า (2) ข้อ 4 นักเรียนกากบาท (x) ภาพ ตะหลิว

ข้อ 5 นักเรียนกากบาท (x) ภาพ รถดับเพลิง

ข้อ 6 นักเรียนกากบาท (x) ภาพ ท่าน

หน้า (3) ข้อ 7 นักเรียนกากบาท (x) ภาพ โรงพยาบาล

ข้อ 8 นักเรียนกากบาท (x) ภาพ ไม้สั้น

ข้อ 9 นักเรียนกากบาท (x) ภาพ ดอกชบา

<u>แบบทดสอบที่ 2</u>	การจำแนกความแตกต่างและความคล้ายของภาพ
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	เพื่อทดสอบการสังเกตและจำแนกสิ่งๆ ที่เหมือนกันและแตกต่างกัน
<u>การให้คะแนน</u>	ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน
<u>เวลาในการทำข้อสอบ</u>	ข้อละ 1 นาที ให้อ่านคำสั่งข้อละ 2 ครั้ง
<u>ลักษณะแบบทดสอบ</u>	กากบาท (x) บนรูปภาพที่สัมพันธ์กับภาพเงื่อนโซที่อยู่ข้างหน้า
<u>จำนวนข้อสอบ</u>	จำนวน 9 ข้อ ๆ ละ 4 ตัวเลือก

คำสั่งแจง 1. ให้นักเรียนเปิดแบบทดสอบที่ละหน้า ดังนี้

หน้า (1) มีจำนวน 3 ข้อ คือ ข้อ 1 - 3

หน้า (2) มีจำนวน 3 ข้อ คือ ข้อ 4 - 6

หน้า (3) มีจำนวน 3 ข้อ คือ ข้อ 7 - 9

2. ให้นักเรียนเปิดหน้าหมายเลข 1 ซึ่งที่ข้อ 1-2-3 ที่ละข้อ แล้วนับจำนวนตัว

เลือกที่เป็นรูปภาพในกรอบเล็กพร้อมกัน

- "เด็ก ๆ ดูที่เลข 1 ซ้ายมือจะคะ ทุกคนชี้ที่เลข 1 คะ เด็ก ๆ เห็นกรอบสี่เหลี่ยมใหญ่ที่แบ่งเป็น 4 ช่องเล็กไหมคะ แถวบนมีกี่ช่องคะ แถวล่างสองคะ แถวล่างช่องสุดท้ายมีภาพไหมคะ"

- "เด็ก ๆ เห็นกรอบสี่เหลี่ยมเล็กข้างขวามีรูปร่างต่าง ๆ ไหมคะ มีทั้ง

หมดเท่าไรคะ นับพร้อมกันคะ 1-2-3-4"

3. ก่อนที่จะอ่านคำสั่งในแต่ละข้อให้ครูชี้ภาพที่เป็นแนวคิดก่อนทุกครั้ง "ถ้าภาพ แถวบน ในกรอบสี่เหลี่ยมใหญ่นี้ ภาพแรกเป็นภาพ..... ภาพถัดไปจะเป็นภาพ.....ให้นักเรียนดูภาพ แถวล่าง ในกรอบสี่เหลี่ยมเดียวกันคะ ถ้าภาพแรกเป็นภาพ.....เพราะฉะนั้น ภาพถัดไปควรจะเป็นภาพอะไร ให้นักเรียนเลือกภาพที่หายไปจากตัวเลือกทางขวามือคะ"

4. ในหน้า 2 และหน้า 3 ให้ทำเช่นเดียวกับข้อ 2 และข้อ 3

คำสั่ง ให้นักเรียนกากบาท (x) ที่รูปภาพทางขวามือที่นำมาวางในช่องที่หายไป ได้ถูกต้องสัมพันธ์กับภาพที่อยู่ข้างหน้า

หน้า (1) ข้อ 1 - ข้อ 3

หน้า (2) ข้อ 4 - ข้อ 6

หน้า (3) ข้อ 7 - ข้อ 9

<u>แบบทดสอบที่ 3</u>	การหาความสัมพันธ์ระหว่างภาพกับสัญลักษณ์
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	เพื่อทดสอบความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาพกับสัญลักษณ์
<u>การให้คะแนน</u>	โยงจับคู่ภาพกับคำถูกต้องให้ 1 คะแนน โยงผิดให้ 0 คะแนน
<u>เวลาในการทำข้อทดสอบ</u>	ข้อละ 1 นาที อ่านภาพข้อละ 2 ครั้ง ก่อนอ่านคำสั่ง
<u>ลักษณะแบบทดสอบ</u>	โยงจับคู่ภาพและคำที่สัมพันธ์กัน
<u>จำนวนข้อทดสอบ</u>	จำนวน 15 ภาพ 18 คำ
<u>คำชี้แจง</u>	

1. ให้นักเรียนเปิดแบบทดสอบที่ละหน้า ดังนี้

หน้า (1) มีจำนวนภาพ 5 ภาพ จำนวนคำ 6 คำ

หน้า (2) มีจำนวนภาพ 5 ภาพ จำนวนคำ 6 คำ

หน้า (3) มีจำนวนภาพ 5 ภาพ จำนวนคำ 6 คำ

2. ให้นักเรียนเปิดหน้าหมายเลข 1 นับจำนวนภาพและจำนวนคำพร้อมกัน ก่อนที่จะอ่านคำสั่ง "เด็ก ๆ เห็นภาพบนหน้า 1 นี้กี่ภาพคะ นับพร้อมกันคะ 1-2-3-4-5 จำนวนคำด้านขวามือสะคะมีกี่คำ นับพร้อมกันคะ 1-2-3-4-5-6 เด็ก ๆ บอกได้ไหมคะว่าจำนวนคำกับจำนวนบนหน้านี้มีจำนวนเท่ากันไหมคะ อะไรมากกว่ากันคะ จะนั้นเวลาเด็ก ๆ โยงภาพคำเสร็จแล้วจะเหลือคำที่ไม่ได้โยงกี่คำคะ"

3. ครูอ่านภาพทีละภาพ แล้วให้นักเรียนโยงภาพที่ครูอ่านไปหาคำที่มีความหมายตรงกับภาพนั้น ๆ พร้อมกันทุกคน "เด็ก ๆ พังเวลาครูอ่านภาพนะคะ ครูจะอ่านให้ฟัง 2 ครั้งคะ เมื่อครูอ่านให้เด็ก ๆ โยงภาพที่ครูอ่านไปหาคำที่มีความหมายตรงกับภาพได้เลยคะ.....เสร็จเรียบร้อยหรือยังคะ ดีมากคะ"

4. ในหน้า 2 และหน้า 3 ให้นักเรียนทำเช่นเดียวกับข้อ 2 และข้อ 3

คำชี้แจง ให้นักเรียนโยงภาพไปหาคำที่มีความหมายตรงกับภาพ

หน้า (1) ภาพ - รถ ม้า ผน นม ช้าง

หน้า (2) ภาพ - สะพาน กระบอง พัด กางเกง พ้อ

หน้า (3) ภาพ - วัด มังคุด เตารีด กุหลาบ บ้าน

แบบทดสอบพัฒนาการอ่านชุดหลังการทดลอง

ตอนที่ 2 ด้านการแสดงออกทางภาษา

แบบทดสอบที่ 1

การเล่าเรื่องจากภาพ

จุดมุ่งหมาย

เพื่อทดสอบการอ่านและแปลความหมายเป็นคำพูดถ่ายทอดให้ผู้อื่นเข้าใจได้ 3 ประเด็น คือ ใคร ทำอะไร ที่ไหน

การให้คะแนน

ถ้าเล่าเรื่องราวได้ครบทั้ง 3 ประเด็นคือ ใคร ทำอะไร ที่ไหน ถูกต้องตรงกับรูปภาพ ให้ 1 คะแนน ถ้าเล่าไม่ได้หรือไม่ตรงกับภาพให้ 0 คะแนน

เวลาในการทำข้อทดสอบ

ข้อละ 1 นาที อ่านคำสั่งภาพละ 2 ครั้ง

ลักษณะแบบทดสอบ

เล่าเรื่องจากรูปภาพระบายสี

จำนวนข้อทดสอบ

จำนวน 9 ภาพ

คำชี้แจง 1. ให้นักเรียนเล่าเรื่องราวจากภาพทีละภาพ ทีละคน

2. ก่อนที่นักเรียนจะเล่าเรื่อง ให้ให้นักเรียนสังเกตรูปภาพก่อน อธิบายให้เด็กเข้าใจ ให้เล่าเรื่องจากภาพที่เห็นเท่านั้นว่า "ใคร กำลังทำอะไร ที่ไหน " เด็ก ๆ ดูรูปภาพซิคะ ว่าใครกำลังทำอะไร อยู่ที่ไหนคะ"

3. ครูเตรียมรายชื่อให้นักเรียนที่จะทดสอบพร้อมตีตารางการให้คะแนนเป็นรายข้อ เมื่อเด็กเล่าจบครูสามารถให้คะแนนได้ทันที

คำสั่ง ให้นักเรียนดูภาพ แล้วเล่าเรื่องราวให้สัมพันธ์กับภาพ (ใคร กำลังทำอะไร ที่ไหน)

หน้า (1) ข้อ 1 เด็ก ๆ 3 คน กำลังเดินเที่ยวในสวนสัตว์

ข้อ 2 เด็กผู้หญิงกำลังกวาดและเก็บของที่พื้นห้อง

ข้อ 3 เด็กผู้หญิงกำลังนอนหลับบนเตียงในห้องนอน

หน้า (2) ข้อ 4 เด็กหญิงกับเด็กชายกำลังช่วยกันกวาดขยะ เด็กชายตัวเล็กกำลังจะเสียบปลั๊กไฟที่บ้าน

ข้อ 5 พ่อแม่ลูก กำลังนั่งดูทีวีที่บ้าน

ข้อ 6 เด็กผู้ชายกำลังแปรงฟันในห้องน้ำ

หน้า (3) ข้อ 7 เด็กผู้ชายกำลังนุ่งกางเกง เด็กผู้หญิงกำลังนั่งเก้าอี้เย็บที่บ้าน

ข้อ 8 เด็กหญิงกำลังตากเสื้อผ้าอยู่ที่ราวตากผ้า

ข้อ 9 เด็กชายกำลังเล่นของเล่นอยู่บนโต๊ะ แม่กำลังนั่งดูทีวีที่บ้าน

<u>แบบทดสอบที่ 2</u>	การตอบคำถาม
<u>จุดมุ่งหมาย</u>	เพื่อทดสอบความเข้าใจเกี่ยวกับภาพและคำ และการจำคำคู่กัน
<u>การให้คะแนน</u>	บอกได้ว่าในภาพมีอะไรบ้าง และชี้คำได้ตรงกับภาพ อย่างน้อย 2 คำ ให้คะแนน 1 คะแนน ชี้ไม่ได้ให้ 0 คะแนน
<u>เวลาในการทำข้อทดสอบ</u>	ข้อละ 3 นาที
<u>ลักษณะแบบทดสอบ</u>	เล่าเรื่องจากภาพระบายสี และชี้คำอ่านให้ตรงกับภาพ
<u>จำนวนข้อทดสอบ</u>	จำนวนภาพ 3 ภาพ แต่ละภาพมีคำอ่าน 4 แถว ๆ ละ 4 คำ

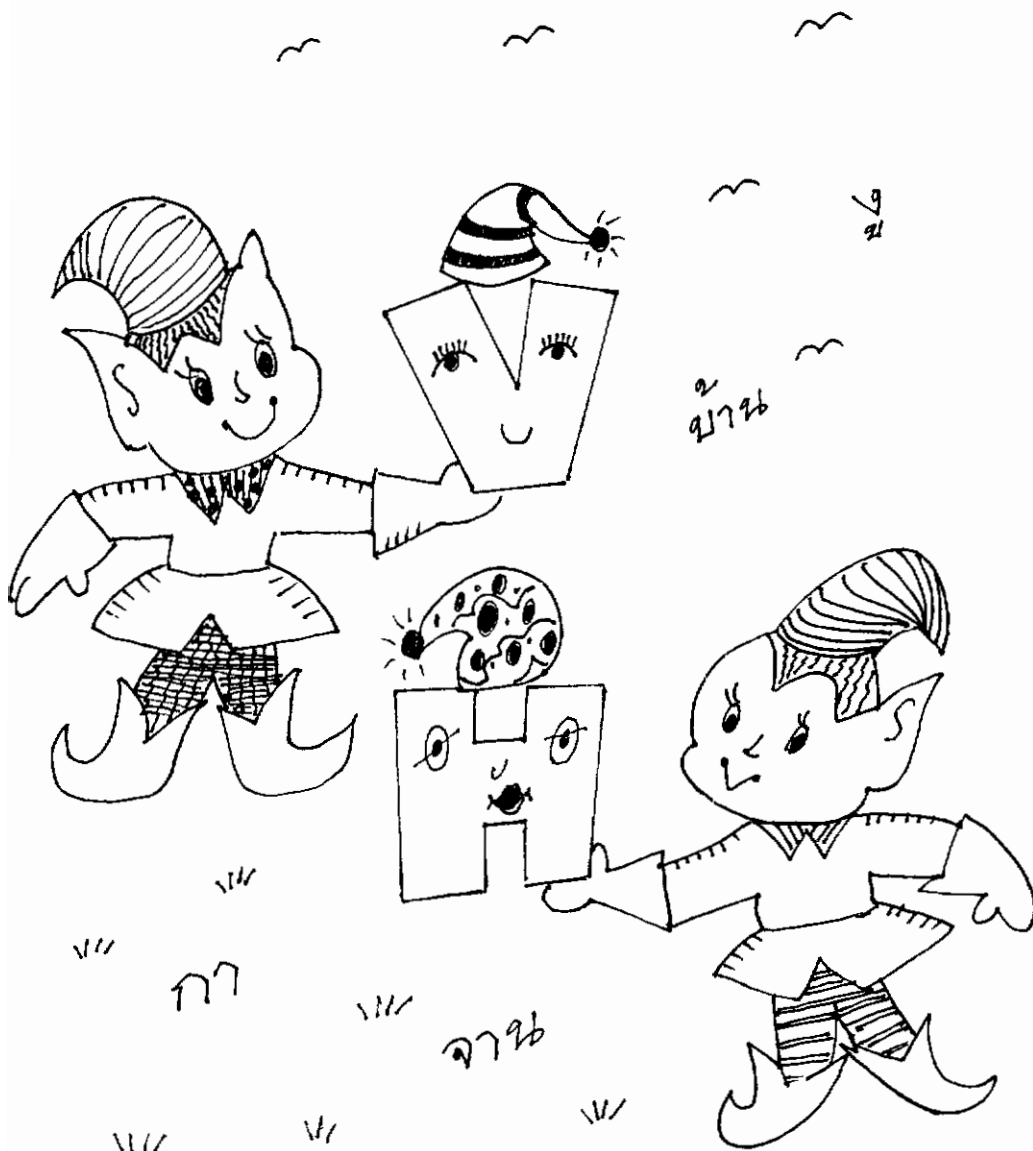
คำชี้แจง

- ให้นักเรียนดูภาพในหน้า 1 แล้วเล่าเรื่องราวจากภาพทีละคน "นักเรียนดูในภาพซิคะ เป็นภาพเกี่ยวกับอะไรคะ มีภาพอะไรบ้างคะ..... มีอะไรอีก ดูนี่ ๆ ซิคะ"
- ให้นักเรียนชี้คำให้ตรงกับภาพที่นักเรียนพูดถึง "เมื่อที่หนูบอกว่ามีปลา..... ไซ้ไหมคะ หนูลองดูในแถวนี้ซิคะมีคำว่า "ปลา" อยู่ตรงไหนเอ่ย แล้วคำว่า "ไก่" สะคะอยู่ที่ไหน"
- ในหน้า 2 และหน้า 3 ทำเช่นเดียวกับข้อ 1 และข้อ 2

คำสั่ง ให้ตอบคำถามเกี่ยวกับรูปภาพและชี้คำอ่านให้ตรงกับภาพ

หน้า (1) ภาพ	- บ้าน	ไก่	เปิด	ปลา	หมา	แมว
	นก	สนามหญ้า	สระน้ำ	ต้นไม้	ดอกไม้	
หน้า (2) ภาพ	- เด็ก	เตียง	เสื้อสาม	ตุ๊ก	หนังสือ	คอมพิวเตอร์
	หมวก	หวี	กระจก	ถุงเท้า		
หน้า (3) ภาพ	- พระ	บาตร	เด็ก	ดอกบัว	ปิ่นโต	พ่อ
	แม่	ข้า	น้อง	สิง	นก	ต้นไม้

แบบทดสอบพัฒนาการอ่านหลังการทดลอง

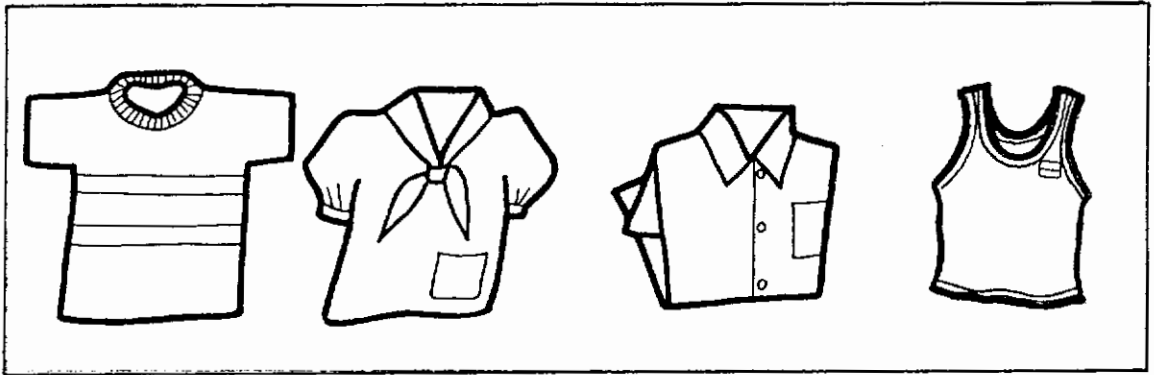
ชื่อ ด.ช./ด.ญ. สกุด.....
 ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียน.....
 อําเภอ..... จังหวัด.....
 วันที่ทำการทดสอบ.....
 ผู้ทำการทดสอบ.....

แบบทดสอบที่ 1 การเข้าใจใจความหมายของคำ

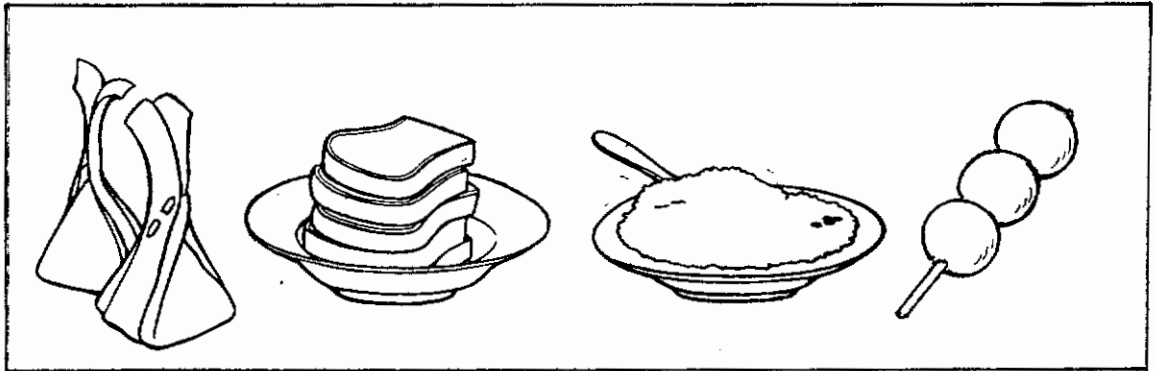
1

คำสั่ง เมื่อครูอ่านออกเสียงตรงกับภาพใดในแต่ละข้อให้ยกเรียนทำเครื่องหมายกากบาท x
ที่รูปภาพตรงกับที่ครูอ่าน

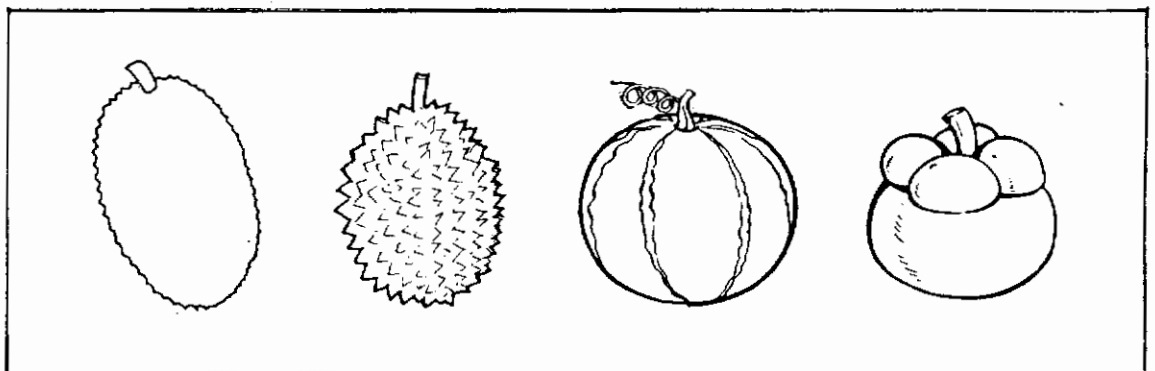
1

2

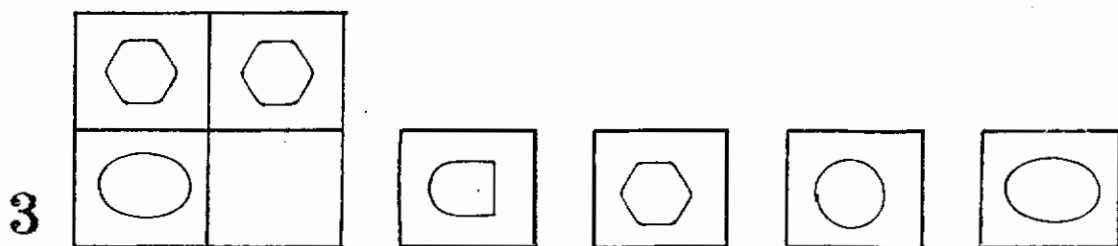
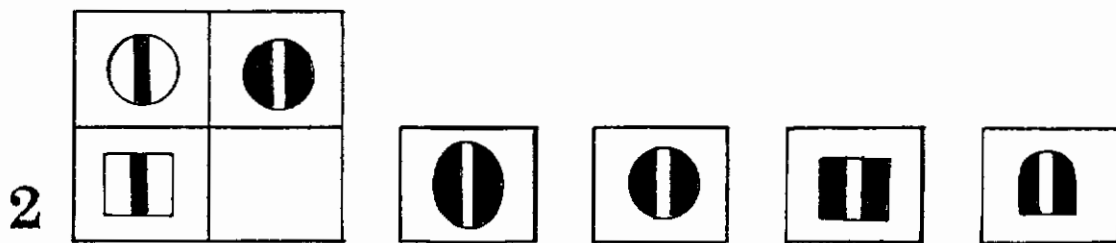
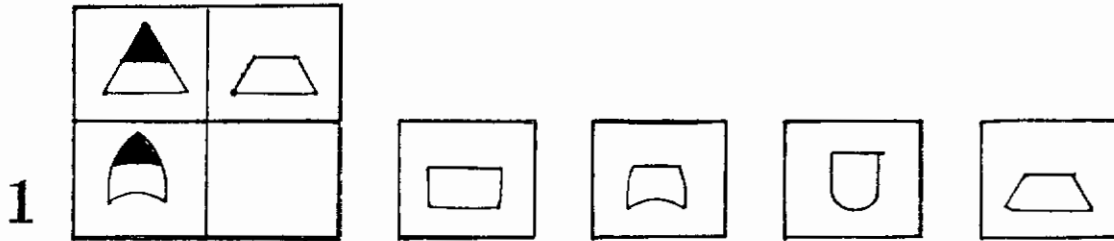
3

แบบทดสอบที่ 2 การจำแนกความแตกต่างและความคล้ายของภาพ

คำสั่ง ให้นักเรียนกากบาท (x) ที่รูปภาพทางขวามือที่นำมาวางในช่องที่หายไปได้อย่างถูกต้อง
สัมพันธ์กับภาพที่อยู่ข้างหน้า

1

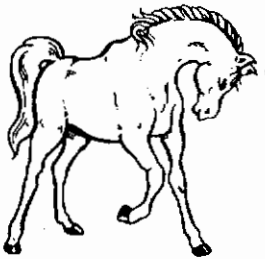

แบบทดสอบที่ 3 การหาความสัมพันธ์ระหว่างภาพกับสัญลักษณ์
คำสั่ง ให้นักเรียนโยงภาพไปหาคำที่มีความหมายตรงกับภาพ

1

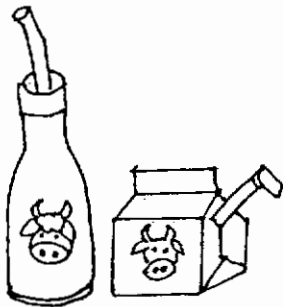
มด

ช้าง

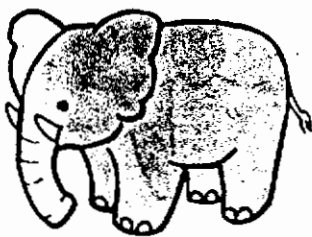

นม

รถ

น้ำ

ฝน

แบบทดสอบที่ 1 การเล่าเรื่องจากภาพ

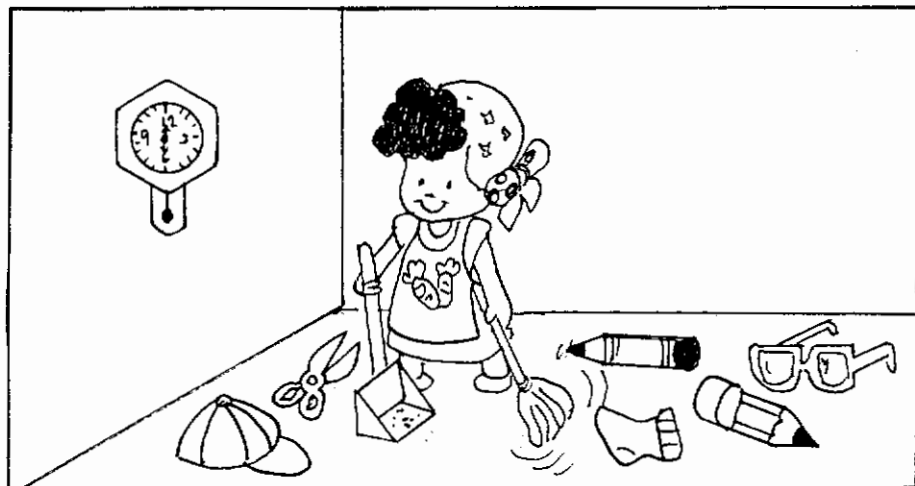
1

คำสั่ง ให้นักเรียนดูภาพ แล้วเล่าเรื่องราวให้สัมพันธ์กับภาพ (ใคร กำลังทำอะไรที่ไหน)

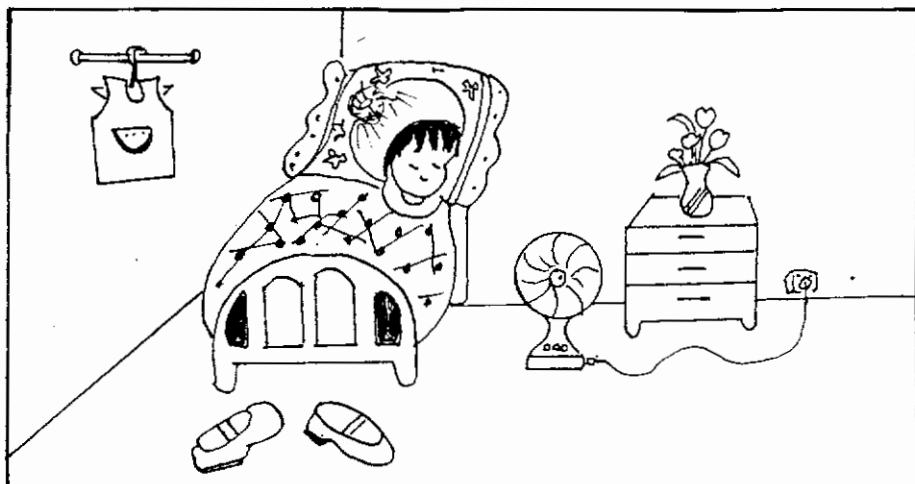
1

2

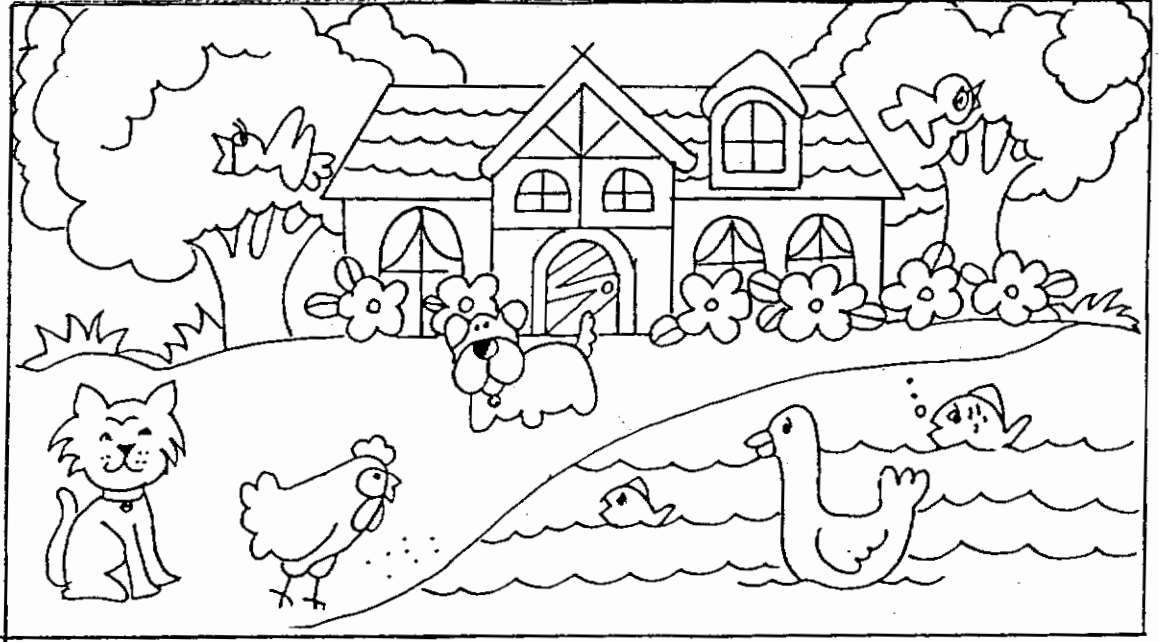
3

แบบทดสอบที่ 2 การตอบคำถาม

1

คำสั่ง ให้ตอบคำถามเกี่ยวกับรูปภาพและชี้คำอ่านให้ตรงกับภาพ

บ้าน นั้น มี ไก่

เปิด ปลา หมา แมว

นก สระน้ำ สนามหญ้า

ต้นไม้ ดอกไม้ รอย บ้าน

แบบทดสอบพัฒนาการอ่านชุดหลังการทดลอง

แบบทดสอบตอนที่ 1 ด้านการรับรู้ทางภาษา

- 1.1 การเข้าใจความหมายของคำ
- 1.2 การจำแนกความแตกต่างและความคล้ายของภาพ
- 1.3 การหาความสัมพันธ์ระหว่างภาพกับสัญลักษณ์

แบบทดสอบตอนที่ 2 ด้านการแสดงออกทางภาษา

- 2.1 การเล่าเรื่องจากภาพ
- 2.2 การตอบคำถามสั้น ๆ

ภาคผนวก ค

บัญชีค่าพื้นฐาน นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จังหวัดระยอง

จำนวน 100 คน

สัมภาษณ์ระหว่างวันที่ 1,2,6,7 สิงหาคม 2539

บัญชีค่าพื้นฐานนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 (คานามที่เป็นรูปธรรม)

1. หมวดสถานที่

ที่	ค่า	ที่	ค่า	ที่	ค่า	ที่		
1.	ทะเล	23	2.	โรงเรียน	21	3.	บ้าน	17
4.	กรุงเทพฯ	15	5.	วัด	14	6.	ห้องนอน	10
7.	เขาเขียว	9	8.	สถานีตำรวจ	9	9.	โรงพยาบาล	8
10.	สวนศรีเมือง	7	11.	สวนสัตว์	6	12.	ตลาด	6
13.	น้ำตก	5	14.	เชียงใหม่	3	15.	บึงซี	3
16.	ห้องน้ำ	2	17.	ร้านขายขนม	2	18.	ห้องสมุด	2
19.	ห้องครัว	2	20.	ภูเขา	2	21.	แมคโคร	2
22.	ฟาร์มจระเข้	2	23.	ห้างสรรพสินค้า	2	24.	ซาฟารีเวิลด์	2
25.	ถนน	2	26.	บ้านฉาง	2	27.	ห้องแต่งตัว	2
28.	อยุธยา	1	29.	วัดใหญ่	1	30.	ทราย	1
31.	ร้านขายของ	1	32.	เทศบาล	1	33.	ล่วม	1
34.	สวนหย่อม	1	35.	สถานีรถไฟ	1	36.	โรงพัก	1
37.	อุตร	1	38.	เขาดิน	1	39.	สวนสยาม	1
40.	เขียงราย	1	41.	ขอนแก่น	1	42.	โคราช	1
43.	คอนโด	1	44.	โรงหนัง	1	45.	ระยอง	1
46.	สะพาน	1	47.	โรงแรม	1	48.	เค.เอฟ.ซี	1
49.	ฟาร์ม	1	50.	สุนทรภู่	1	51.	ร้านอาหาร	1
52.	วัดยายดา	1	53.	วัดตาขัน	1	54.	วัด บ้านนา	1
55.	วัดหนองจระเข้	1	56.	วัดเขาเทพนิมิต	1	57.	สัตหีบ	1
58.	เมืองนอก	1	59.	พิทยา	1	60.	ลพบุรี	1
61.	ห้องสมุด	1	62.	ห้องเรียน	1	63.	สนาม	1

ที่	คำ	ถี่	ที่	คำ	ถี่	ที่	คำ	ถี่
64.	คลินิก,แหลมทอง	1	65.	ธนาคาร,สระน้ำ	1	66.	สิงห์บุรี,สไลเดอร์	1
67.	ครีมเวิลด์	1	68.	เรือไวกิ้ง	1	69.	บ้านชนมบัง	1
70.	บ้านคนแคระ	1	71.	ตัวยักษ์	1	72.	บ้านรองเท้าบู๊ต	1
73.	พระพุทธรูป	1	74.	สตาร์,เซเว่น	1	75.	รถไต่ถัง,เอ.พี	1

2. หมวดสัตว์

ที่	คำ	ถี่	ที่	คำ	ถี่	ที่	คำ	ถี่
1.	แมว	31	2.	นก	31	3.	หมา	30
4.	ไก่	29	5.	ห่าน	27	6.	กระต่าย	25
7.	ปลา	25	8.	ลิง	23	9.	หมู	22
10.	สิงโต	19	11.	ม้า	17	12.	ยีราฟ	17
13.	เป็ด	16	14.	วัว	15	15.	ช้าง	15
16.	กวาง	13	17.	จระเข้	11	18.	หมี	8
19.	เต่า	8	20.	งู	8	21.	กระรอก	7
22.	มด	6	23.	ฮิปโปโปเตมัส	6	24.	ไดโนเสาร์	5
25.	จิ้งเหลน	5	26.	จิ้งจั่ง	5	27.	แรด	4
28.	หอย	4	29.	สุนัข	4	30.	ผึ้ง	3
31.	ปลาหางนกยูง	3	32.	ไล่เตียน	3	33.	ควาย	3
34.	กิ้ง	3	35.	กบ	3	36.	ปู	3

ที่	คำ	ที่	คำ	ที่	คำ	ที่
37.	หนู	3	38. นกฮูก	3	39. ชะนี	3
40.	ลูกเจี๊ยบ	2	41. ปลาตุ๊ก	2	42. ตู๊กแก	2
43.	หนอน	2	44. หมี่แพนด้า	1	45. นกกระจอก	1
46.	นกกระยาง	1	47. แม่ไก่	1	48. เนื้อทราย	1
49.	ลูกเป็ด	1	50. ปลาหมึก	1	51. ปลาช่อน	1
52.	จิ้งจก	1	53. นกกะปูด	1	54. ตัวเงินตัวทอง	1
55.	เสื่อ	1	56. เม่น	1	57. ตะขาบ	1
58.	หมาป่า	1	59. หนูขาว	1	60. ละมั่ง	1
61.	นกขุนทอง	1	62. คิงคอง	1	63. นกแก้ว	1
64.	คางคก	1	65. ปลาไหล	1	66. ผีเสื้อ	1
67.	ม้าลาย	1	68. ลูกปลา	1	69. ต๊กแตน	1
70.	ลูกอี๊ด	1	71. กระทิง	1	72. อึ่งอ่าง	1
73.	เสือชีต้า, แลงปอ	1	74. เสือโคร่ง, นกยูง	1	75. อูฐ	1
76.	เสือดาว, กิ้งกือ	1	77. สุนัข, หมาป่า	1	78. ปลาโลมา, ปู	1

3. หมวดเครื่องใช้

ที่	คำ	ที่	คำ	ที่	คำ	ที่	คำ	ที่
1.	เสื้อ	60	2. กางเกง	44	3. ช้อน			38
4.	จาน	30	5. เฝือก	26	6. ตู้			25
7.	โต๊ะ	23	8. กะทะ	21	9. กระป๋อง			21
10.	หมอน	18	11. ตู้เย็น	18	12. ถุงเท้า			16
13.	พัดลม	15	14. แก้ว	13	15. ที่รี			13
16.	หนังสือ	13	17. เสื้อผ้า	13	18. แปรงสีฟัน			12
19.	รองเท้า	11	20. หม้อ	11	21. หมวก			10
22.	มีด	10	23. ยาสีฟัน	11	24. ของเส้น			10
25.	สบู่	10	26. แก้วอี	9	27. กระเป๋า			9
28.	ล้อยม	9	29. โทรทัศน์	8	30. เต้าแก๊ส			8
31.	แอร์	8	32. ตะหลิว	7	33. ผ้าห่ม			7
34.	แป้ง	7	35. นาฬิกา	6	36. ดินสอ			6
37.	ชั้นผ้า	6	38. เครื่องสำอาง	6	39. ไฟ			6
40.	ปากกา	5	41. สร้อย	5	42. กางเกงใน			5
43.	ถังน้ำ	5	44. อ่างน้ำ	4	45. เสื้อกั๊ก			4
46.	ผักบัว	4	47. หมอนข้าง	4	48. เทป			4
49.	น้ำตาล	3	50. ไร่ปลา	3	51. หวี			3
52.	ขวดน้ำ	3	53. ครีม	3	54. เครื่องซักผ้า			3
55.	ประตู	4	56. ไม้บรรทัด	3	57. กรรไกร			3
58.	กระเป๋า	3	59. ที่นอน	3	60. ผ้า			3
61.	หน้าต่าง	3	62. ตู้ใส่เสื้อผ้า	3	63. โถส้วม			3
64.	ผ้าปูที่นอน	3	65. ชาม	2	66. เตารีด			2
67.	ไมโครเวฟ	2	68. โทรศัพท์	2	69. วี ซี โอ			2

3. หมวดเครื่องใช้ (ต่อ)

ที่	คำ	ที่	คำ	ที่	คำ	ที่	คำ	ที่
70.	หม้อหุงข้าว	2	71.	วิทยุ	2	72.	ยาสระผม	2
73.	ตู้เก็บรองเท้า	2	74.	ลิปสติก	2	75.	แหวน	2
76.	พริก	2	77.	กระจก	2	78.	ตุ๊กตา	2
79.	ตุ้มหู	2	80.	เชี่ยนง	2	81.	ตู้ใส่เทป	1
82.	กะละมัง	1	83.	ผ้าสี	1	84.	ร่ม	1
85.	ยางลบ	1	86.	กล่อง	1	87.	โถ่ง	1
88.	กาไล	1	89.	สระว่ายน้ำ	1	90.	ตะปู	1
91.	ก๊อกน้ำ	1	92.	เข็มกลัด	1	93.	สีเขียน	1
94.	เครื่องปรง	1	95.	ห้องน้ำ	1	96.	บันได	1
97.	ที่อาบน้ำ	1	98.	ไม้แขวน	1	99.	ลิ้วม	1
100	ที่คั้นน้ำส้ม	1	101	เข็มขัด	1	102	กระดาษ	1
103	คอมพิวเตอร์	1	104	เสื้อชั้นใน	1	105	ที่คว่ำจาน	1
106	ถุงใส่ขน	1	107	ชุดนอน	1	108	กล่องสบู	1
109	ถ้วย	1	110	สมุด	1	111	ลูกบอล	1
112	โถ่งใส่ผ้า	1	113	ตะเกียบ	1	114	ไม้ค้ร้องเพลง	1
115	ไม้กวาด	1	116	ผ้าสี	1	117	หีบ	1
118	ราวตากผ้า	1	119	หมวกอาบน้ำ	1	120	ที่อบผม	1
121	ผ้าหม้อ	1	122	ว่าว	1	123	กระจกวางสเปรย์	1
124	สายยางอาบน้ำ	1	125	สบู่เหลว	1	126	ตู้เก็บของ	1
127	เครื่องตุ๋น	1	128	ไม้ถูบ้าน	1	129	ผ้าเช็ดหน้า	1
130	หมวกกันน็อค	1						

4. หมวดผลไม้

ที่	คำ	ที่	คำ	ที่	คำ	ที่	คำ
1.	ส้ม	57	2. แอปเปิ้ล	55	3. มังคุด		34
4.	เงาะ	34	5. กล้วย	32	6. ทูเรียน		31
7.	ลำไย	30	8. มะม่วง	30	9. แตงโม		27
10.	สับปะรด	19	11. ส้มโอ	17	12. ชมพู		17
13.	ลิ้นจี่	13	14. องุ่น	13	15. ฝรั่ง		11
16.	มะละกอ	10	17. สตรอเบอร์รี่	10	18. ใ้ยพ่นา		10
19.	มะพร้าว	11	20. ละมุด	7	21. ระกำ		5
22.	ขนุน	4	23. พุทรา	4	24. มะไฟ		4
25.	มะขาม	3	26. มะเฟือง	3	27. ส้มเขียว		2
28.	เชอร์รี่	9	29. กล้วยไข่	2	30. ลางสาด		2
31.	กระท้อน	2	32. มะยม	2	33. ตะลิงปิง		1
34.	มะนาว	1	35. ลองกอง	1	36. อ้อย		1
37.	แก้ว	1	38. ขี้ขาวโพด	1	39. มะม่วงสุก		1
40.	มะตูม	1	41. ลูกท้อ	1	42. ฝักบัว		1
43.	มะดัน	1	44. แคนตาลูป	1	45. แตงไทย		1

5. หมวดอาชีพ

ที่	คำ	ถี่	ที่	คำ	ถี่	ที่	คำ	ถี่
1.	ครู	27	2.	หมอ	22	3.	ตำรวจ	20
4.	แม่ค้า	14	5.	ค้าขาย	5	6.	รับจ้าง	4
7.	ข้าราชการ	2	8.	ก่อสร้าง	2	9.	บริษัท	2
10.	ช่างทอผ้า	2	11.	พ่อค้า	2	12.	ขายปลา	2
13.	ศาลคดีเด็ก	1	14.	งานโรงพิมพ์	1	15.	ขายขนม	1
16.	ขายน้ำขมิ้น	1	17.	ไปรษณีย์	1	18.	ทหารเรือ	1
19.	เพื่อน	1	20.	หาปลา	1	21.	ซักผ้า	1
22.	รีดผ้า	1	23.	ขายชิงเกอร์	1	24.	ซ่อมโทรทัศน์	1
25.	ปลูกผัก	1	26.	สำนักงาน ร.พ.ท.	1	27.	สนง. ประกันสังคม	1
28.	เลี้ยงน้อง	1	29.	ชาวสวน	1	30.	ปอเด็กตั้ง	1
31.	ศาล	1	32.	สอนนักเรียน	1	33.	ตัดผม เสริมสวย	1
34.	ขายของชำ	1	35.	นักเรียน	1	36.	ช่างทอผ้า	1
37.	นักธุรกิจ	1	38.	ทำสวนทุเรียน	1	39.	หาไร่	1
40.	ทำสวน	1	41.	นักมวย	1	42.	ซ่อมรถ	1
43.	ขายของ	1	44.	คนใช้	1	45.	ตัดเสื้อ	1
46.	ขายรองเท้า	1	47.	รับจ้างเลี้ยงน้อง	1	48.	คนกวาดถนน	1
49.	ช่างไฟฟ้า	1	50.	ช่างเย็บผ้า	1	51.	ช่างเรือ	1
52.	เพาะปลูก	1	53.	ประมง	1	54.	กรุงเทพฯ	1
55.	สับจ.	1	56.	หัวหน้างาน	1			

6. หมวดวัยวะ

ที่	คำ	ถี่	ที่	คำ	ถี่	ที่	คำ	ถี่
1.	ตา	21	2.	มือ	21	3.	จมูก	21
4.	ขา	20	5.	ปาก	18	6.	หู	15
7.	แขน	13	8.	เท้า	5	9.	หน้า	4
10.	นิ้ว	4	11.	ผม	3	12.	ไหล่	3
13.	หัว	3	14.	หัวใจ	3	15.	กระดูก	3
16.	ศอก	2	17.	เอว	2	18.	เข่า	2
19.	ท้อง	2	20.	สะโพก	2	21.	คอ	2
22.	สมอง	2	23.	ไส้	2	24.	นม	1
25.	หนัง	1	26.	กล้ามเนื้อ	1	27.	หัวเข่า	1
28.	ข้อเท้า	1	29.	ตีน	1	30.	ดื่บ	1
31.	ไต	1	32.	พุง	1	33.	ลำตัว	1
34.	ฟัน	1	35.	ขนตา	1	36.	ก้น	1
37.	ตัว	1	38.	ตั้งหู	1	39.	น้อง	1
40.	หน้าผาก	1						

7. หมวดยานพาหนะ

ที่	คำ	ที่	คำ	ที่	คำ	ที่
1.	รถยนต์	39	2. รถเครื่อง	26	3. เครื่องบิน	26
4.	รถเก๋ง	22	5. เรือ	16	6. มอเตอร์ไซด์	13
7.	รถจักรยาน	12	8. รถไฟ	12	9. รถ	10
10.	รถกระบะ	7	11. รถตู้	6	12. รถสิบล้อ	6
13.	รถบรรทุก	5	14. รถเมล์	5	15. จรวด	4
16.	รถปิคอัพ	4	17. รถตุ๊กตา	3	18. รถทัวร์	3
19.	รถดั้ม	3	20. เรือโดยสาร	2	21. จักรยานยนต์	2
22.	รถตำรวจ	2	23. รถอีแต๋น	2	24. รถบัส	2
25.	รถเข็น	2	26. รถสองแถว	3	27. รถประจำ	2
28.	รถถัง	1	29. รถบัส	1	30. เรือท่องเที่ยว	1
31.	คอปเตอร์	1	32. รถเกราะ	1	33. สามล้อ	1
34.	รถแข่งมิตซูบิชิ	1	35. รถแมคโคร	1	36. รถยก	1
37.	รถ 6 ล้อ	1	38. รถเทเลอร์	1	39. รถลาก	1
40.	รถคู่คี่	1	41. รถเครน	1	42. รถรับจ้าง	1
43.	รถนักเรียน	1	44. เครื่องร่อน	1		

8. หมวดดอกไม้

ที่	คำ	ถี่	ที่	คำ	ถี่	ที่	คำ	ถี่
1.	มะลิ	68	2.	กุหลาบ	63	3.	ดอกเข็ม	29
4.	ดอกบัว	24	5.	ทานตะวัน	21	6.	จำปี	16
7.	เป็ยเซียน	15	8.	พุทธรักษา	15	9.	จำปา	12
10.	เฟื่องฟ้า	10	11.	ดาวเรือง	9	12.	กล้วยไม้	4
13.	ดอกกล้วย	3	14.	บานชื่น	2	15.	ดอกส้ม	2
16.	ดอกชบา	2	17.	ดอกมะเขือ	2	18.	ดอกจันทร์	1
19.	บานบุรี	1	20.	ดอกนมแมว	1	21.	ดอกถั่ว	1
22.	ดอกมะพร้าว	1	23.	ดอกชาลัม	1	24.	กุหลาบแดง	1
25.	ดอกหญ้า	1	26.	ดอกส้มโอ	1	27.	ดอกมะม่วง	1
28.	ดอกลิ้นทม	1	29.	ดอกรัก	1	30.	บานเย็น	1

9. หมวดผัก

ที่	คำ	ถี่	ที่	คำ	ถี่	ที่	คำ	ถี่
1.	ผักบุ้ง	58	2.	ผักกาด	35	3.	แตงกวา	28
4.	ผักคะน้า	27	5.	กะหล่ำปลี	26	6.	ผักชี	19
7.	มะเขือเทศ	17	8.	กระเจต	11	9.	ตำลึง	10
10.	ถั่วฝักยาว	10	11.	ผักกาดขาว	9	12.	มะเขือ	8
13.	มะนาว	6	14.	ชะอม	6	15.	กวาดต้ง	5
16.	ถั่วงอก	5	17.	ผักขม	4	18.	แครอท	3
19.	ต้นหอม	3	20.	พริก	2	21.	ผักกาดทอง	2
22.	ต้นข่า	2	23.	หัวผักกาด	2	24.	ผัก	2
25.	มะกรูด	2	26.	กระเพรา	2	27.	ผักกาดหอม	2

9. หมวดผัก (ต่อ)

ที่	คำ	ถี่	ที่	คำ	ถี่	ที่	คำ	ถี่
28.	หัวไชเท้า	2	29.	ต้นกระบองเพชร	1	30.	สายบัว	1
31.	หัวหอม	1	32.	ผักทอง	1	33.	ถั่วลิ้นเต่า	1
34.	ผักหนาม	1	35.	ผักแค	1	36.	กระชาย	1
37.	ขึ้นฉ่าย	1	38.	กระเทียม	1	39.	ขิง	1
40.	หอมใหญ่	1	41.	มะเขือเปราะ	1			

10. หมวดญาติ

ที่	คำ	ถี่	ที่	คำ	ถี่	ที่	คำ	ถี่
1.	แม่	80	2.	พ่อ	62	3.	พี่	45
4.	ยาย	42	5.	ย่า	37	6.	น้อง	33
7.	น้ำ	25	8.	ปู่	24	9.	ป้า	15
10.	อา	14	11.	ลุง	11	12.	ตา	11
13.	ตัวหนู	6	14.	ทวด	4	15.	อาม่า	2
16.	เจ้	2	17.	ทัง	2	18.	ในหลวง	1
19.	พี่เลี้ยง	1	20.	อาป้า	1	21.	มารี๊	1
22.	บาป้า	1	23.	หลาน	1	24.	อาทิม	1
25.	อาโก							

11. หมวดอาหาร

ที่	คำ	ที่	คำ	ที่	คำ	ที่		
1.	ข้าว	20	2.	ไข่ดาว	13	3.	ไข่เจียว	12
4.	ไข่พะโล้	9	5.	ข้าวผัด	7	6.	ไข่	7
7.	ปลา	7	8.	ต้มจืด	6	9.	ปลาตุก	6
10.	ไก่ทอด	6	11.	ปลาทอด	4	12.	กุนเชียง	4
13.	ไก่ย่าง	4	14.	ปลาต้มหวาน	4	15.	ผัดวุ้นเส้น	4
16.	หมูทอด	3	17.	ข้าวมันไก่	3	18.	ก๋วยเตี๋ยว	3
19.	หมูย่าง	3	20.	สลัด	3	21.	น้ำพริก	3
22.	เบ็ดย่าง	3	23.	ไข่ต้ม	3	24.	ปลาทุทอด	3
25.	ข้าวผัดปู	3	26.	แก้มือ	3	27.	แกง	3
28.	กุ้งชุบแป้งทอด	3	29.	ส้มตำ	3	30.	หมูต้ม	3
31.	แกงส้ม	3	32.	ปูนึ่ง	3	33.	หอย	2
34.	ไข่ตุ๋น	2	35.	ผักบุ้งไฟแดง	2	36.	ปลาช่อนแกง	2
37.	ลูกชิ้น	2	38.	ข้าวผัดกุ้ง	2	39.	หอยจืด	2
40.	ผัดผัก	2	41.	ผัดซีอิ้ว	2	42.	กุ้ง	2
43.	แกงเขียวหวาน	2	44.	ไข่ทอด	2	45.	ไข่ยัดไส้	1
46.	ข้าวเสียดหมู	1	47.	มาม่าหมูสับ	1	48.	กุ้งเผา	1
49.	ผักบุ้งผัด	1	50.	กับข้าว	1	51.	ไก่ส้ม	1
52.	แกงป่า	1	53.	เต้าหู้ต้ม	1	54.	โจ๊ก	1
55.	หมูใส่ไข่	1	56.	หมูลอยฟ้า	1	57.	แกงไทย	1
58.	ผักต้ม	1	59.	แดงกวาดผัด	1	60.	ยำกุ้ง	1
61.	หมูสับ	1	62.	ยาปูดา	1	63.	เนื้อวัวทอด	1
64.	ขนมหน้าดอกไม้	1	65.	ถัวยพู	1	66.	ต้มถั่วงอก	1

11. หมวดยาอาหาร (ต่อ)

ที่	คำ	ที่	คำ	ที่	คำ	ที่	คำ	ที่
67.	คะน้ำหมุกรอบ	1	68.	ปลาต้ม	1	69.	วุ้น	1
70.	ปลาหมึก	1	71.	ข้าวเกรียบกุ้ง	1	72.	น้ำปั่น	1
73.	ไข่นกกระทา	1	74.	เป็ปซี่	1	75.	ปลาสด	1
76.	ไอติม	1	77.	กุ้งแห้ง	1	78.	กุ้งเค็ม	1
79.	ฟัก	1	80.	น้ำซุบ	1	81.	เต้าหู้	1
82.	พะหมี่	1	83.	ฮอตดอก	1	84.	ต้มเตาล้าง	1
85.	ไส้กรอก	1	86.	เกี้ยว	1	87.	พิซซ่า	1
88.	หมูนึ่งไข่	1	89.	ไก่ภูเขา	1	90.	กุ้งปลา	1
91.	ปลาเค็ม	1	92.	มักกะโรนีผัดกุ้ง	1	93.	ลาบปลาตุก	1
94.	แกงเป็ด	1	95.	บุ๋ย่าง	1	96.	ข้าวคลุกกะปิ	1
97.	น้ำหวาน	1	98.	ลูกเกด	1	99.	ขนม	1
100.	ผักต้ม	1	101.	ขนมปังไส้กรอก	1	102.	หมูหยอง	1
103.	หมูยอทอด	1	104.	ก๋วยเตี๋ยวราดหน้า	1	105.	ข้าวต้ม	1
106.	แกงหวาน	1	107.	ไข่ลูกเขย	1	108.	ต้มยำกุ้ง	1
109.	หมูสามชั้น	1	110.	ข้าวหมูแดง	1	111.	กุ้งอบ	1
112.	ทอดมัน	1	113.	หมูอบ	1	114.	ผักกาดกระบอง	1
115.	ถั่วฝักยาวผัดหมู	1	116.	ไข่ลวก	1	117.	นมเปรี้ยว	1
118.	ต้มยำ	1	119.	ผัดผักทอง	1	120.	ปลาหมึกย่าง	1
121.	ต้มปลา	1	122.	ผัดกะหล่ำปลี	1	123.	หมูหวาน	1
124.	ข้าวต้มหมู	1	125.	ขนมจีน	1	126.	ไก่ต้มซ่า	1
127.	หน่อไม้ต้ม	1	128.	ชะอมทอดไข่	1	129.	ผัดขิง	1
130.	ราดหน้า	1	131.	ผัดกระเพรา	1			

ภาคผนวก ง

บัญชีรายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

บัญชีรายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแบบทดสอบและแผนการจัดกิจกรรม ประกอบด้วย

1. อาจารย์ ดร.วิลาสลักษณ์ ชิววัลลี	อาจารย์ประจำสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2. อาจารย์รุ่งรวี กนกวิบูลย์ศรี	โรงเรียนอนุบาลสามเสน ริมคลองประปา
สามเสน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร
3. อาจารย์มาณิกา ผลพิรุฬห์	โรงเรียนอนุบาลสามเสน ริมคลองประปา
สามเสน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวบัวเพ็ญ การพานิชย์
เกิด	23 ตุลาคม 2500
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	147/34 ซ.โรงเจาใหม่ ถนนตากสินมหาราช ต.ท่าพระคู่ อ.เมือง จ.ระยอง 21000 โทร. 038-870233
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนอนุบาลระยอง ถนนริมน้ำ ต.ท่าพระคู่ อ.เมือง จ.ระยอง 21000 โทร. 038-611159

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2517	มัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนอรัญประเทศ อ.อรัญประเทศ จ.ปราจีนบุรี
พ.ศ. 2519	ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา จากวิทยาลัยครูฉะเชิงเทรา จ.ฉะเชิงเทรา
พ.ศ. 2521	ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง จากวิทยาลัยครูสวนกุหลาบ กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2526	ศษ.บ (ปฐมวัยศึกษา) จากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2539	กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร

พัฒนาการอ่านของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์กิจกรรมสนทนาประกอบกิจกรรมการอ่าน

บทคัดย่อ
ของ
บาเพ็ญ การพานิชย์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย

พฤษภาคม 2539

การศึกษาคั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการอ่านของเด็กปฐมวัย โดยการจั้ด
ประสัการณั้กิจกรรมสนทนาประกอบกิจกรรมเสริมการอ่าน กิจกรรมสนทนาประกอบการอ่าน
ตัวหนังสือและกิจกรรมสนทนาแบบปกติ

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นนักเรียนชายและหญิง อายุ 5-6 ปี ที่กำลังศึกษาชั้นอนุบาลปีที่ 2
ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 ของโรงเรียนอนุบาลระยอง จำนวน 45 คน จานแนกเป็น 3
กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 ได้รับการจั้ดประสัการณั้กิจกรรมสนทนาประกอบกิจกรรมเสริมการอ่าน กลุ่มที่ 2
ได้รับการจั้ดประสัการณั้กิจกรรมสนทนาประกอบการอ่านตัวหนังสือ และกลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มที่มีกิจกรรม
สนทนาแบบปกติใช้เวลากการทดลอง 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือ แผนการจั้ดประสัการณั้กิจกรรมสนทนาประกอบ
กิจกรรมเสริมการอ่าน กิจกรรมสนทนาประกอบการอ่านตัวหนังสือ และกิจกรรมสนทนาแบบปกติ
แบบทดสอบพัฒนาการอ่าน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .90 รูปแบบการวิจัยแบบ Randomized
Control-Group Pretest-Posttest Design และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ANOVA และ
Scheffe's Test

ผลการศึกษาพบว่า

1. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจั้ดประสัการณั้กิจกรรมสนทนาประกอบกิจกรรมเสริมการอ่าน
กิจกรรมสนทนาประกอบการอ่านตัวหนังสือ และกิจกรรมสนทนาแบบปกติ มีพัฒนาการอ่านแตกต่างกันอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. เมื่อเปรียบเทียบรายคู่พบว่า คะแนนเฉลี่ยพัฒนาการอ่านของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการ
การจั้ดประสัการณั้กิจกรรมสนทนาประกอบกิจกรรมเสริมการอ่านแตกต่างจากกลุ่มที่ได้รับการจั้ด
กิจกรรมสนทนาประกอบการอ่านตัวหนังสือ และกลุ่มที่ได้รับการจั้ดกิจกรรมสนทนาแบบปกติอย่างมีนัย
สำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนกลุ่มที่ได้รับการจั้ดกิจกรรมสนทนาประกอบการอ่านตัวหนังสือและ
กิจกรรมสนทนาแบบปกติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

READING DEVELOPMENT IN YOUNG CHILDREN EXPERIENCED
MORNING TALK AND READING ACTIVITY

AN ABSTRACT

BY

BUMPEN KARNPARNICH

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Early Childhood Education
at Srinakharinwirot University

November 1996

The purpose of the study was to compare the effects of morning talk and reading activity on reading development in young children. The 45 of preschool children, age 5 - 6 years in kindergarten II, first semester of the academic year 1996 at Anubarnrayong School, Rayong province, were divided equally into three groups for the experiment. Each group experienced regular morning talk activity, except the first 2 group : was experienced with reading activity and words composing. The experiment was carried 8 weeks.

The research design was randomized control-group pretest-post test design. The instrument for this study developed by the researcher, included a lesson plan and a reading test, yielded the reliability of .90 ANOVA and Scheffe's Test were employed for data analysis.

The results were as follows :

1. The mean score obtained from the test conducted on three group of preschool children was significant by different at .01 level.
2. The comparative of the mean score of three groups revalued that the first experimental group was more effective than the other two groups significantly different at .01 level. The second and the third groups were not significant differences.